

บทที่ ๒

การบริหารงานจัดเก็บภาษีอากร

ความหมายของการจัดเก็บภาษีอากร

การจัดเก็บ หมายความว่าถึงวิธีการที่หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บจะได้กำหนดวิธีการ หรือแนวทางในการจัดเก็บให้เป็นระบบงานที่ดีและมีประสิทธิภาพ ในการจัดเก็บมากที่สุดเท่าที่สามารถจะกระทำได้

ภาษีอากร เป็นเงินที่รัฐบังคับเก็บจากราษฎรเพื่อใช้ในกิจการของรัฐ โดยไม่จำเป็นต้องให้สิ่งตอบแทนอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยตรงแก่ผู้เสียภาษีอากรนั้น

ดังนั้น ความหมายของการจัดเก็บภาษีอากร ควรจะหมายความว่าถึงวิธีการที่หน่วยงานของรัฐจะได้กำหนดวิธีการหรือแนวทางในการจัดเก็บภาษีอากรที่อยู่ในอำนาจ และหน้าที่ของหน่วยงานนั้นให้เป็นระบบงานที่ดีและมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรมากที่สุดเท่าที่สามารถจะกระทำได้

มาตรา ๕ แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดไว้ "ภาษีอากรซึ่งบัญญัติไว้ในลักษณะนี้ ให้อยู่ในอำนาจหน้าที่และการควบคุมของกรมสรรพากร"

ภาษีอากรซึ่งบัญญัติไว้ในลักษณะนี้ หมายความว่าถึง

๑. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
๒. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
๓. ภาษีการค้า
๔. อากรแสตมป์
๕. อากรมรดก

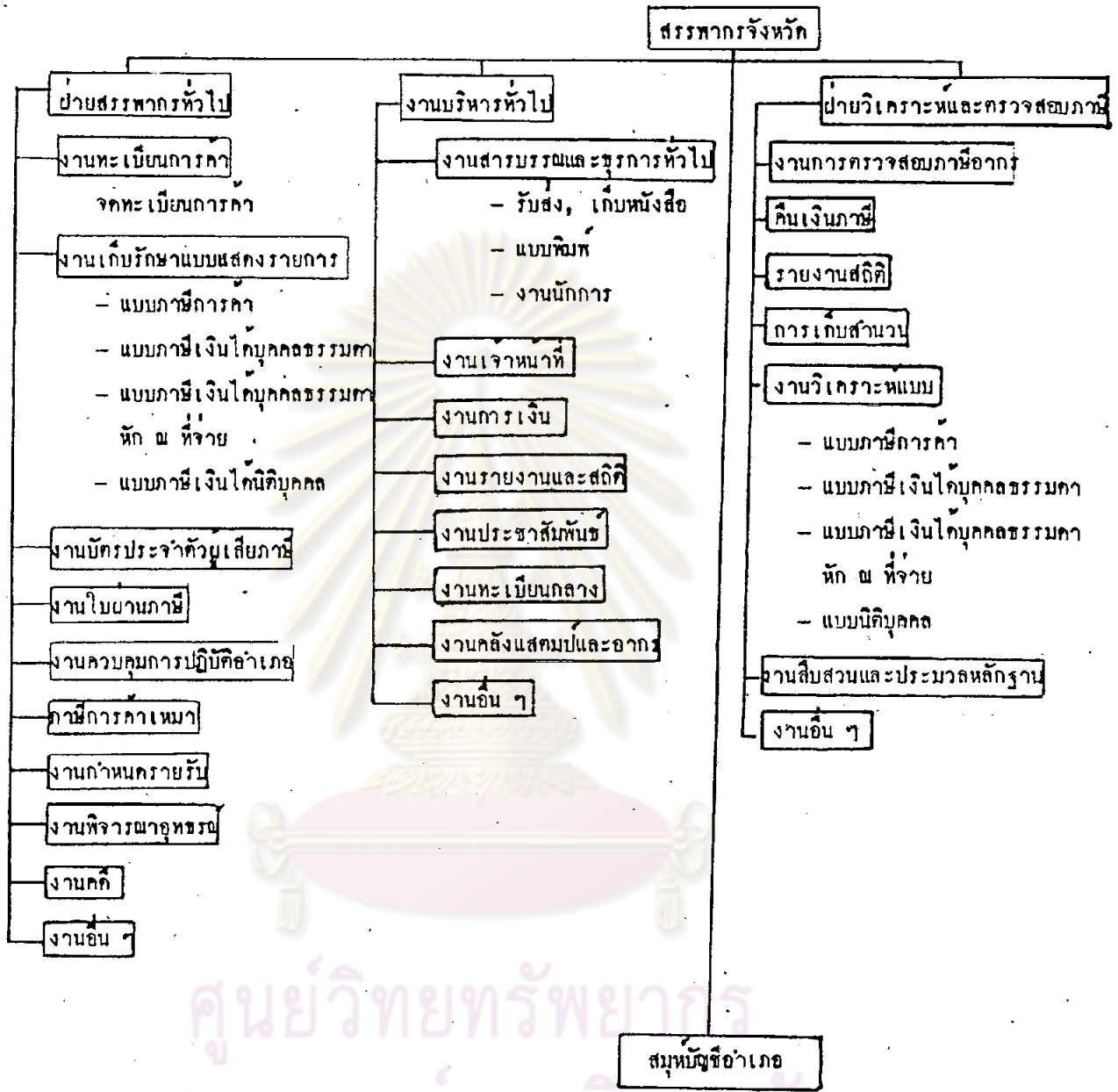
ให้อยู่ในอำนาจและการควบคุมของกรมสรรพากร

ให้อยู่ในอำนาจหน้าที่และการควบคุมของกรมสรรพากร หมายความว่า ให้กรมสรรพากรมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรทั้ง ๕ ประเภท ในการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรนั้น กรมสรรพากรซึ่งเป็นหน่วยงานราชการบริหารงานส่วนกลาง นอกจากจะบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรในกรมแล้ว ยังได้กระจายงานจัดเก็บภาษีอากรไปยังส่วนภูมิภาคในรูปของสำนักงานสรรพากรจังหวัด, สำนักงานสรรพากรอำเภอ และสำนักงานสรรพากรอำเภอกิ่งอำเภอ ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวแทนในการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรด้วย

งานในหน้าที่ของสำนักงานสรรพากรจังหวัด, สำนักงานสรรพากรอำเภอ และสำนักงานสรรพากรอำเภอกิ่งอำเภอ ก็เป็นงานบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรหรืองานจัดเก็บภาษีอากรด้วย ฉะนั้น "การศึกษาการบริหารงานของสำนักงานสรรพากรในด้านการจัดเก็บภาษีอากรในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่" ก็หมายความถึงการศึกษการบริหารงานในหน้าที่ของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ นั้นเอง

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิบริหารราชการของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการวางแผนผังการบริหารราชการของสำนักงานสรรพากรจังหวัด ในปัจจุบันนี้ยังมีได้จัดรูปงานภายในตลอดจนการกำหนดสายงาน และความรับผิดชอบของ งานต่าง ๆ ให้ชัดเจนและเป็นแนวทางเดียวกัน อันเป็นเหตุให้สรรพากรจังหวัดผู้ซึ่งได้รับการโยกย้ายแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งใหม่ในอีกจังหวัดก็ หรือผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งผู้ซึ่ง ได้รับการเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดใหม่ก็ ต้องใช้เวลาศึกษาหรือ จัดรูปงานภายในสำนักงานสรรพากรจังหวัดนั้น ๆ ก่อนจึงจะสามารถบริหารงานจัดเก็บ ภาษีอากรให้ดำเนินไปตามแนวทางเพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ นับว่าเป็น อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งที่ขัดขวางการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรจังหวัด ดังนั้นกรมสรรพากรจึงมีคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.๓๑๒/๒๕๒๒ เรื่องการจัด รูปงานและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในสำนักงานสรรพากรจังหวัด ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๒ มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๒ เพื่อให้สำนักงานสรรพากรจังหวัด ทั่วประเทศถือเป็นบรรทัดฐานในการแบ่งส่วนราชการในสำนักงานสรรพากรจังหวัดของ แต่ละจังหวัด

การแบ่งส่วนราชการในสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ก็ได้อาศัยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.๓๑๒/๒๕๒๒ เป็นบรรทัดฐานในการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๒ ฝ่าย ๑ งาน

๑. ฝ่ายสรรพากรทั่วไป
๒. ฝ่ายวิเคราะห์และการตรวจสอบภาษี
๓. งานบริหารทั่วไป

๑. ฝ่ายสรรพากรทั่วไป ผู้บริหารงานในฝ่ายนี้ได้แก่ ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัด ระบุว่า ๒ ได้แบ่งงานออกเป็น ๑๐ งาน ค่วยกัน

- ๑.๑ งานทะเบียนการค้า งานของหน่วยงานนี้จะมีหน้าที่และความ รับผิดชอบดังนี้

(๑) พิจารณาคำเนินเกี่ยวกับการรับจดทะเบียนการค้า, การเลิกโอน และการย้ายสถานประกอบการค้าของผู้ประกอบการค้าในเขตจังหวัดเชียงใหม่

(๒) รับและพิจารณาคำร้องขอใบแทนทะเบียนการค้า, ใบแทนบัตรประจำตัวผู้ประกอบการ หรือคำร้องขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขชื่อผู้ประกอบการ ที่ตั้งสถานการค้า ประเภทการค้าและคำร้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) ใ้ส่วนผู้ประกอบการค้ากรณีเลิกหรือโอนกิจการค้า รวมทั้งทำการประเมินเรียกเก็บภาษีการค้าเพิ่มเติม (ถ้ามี)

(๔) จัดทำสมุดคุมทะเบียนการค้า สมุ้รับเรื่องราวคำร้องเกี่ยวกับทะเบียนการค้าในเขตจังหวัดเชียงใหม่

(๕) ใ้ส่วนผู้ประกอบการค้าที่ไม่จดทะเบียนการค้าในกรณีที่ไม่พบว่ามีจดทะเบียนการค้า

(๖) พิจารณาเสนอความเห็นในการสั่งเพิกถอนทะเบียนการค้า

(๗) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับทะเบียนการค้า เช่น การรวบรวมและรายงานสถิติข้อมูล เป็นต้น

๑.๒ งานเก็บรักษาแบบแสดงรายการ หน่วยงานนี้จะแบ่งลักษณะของงานออกเป็น ๔ หน่วยงานย่อย คือ

๑. งานเก็บรักษาแบบแสดงรายการภาษีการค้า

๒. งานเก็บรักษาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

๓. งานเก็บรักษาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย

๔. งานเก็บรักษาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล

โดยจะมีหัวหน้าหน่วยงานย่อยแต่ละหน่วยงานย่อยรับผิดชอบในหน่วยงานย่อยของตนเอง ลักษณะงานของแต่ละหน่วยงานย่อยจะมีลักษณะการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน ลักษณะโดยทั่วไปจะมีดังนี้

(๑) รับและลงทะเบียนรับแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีการค้ำ และภาษีหัก ณ ที่จ่าย จากสำนักงานสรรพากรอำเภอ และกิ่งอำเภอ ในเขตท้องที่จังหวัดเชียงใหม่แล้วแต่ละหน่วยงานย่อย

(๒) จัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี รวมทั้งทำการสำรวจการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี

(๓) ส่งรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เสียภาษีอากรที่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการให้ฝ่ายวิเคราะห์ และการตรวจสอบภาษีอากรดำเนินการต่อไป

(๔) ส่งแบบแสดงรายการให้ฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบภาษีอากรเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

(๕) รับและเก็บรักษาแบบแสดงรายการที่ฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบภาษีอากร ส่งคืนมาอย่างมีระบบ

(๖) บริการและอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่ในสังกัดกรมสรรพากร พนักงานสอบสวน และผู้ประกอบการค้าที่มาขอให้หรือคัดหลักฐานเกี่ยวกับแบบแสดงรายการ

(๗) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเก็บรักษาแบบแสดงรายการ เช่น การรวบรวมและรายงานสถิติข้อมูล เป็นต้น

๑.๓ งานบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี

(๑) รับคำร้องขอมีบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี ซึ่งยังไม่เคยมีบัตรประจำตัวผู้เสีย และคำร้องขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความบางประการในบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี จากสำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอ ตลอดจนสำนักงานสรรพากรจังหวัดรับเรื่องราวเอง

(๒) ตรวจสอบความถูกต้องของคำร้องต่าง ๆ ว่ามีข้อความครบถ้วนหรือยัง

(๓) จัดทำบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี และส่งไปยังกรมสรรพากรเพื่อทำการเคลือบบัตร เมื่อทางกรมสรรพากรเคลือบบัตรเสร็จแล้ว ก็จะส่งกลับคืนมายังสำนักงานสรรพากรจังหวัด แล้วจัดส่งไปยังสำนักงานสรรพากรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เพื่อจัดส่งไปให้

ผู้เสียหายอีกทอดหนึ่ง

(๔) จัดทำรายการและสถิติของผู้ขอมีบัตรประจำตัวผู้เสียหายไปยัง
กรมสรรพากร

๑.๔ งานใบผ่านภาษี มีลักษณะงานดังนี้

- (๑) รับและพิจารณาคำร้องขอใบผ่านภาษีของคนต่างด้าวที่จะเดินทางออกนอกประเทศ
- (๒) คำเนิการเกี่ยวกับการออกใบผ่านภาษี
- (๓) ส่งเรื่องให้ฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบคำเนิการตรวจสอบไตสวนในกรณีที่มีคนต่างด้าวคนใดที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีแต่หลีกเลี่ยงภาษี
- (๔) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานใบผ่านภาษี เช่น รวบรวมและรายงานสถิติข้อมูล

๑.๕ งานควบคุมการปฏิบัติงานของอำเภอ (สำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอ) มีลักษณะงานดังนี้

- (๑) พิจารณากำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษีอากร ให้แก่สำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอในเขตจังหวัดเชียงใหม่รับไปดำเนินการ โดยให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดเก็บภาษีอากรของจังหวัดที่กรมสรรพากรได้กำหนดไว้
- (๒) ให้คำแนะนำ ปรีกษา และตอบข้อหารือแก่สำนักงานสรรพากรอำเภอ และกิ่งอำเภอในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระเบียบและกฎหมายภาษีอากร ตลอดจนวิธีปฏิบัติงาน
- (๓) ควบคุมให้การปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรอำเภอ และกิ่งอำเภอ ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน
- (๔) ควบคุมและจัดทำบัญชีลูกหนี้ค่าภาษีอากร
- (๕) ควบคุม ตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติการเร่งรัดภาษีอากรค้างของสำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอ รวมทั้งออกทำการเร่งรัดภาษีอากรเอง ในบางกรณี

- (๒) พิจารณาคำขอจำหน่ายภาษีอากรค้าง
- (๓) ตรวจสอบเครื่องสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ สำนักงานสรรพากรอำเภอสาร์ภี และสำนักงานสรรพากรอำเภอสันป่าคอง
- (๔) ตรวจสอบปี และตรวจราชการ ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอ และกิ่งอำเภอ
- (๕) ปฏิบัติงานเกี่ยวข้อกับการควบคุมการปฏิบัติงานของอำเภอ เช่น การรวบรวมและรายงานสถิติข้อมูล การประสานงานกับสำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอ เป็นต้น

๑.๖ งานภาษีการค้า มีลักษณะงานดังนี้

- (๑) แจงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับภาษีการค้าประจำปีให้กรมสรรพากร กำหนดให้สำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอรับไปดำเนินการ รวมทั้งควบคุมให้สำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอนั้น ๆ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์โดยเคร่งครัด
- (๒) พิจารณาคำขอเสียภาษีการค้าที่สำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอ รายงานมาว่าถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด หรือไม่
- (๓) ดำเนินการเกี่ยวกับประชุมพิจารณาคำขอเสียภาษีการค้าเหมา ตลอดจนแจ้งผลการประชุมให้สำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป
- (๔) ปฏิบัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานภาษีการค้า

๑.๗ งานกำหนดรายรับ มีลักษณะงานดังนี้

- (๑) พิจารณาวางแผนค่าเงินเกี่ยวกับการกำหนดรายรับขั้นค่าของผู้ประกอบการค้าในเขตจังหวัดเชียงใหม่ตามหลักเกณฑ์และประเภทการค้าของผู้ประกอบการค้า ที่กรมสรรพากรกำหนด
- (๒) ดำเนินการสำรวจหรือออกควบคุมรายรับของผู้ประกอบการค้า ณ สถานประกอบการค้า ตามหลักเกณฑ์และแผนงานที่กำหนด
- (๓) กำหนดรายรับขั้นค่าตามข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจและหรือการออกควบคุมตาม (๒)

(๔) แจงยอกรายรับขั้นต่ำที่กำหนดให้ผู้ประกอบการค้าทราบ และถือปฏิบัติ ถ้าผู้ประกอบการไม่เห็นชอบด้วย รวมทั้งแจงบายละเอียดการกำหนดรายรับขั้นต่ำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอทราบ เพื่อควบคุมให้ผู้ประกอบการค้ายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีตามที่ได้อำหนดรายรับไว้

(๕) พิจารณาคำร้อง กรณีผู้ประกอบการคัดค้านการกำหนดรายรับตาม (๔) ให้ถูกต้องเหมาะสมตามที่ เป็นจริง

(๖) พิจารณาปรับปรุงและแก้ไขยอกรายรับที่กำหนดเป็นระยะ ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาวะการทางเศรษฐกิจ

(๗) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานกำหนดรายรับขั้นต่ำได้แก่การรวบรวมและรายงานสถิติข้อมูล และการประสานงานกับสำนักงานสรรพากรอำเภอ สำนักงานสรรพากรกิ่งอำเภอ และกรมสรรพากร

๑.๒ งานพิจารณาอุทธรณ์ มีลักษณะงานดังนี้

(๑) รับ ตรวจสอบและลงทะเบียนคำร้องอุทธรณ์ภาษีอากร

(๒) พิจารณาคำร้องขออุทธรณ์ภาษีอากร โดยตรวจสอบหลักฐาน เอกสารการตรวจสอบ และใต้วงภาษีอากร รวมทั้งการประเมินภาษีอากรที่ฝ่ายวิเคราะห และตรวจสอบภาษีอากรได้ดำเนินการไปแล้ว

(๓) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือรายงานให้กรมสรรพากรพิจารณาตามระเบียบที่กำหนด

(๔) แจงผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้อุทธรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

(๕) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอุทธรณ์ภาษีอากร

๑.๓ งานคดี มีลักษณะงานดังนี้

(๑) พิจารณาแบบเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับตามมาตรา ๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ในกรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายภาษีอากร

(๒) ร่วมมือและประสานงานกับพนักงานอัยการและกรมสรรพากรในการ
ดำเนินการทางคดีทางภาษีอากรแก่ผู้กระทำผิดกฎหมายประมวลรัษฎากร

(๓) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดีภาษีอากรในเขตจังหวัดเชียงใหม่

๑๑.๑๐ งานอื่น ๆ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามแต่สรรพากรจังหวัดเชียงใหม่จะทำการมอบหมายให้ปฏิบัติ

๒. ฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบภาษีอากร ผู้บริหารงานและรับผิดชอบในฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบภาษีอากร ได้แก่ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัด ระดับ ๖ ได้แบ่งหน่วยงานออกเป็น ๗ งานด้วยกัน

๒.๑ งานการตรวจสอบภาษีอากร มีลักษณะงานดังนี้

(๑) พิสูจน์รายการที่คลาดเคลื่อน โดยการออกหมายเรียกหรือหนังสือเชิญพยานไปสอบสวนรวมทั้งทำการตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องขอเท็จจริงอื่น ๆ เกี่ยวกับการภาษีอากรของบุคคล, บริษัท, ห้างหุ้นส่วนและผู้ประกอบการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ ตามที่ได้รับรายงานจากงานสืบสวน และประมวลหลักฐานและงานวิเคราะห์แบบ

(๒) ตรวจสอบไตสวนการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภายในกำหนดเวลารวมถึงการยื่นแสดงรายรับต่ำกว่ายอดรายรับที่ใ้กกำหนด และผู้ประกอบการค้ายินยอมแล้วซึ่งฝ่ายสรรพากรทั่วไปรายงานให้ดำเนินการ รวมทั้งสำเนาแจ้งการประเมินหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทราบ

(๓) ประเมินเรียกเก็บภาษีอากรเพิ่มเติม พร้อมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม (ถ้ามี) สำหรับผู้เสียภาษีอากรที่ตรวจสอบ ทพบว่าหลบเลี่ยงหลีกเลี่ยงภาษีอากร และผู้ประกอบการค้าที่ยื่นแสดงรายรับต่ำกว่ายอดรายรับที่กำหนด รวมทั้งสำเนาแจ้งผลการประเมินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทราบ เช่น ทะเบียนกลาง สำนักงานสรรพากรอำเภอที่เกี่ยวข้อง ผู้เสียภาษีและกรมสรรพากร

(๔) รับและพิจารณาคำร้องขอคืนภาษีอากรที่ได้ชำระไว้ ณ ที่จ่ายไว้เกิน

(๕) ตรวจสอบเพื่อคืนเงินภาษีแล้วดำเนินการคืนเงินภาษีอากร หรือ ประเมินเรียกเก็บเพิ่มเติมหากชำระไว้น้อยไป

(๖) ร่วมมือชี้แจงและประสานงานกับฝ่ายสรรพากรทั่วไปในการ เตรียมเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ กรมสรรพากรหรือศาล

(๗) ปฏิบัติงานอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบในส่วนภาษีอากร เช่น การรวบรวมและรายงานสถิติข้อมูลการตรวจสอบภาษีอากร เป็นต้น

๒.๒ งานคืนเงินภาษี

(๑) รับแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีของผู้เสียภาษีที่เสียไว้เกินกว่า จำนวนภาษีที่ต้องชำระจริงจากสำนักงานสรรพากรอำเภอ และสำนักงานสรรพากรกิ่งอำเภอ ที่ผู้เสียภาษีมีความประสงค์จะขอคืนเงินภาษี

(๒) ตรวจสอบความถูกต้องของแบบแสดงรายการเสียภาษีว่าการ คำนวณหักค่าใช้จ่าย หรือ ค่าลดหย่อนต่าง ๆ ถูกต้องหรือไม่ ในกรณีที่จำนวนเงินภาษีที่ขอ คืนเกินกว่า ๕๐๐ บาท จะต้องทำการสอบถามผู้เสียภาษีถึงรายละเอียดต่าง ๆ อาจขอ หลักฐานเพิ่มเติมก็ได้

(๓) เมื่อเห็นว่าการแสดงการคำนวณรายได้และกำไรจ่าย ตลอดจนค่า ลดหย่อนถูกต้องแล้วก็จะส่งแบบแสดงรายการเสียภาษีไปตรวจสอบกับหน่วยงานที่เก็บรักษา แบบแสดงรายการเสียภาษีบุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย ว่าจำนวนเงินภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่าย ตรงกับหลักฐานที่ผู้เสียภาษีแสดงไว้ในแบบแสดงรายการเสียภาษีหรือไม่

(๔) เมื่อเห็นว่าถูกต้องตรงแล้ว ก็จะมีหนังสือแจ้งการคืนเงินไปยัง ผู้เสียภาษี และสำนักงานสรรพากรอำเภอหรือสรรพากรกิ่งอำเภอที่ผู้เสียภาษีได้ยื่นแบบแสดง รายการเสียภาษีไว้ แต่ถ้ามียุติพิพาทเกี่ยวกับหลักฐานก็จะส่งไปให้หน่วยงานตรวจสอบ ค่าเงินการต่อไป

(๕) จัดทำรายงานและสถิติที่เกี่ยวข้องกับการคืนเงินภาษีอากร ไปยัง กรมสรรพากร

๒.๓ รายงานสถิติ งานรายงานสถิติของหน่วยงานในฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบภาษี จะเป็นการรายงานสถิติเกี่ยวกับผลการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบแต่ละคนเก็บยอดรวมผลการตรวจสอบทั้งหมด เพื่อทำการเสนอต่อกรมสรรพากร

๒.๔ งานเก็บสำนวน หน่วยงานนี้จะเป็นหน่วยงานที่ทำการเก็บรักษาสำนวนการตรวจสอบใต้วงของฝ่ายวิเคราะห์และตรวจสอบภาษีอากร เพื่อเก็บรักษาไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบต่อไป และเก็บรักษาไว้เพื่อให้สำนักงานสรรพากรเขต ๕ ทำการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เมื่อสำนักงานสรรพากรเขต ๕ มาตรวจราชการและตรวจตัดปี

๒.๕ งานวิเคราะห์แบบ จะแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อย ๔ หน่วยงานด้วยกัน

๑. งานวิเคราะห์แบบภาษีการค้า
๒. งานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
๓. งานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย
๔. งานวิเคราะห์แบบภาษีนิติบุคคล

หน่วยงานย่อยทั้ง ๔ หน่วยงาน จะมีหัวหน้าหน่วยงานย่อยแต่ละหน่วยงานย่อย รับผิดชอบในหน่วยงานของตนเอง ลักษณะงานของแต่ละหน่วยงานย่อยจะมีลักษณะการปฏิบัติคล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันก็เฉพาะวิธีการวิเคราะห์เท่านั้น ลักษณะโดยทั่วไปจะมีดังนี้

(๑) ทำการวิเคราะห์ความถูกต้องสมบูรณ์ในการกรอกแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีการค้า รวมทั้งแบบแสดงรายการภาษีหัก ณ ที่จ่ายด้วย ที่ฝ่ายสรรพากรทั่วไปจัดส่งมา

(๒) ทำการวิเคราะห์รายการแต่ละรายการที่ปรากฏในแบบแสดงรายการ ตลอดจนเอกสารประกอบแบบแสดงรายการ รายการคำนวณต่าง ๆ เอกสารประกอบการแสดงรายการ เช่น งบการเงิน บัญชีทำการ เป็นต้น ตลอดจนปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายภาษีอากร

(๓) แก้ไขข้อบกพร่องของแบบแสดงรายการที่ไคว้เคราะห์พบ เช่น กรอกแบบไม่สมบูรณ์คำนวณอัตราภาษีผิด หรือเอกสารประกอบแบบไม่ครบถ้วน เป็นต้น โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญภาษีอากรมาชี้แจง และทำการประเมินเรียกเก็บภาษีอากรเพิ่มขึ้น พร้อมทั้ง เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม (ถ้ามี)

(๔) ส่งแบบแสดงรายการที่มีความคลาดเคลื่อนหรือที่ไม่แน่ใจว่าจะยื่น แบบแสดงรายการครบถ้วนถูกต้องหรือที่มีแนวโน้มว่าจะมีการหลีกเลี่ยงภาษีอากรให้งาน ตรวจสอบอากรดำเนินการตรวจสอบไตสวน

(๕) ส่งแบบแสดงรายการที่ไคว้เคราะห์ว่าถูกต้องหรือที่แก้ไขข้อบกพร่อง ตาม (๓) แล้วให้ฝ่ายสรรพากรทั่วไปเพื่อเก็บรักษาต่อไป

(๖) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภาษีอากร เช่น การ รวบรวมและรายงานสถิติข้อมูล เป็นต้น

๒.๖ งานสืบสวนและประมวลหลักฐาน มีลักษณะดังนี้

(๑) สืบสวนการหลบเลี่ยงและหลีกเลี่ยงภาษีอากรในเขตจังหวัด เชียงใหม่ โดยกระทำทั้งทางลับและเปิดเผย

(๒) สืบสวนการเลี่ยงภาษีอากรของบุคคล, บริษัท, ห้างหุ้นส่วน และผู้ ประกอบการธุรกิจในเขตจังหวัดเชียงใหม่

(๓) รวบรวมเอกสารหลักฐานตลอดจนข่าวสารข้อสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลี่ยงภาษีอากรของบุคคล บริษัท ห้างหุ้นส่วนและผู้ประกอบการธุรกิจในเขตจังหวัด เชียงใหม่ จากแหล่งภายในและภายนอกจังหวัดเชียงใหม่

(๔) กรองข่าวสารข้อสนเทศ ตลอดจนจำแนกแจกแจงเอกสารหลักฐาน ที่ได้มาจากการสืบสวน การสำรวจ และการรวบรวมมาให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสามารถใช้ เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบไตสวนภาษีอากร

(๕) ดำเนินการตรวจค้นและยึดเอกสารหลักฐานทางบัญชีของบุคคล บริษัท ห้างหุ้นส่วนและผู้ประกอบการที่มีพฤติการณ์ แน่ชัดว่าหลีกเลี่ยงภาษีอากร

(๖) ประสานงานกับส่วนราชการอื่น และส่วนในสังกัดกรมสรรพากร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนประมวลหลักฐาน

๒.๘ งานอื่น ๆ ปฏิบัติงานอื่นตามแต่สรรพากรจังหวัดมอบหมาย

๓. งานบริหารทั่วไป ผู้บริหารงานและรับผิดชอบในงานบริหารทั่วไป ได้แก่เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพากร ๕ แบ่งหน่วยงานออกเป็น ๔ งานด้วยกัน

๓.๑ งานสารบรรณและธุรการทั่วไป มีลักษณะงานดังนี้

(๑) รับ-ส่ง และลงทะเบียนหนังสือราชการ, คำสั่ง ตลอดจนเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานสรรพากร และงานที่กระทรวง ทบวง และกรมอื่นฝากให้ช่วยปฏิบัติ

(๒) โต้ตอบหนังสือราชการ

(๓) เก็บรักษาหนังสือราชการตามระเบียบงานสารบรรณ

(๔) ควบคุมและดำเนินการเบิกจ่ายพัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องเขียน และแบบพิมพ์ต่าง ๆ

(๕) ควบคุมสมุดลงเวลาและกลับ ตลอดจนการลา กิจ ลาป่วย และลาพักผ่อนของข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่

๓.๒ งานการเจ้าหน้าที่ มีลักษณะงานดังนี้

(๑) บริหารงานบุคคลของจังหวัดเชียงใหม่ ตามระเบียบหลักเกณฑ์ และข้อบ่งชี้ของอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้

(๒) ร่วมมือและประสานงานกับฝ่ายปกครองและกรมสรรพากรในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานการเจ้าหน้าที่

๓.๓ งานการเงิน มีลักษณะงานดังนี้

(๑) การควบคุมและดำเนินการเบิกจ่ายและเก็บรักษาเงิน ตลอดจนจัดทำเอกสารหลักฐานและรายงานทางการเงินต่าง ๆ

(๒) ตรวจสอบหลักฐานและใบสำคัญในการเบิกจ่ายเงิน

(๓) เก็บรักษาเอกสารหลักฐานทางการเงิน

(๔) คำเนิการขอกำหนดงบประมาณประจำปีของสำนักงานสรรพากร
จังหวัดเชียงใหม่

(๕) ทิศค่อประสานงานกับหน่วยราชการอื่น เช่น ฝ่ายปกครอง ฝ่าย
คลัง- และกรมสรรพากร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสำนักงานสรรพากรจังหวัด-
เชียงใหม่

๓.๔ งานรายงานและสถิติ มีลักษณะงานดังนี้

รวบรวมสถิติข้อมูลที่กรมสรรพากรกำหนดจากงานในหน่วยงานต่าง ๆ ใน
สังกัดสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ และจัดส่งให้กรมสรรพากรตามกำหนดเวลา

๓.๕ งานประชาสัมพันธ์ มีลักษณะงานดังนี้

(๑) ควบคุมและคำเนิการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ เกี่ยวกับภาษีอากร
และการเสียภาษีอากรในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เช่น การคิดแผนป้ายโฆษณาเกี่ยวกับการ
ชำระภาษีเงินได้ และภาษีการค้า คำขวัญของกรมสรรพากร การจัดทำสไลด์ฉายใน
โรงภาพยนตร์ และทำการแจกแจงเอกสารเผยแพร่ภาษีอากรที่ได้รับมาจากกรมสรรพากร
ให้กับผู้ที่มีความสนใจในเรื่องภาษีอากร

(๒) ให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษีอากรแก่ประชาชน
ผู้มาติดต่อราชการ

๓.๖ งานทะเบียนกลาง มีลักษณะงานดังนี้

ควบคุมทะเบียนกลางเพื่อป้องกันการตรวจภาษีอากรซ้ำในเขตจังหวัด-
เชียงใหม่ (ระหว่างสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่กับสำนักงานสรรพากร เขต ๕)

๓.๗ งานคลังแสงคัมภ์และค้ำวมทรสพ มีลักษณะงานดังนี้

(๑) ควบคุมและคำเนิการเบิกจ่ายแสงคัมภ์อากร และค้ำวมทรสพ ให้มี
จำนวนเพียงพอกับความต้องการของสำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอ

(๒) เก็บรักษาแสงคัมภ์อากร และค้ำวมทรสพ

(๓) จัดทำบัญชีรับ-จ่าย และคงเหลือแสดงงบประมาณ และตัวมหรสพ
ภายในสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่

(๔) จัดทำสถิติการเสียหายของโรงภาพยนตร์ในเขตอำเภอเมือง
เชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการควบคุมและตรวจสอบการเสียหายมหรสพ

๓.๔ งานอื่น ๆ มีลักษณะงานดังนี้

- (๑) ปฏิบัติงานอื่นตามแต่สรรพากรจังหวัดจะมอบหมายให้ปฏิบัติ
- (๒) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด

ความสำคัญของตำแหน่งสรรพากรจังหวัด

สรรพากรจังหวัด มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัด และเป็นกรม-
การจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตำแหน่งสรรพากรจังหวัด
นั้น เปรียบเสมือนตัวจักรสำคัญในการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรในแต่
ละจังหวัด มีหน้าที่ควบคุม บริหาร และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการจัดเก็บภาษีอากรตาม
ประมวลรัษฎากร และกฎหมายอื่น ๆ ที่ระบุไว้ให้มีหน้าที่จัดเก็บ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อำนาจของสรรพากรจังหวัด

อำนาจตามกฎหมาย, ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และ พ.ร.บ. ระเบียบ
บริหารราชการพลเรือน

๑. อำนาจตามกฎหมายประมวลรัษฎากร เป็นเจ้าพนักงานประเมินภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา, เจ้าพนักงานประเมินภาษีนิติบุคคล และเจ้าพนักงานประเมินภาษีการค้า
ตลอดจนเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสตมป์และอากรมหรสพ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจ
สอบใต้วงภาษีอากร ภายในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ

๒. อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีอำนาจปกครอง
บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานสรรพากรจังหวัดและข้าราชการ และเจ้า-
หน้าที่ในสังกัดสำนักงานสรรพากรจังหวัด ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

๓. อำนาจตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง มีอำนาจปกครองและบังคับบัญชา มีอำนาจสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ หรือลงโทษตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๑๐% และเป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานสรรพากรจังหวัด และข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ในสังกัดสำนักงานสรรพากรจังหวัด ภายในเขตจังหวัดที่ตนรับผิดชอบ

อำนาจตามที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่ทำการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีต่าง ๆ แล้วแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบหมายให้ เช่น รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด หรือทำการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด

หน้าที่และความรับผิดชอบของสรรพากรจังหวัด

๑. วางแผนงานการบริหารจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบายของกรมสรรพากร
๒. ควบคุมตรวจตรา แนะนำในการจัดเก็บภาษีอากรในเขตจังหวัดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ตอบข้อหารือหรือข้อกฎหมายของสำนักงานสรรพากรอำเภอ และสำนักงานสรรพากรกิ่งอำเภอ
๔. ทำหน้าที่ตรวจคัดปี ตรวจสอบเคลื่อน และตรวจราชการของสำนักงานสรรพากรอำเภอ และสำนักงานสรรพากรกิ่งอำเภอ ภายในจังหวัดที่ตนรับผิดชอบ
๕. ทำการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีการค้า
๖. ควบคุมการเร่งรัดภาษีอากรกับของสำนักงานสรรพากรอำเภอ และสำนักงานสรรพากรกิ่งอำเภอ และอาจทำการเร่งรัดเก็บภาษีอากรตัวเองเป็นบางราย
๗. จัดทำรายงาน, สถิติ การจัดเก็บภาษีอากรภายในจังหวัด เสนอกรมสรรพากร
๘. ปฏิบัติงานอื่น ๆ แล้วแต่กรมสรรพากร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบหมายให้ปฏิบัติ

แผนภูมิที่ ๒

แผนภูมิบริหารราชการสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่

สมุหบัญชีอำเภอเมืองเชียงใหม่

ฝ่ายธุรการและบัญชี

ฝ่ายเก็บเงินภาษีอากร

ฝ่ายเร่งรัดภาษี

การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่

การบริหารราชการของสำนักงานสรรพากรอำเภอยังมีได้มีกฎหมายหรือระเบียบให้แบ่งการบริหารราชการไว้แน่ชัด แต่ให้อยู่ในอำนาจของนายอำเภอหรือสมุหบัญชีอำเภอ ซึ่งเคยพิจารณาว่าควรจะจัดแบ่งการบริหารราชการออกมาในรูปใด สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้แบ่งการบริหารราชการออกเป็น ๓ ฝ่ายด้วยกัน

๑. ฝ่ายธุรการและบัญชี
๒. ฝ่ายเก็บเงินภาษีอากร
๓. ฝ่ายเร่งรัดภาษีอากร

การบริหารราชการในสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะมีสมุหบัญชีอำเภอ ระดับ ๒ เป็นผู้บริหารควบคุมและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในตำแหน่งจัดเก็บภาษีอากรภายในอำเภอเมืองเชียงใหม่ (สมุหบัญชีอำเภอจะมีระดับตั้งแต่สมุหบัญชีระดับ ๓ จนถึงสมุหบัญชีอำเภอ ระดับ ๒ ยกเว้นสมุหบัญชีอำเภอเขตในกรุงเทพมหานครบางเขตจะมีสมุหบัญชีอำเภอถึงระดับ ๘ การแบ่งระดับของสมุหบัญชีอำเภอจะแบ่งตามลักษณะและปริมาณงาน, จำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บ หรือแหล่งภาษีที่จัดเก็บภายในท้องที่ที่ตนรับผิดชอบ ฯลฯ ถ้ามีลักษณะและปริมาณของงานน้อยหรือจำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บน้อย สมุหบัญชีในท้องที่นั้นก็จะ เป็นสมุหบัญชีอำเภอระดับ ๓ หรือ ๔ ในทางตรงกันข้ามถ้ามีลักษณะและปริมาณของงานมาก หรือจำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บมาก สมุหบัญชีในท้องที่นั้นก็จะ เป็นสมุหบัญชีระดับ ๕ หรือระดับ ๖)

๑. ฝ่ายธุรการและบัญชี ผู้ควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายนี้ จะไต่ถามเจ้าหน้าที่สรรพากรระดับ ๔ ลักษณะงานของหน่วยงานนี้จะแบ่งออกเป็น ๒ งาน คืองานฝ่ายธุรการและบัญชี

งานธุรการ จะมีลักษณะที่ต้องปฏิบัติดังนี้

๑. เก็บรักษาระเบียบและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายในสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่
๒. รับและส่งหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานภายในสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่
๓. พิมพ์หนังสือติดต่อกันระหว่างสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่
๔. รวบรวมและแจกแยกหมวดหมู่ แบบแสดงรายการยื่นเสียภาษีทุกชนิดส่งจังหวัด เพื่อทำการวิเคราะห์และทำการออกหมายเรียกมาทำการตรวจสอบไตสวนต่อไป
๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่สมุหบัญชีจะมอบหมายให้ปฏิบัติ

งานบัญชี จะมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติดังนี้

๑. ลงบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่น ตลอดจนรายได้อื่นของหน่วยงานอื่นที่ได้อธิบายให้สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่จัดเก็บ
๒. เก็บรักษามัญชีภาษีอากรต่าง, บัญชีจัดเก็บภาษีอากรทุกประเภท ตลอดจนหลักฐานทางบัญชี ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานภายในสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่
๓. ทำการคั่งดูหนี้ภาษีอากรค้างและทำการลดยอดหนี้ภาษีอากรค้าง
๔. ตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนเงินภาษีอากรที่ได้รับ และใบเสร็จรับเงินในแต่ละวัน ว่ามียอดตรงกันหรือไม่
๕. นำเงินภาษีอากรที่จัดเก็บได้ส่งคลังจังหวัดเชียงใหม่
๖. จัดทำรายงานและสถิติการจัดเก็บภาษีอากรทุกประเภท รวมทั้งรายได้อื่น ๆ ให้สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ทราบผลการปฏิบัติของสำนักงาน

สรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ (รายงานและสถิติการจักเก็บภาษีอากร จะทำรายงานการจักเก็บเป็นงบบเดือน งบ ๓ เดือน, งบครึ่งปีงบประมาณ, งบ ๕ เดือน และงบบปีงบประมาณ)

๑. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่สมุหบัญชีจะมอบหมายให้ปฏิบัติ

๒. ฝ่ายเก็บเงินภาษีอากร จะมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติดังนี้

๑. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบแสดงรายการที่ยื่นเสียภาษี และเอกสารการชำระเงินว่าถูกต้องหรือไม่

๒. รับชำระเงินภาษีอากรตามแบบแสดงรายการที่ยื่นเสียภาษี ตลอดจนรับชำระเงินตามแบบที่สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ทำการประเมินเรียกเก็บรวมทั้งเงินเพิ่มภาษีอากร, เบี้ยรับหรือค่าปรับอาญา

๓. ทำการเบิกอากรแสตมป์จากสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ และจำหน่ายอากรแสตมป์ ส่วนการเก็บรักษาอากรแสตมป์นั้นจะมีคณะกรรมการเก็บรักษาอากรแสตมป์ไว้ต่างหาก คณะกรรมการเก็บรักษาอากรแสตมป์จะประกอบด้วยสมุหบัญชีอำเภอเมืองเชียงใหม่ สรรพสามิตอำเภอเมืองเชียงใหม่ และที่ดินอำเภอเมืองเชียงใหม่

๔. ทำการเบิกและเก็บรักษาแบบพิมพ์ที่เบิกมาจากสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่

๕. รับชำระเงินค่าอากรมหรสพ (ส่วนค่ามหรสพจะต้องไปรับที่สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่) เฉพาะการจำหน่ายค่ามหรสพที่ใช้ค่ามหรสพของกรมสรรพากร กำหนดให้โรงภาพยนตร์ทุกโรงที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง ชำระเงินค่าอากรมหรสพที่สำนักงานสรรพากรอำเภอเมือง ส่วนค่ามหรสพให้ไปรับได้ที่สำนักงานสรรพากรจังหวัด ส่วนอำเภอรอบนอก ให้ชำระเงินค่าอากรมหรสพและรับค่ามหรสพ ที่สำนักงานสรรพากรอำเภอนั้น

๖. ทำการทดสอบความถูกต้องของจำนวนเงินภาษีที่จักเก็บได้แต่ละวัน กับฝ่ายบัญชีว่ามีขอกถูกต้องตรงกันหรือไม่

๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่สมุหบัญชีจะมอบหมายให้ปฏิบัติ

๓. ฝ่ายเร่งรัดภาษีอากร มีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติดังนี้

๑. ออกหนังสือเตือนไปยังผู้เสียภาษีอากรที่ยังมิได้นำเงินภาษีมาชำระ
ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาผ่อนชำระแล้ว
ให้มาชำระโดยเร็ว
๒. ทำการเร่งรัดติดตามจัดเก็บภาษีอากรค้าง
๓. ทำการสำรวจ และสอบสวนทรัพย์สินของผู้เสียภาษีที่ยังมิได้ชำระ
ภาษีอากรค้าง
๔. ทำการยึดทรัพย์สินและอายัดทรัพย์สินของผู้เสียภาษีอากรค้าง
๕. ขออนุญาตจำหน่ายลูกหนี้ภาษีอากรค้าง เมื่อไม่สามารถทำการเร่งรัด
จัดเก็บได้ โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่วางไว้
๖. ทำการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้างที่สำนักงานสรรพากรหน่วยอื่นฝาก
ให้ทำการเร่งรัด
๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่สมุหบัญชีมอบหมายให้ปฏิบัติ

ความสำคัญของตำแหน่งสมุหบัญชีอำเภอ

สมุหบัญชีอำเภอ เป็นตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ มีหน้าที่ควบคุม
การปฏิบัติงานสำนักงานสรรพากรอำเภอให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อำนาจของสมุหบัญชีอำเภอ

อำนาจตามประมวลรัษฎากร ตามประกาศกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการ
แต่งตั้งเจ้าพนักงาน (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ สมุหบัญชีอำเภอเป็นเจ้า-
พนักงานประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีการค้า, พนักงาน
เจ้าหน้าที่อากรแสตมป์ และพนักงานเจ้าหน้าที่อากรกรมสรรพ, แต่จะใช้อำนาจดำเนินการ
ต้องเป็นไปตามที่ระเบียบได้กำหนดไว้

๒. อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน สมุหบัญชีอำเภอ เป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ มีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ หรือ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบในสำนักงานสรรพากรอำเภอ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๑ ข้อ ๕๕ และข้อ ๖๐

๓. อำนาจตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ สมุหบัญชีอำเภอ เป็นตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก ตามมาตรา ๓๒ (๔) และ (๕) มีอำนาจปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่สรรพากร และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในสำนักงานสรรพากรอำเภอ ของตน ถ้าปรากฏว่าข้าราชการหรือลูกจ้างใด กระทำผิดวินัยที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์หรือตัดเงินเดือนชั่วคราวตามกฎ กพ. ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน แต่ในทางปฏิบัติสมุหบัญชีอำเภอจะไม่ใช้อำนาจดังกล่าว เพราะกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้อำนาจนายอำเภอเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในอำเภอ โดยมีหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ เพราะฉะนั้น เมื่อมีข้าราชการหรือลูกจ้างกระทำผิดวินัย ก็ต้องเสนอให้นายอำเภอเป็นผู้พิจารณาใช้อำนาจสั่งโทษ

อำนาจตามที่ได้รับมอบหมาย

- ๑. เมื่อนายอำเภอมอบหมายให้กระทำแทนหรือได้รับมอบหมายให้รักษาราชการแทนนายอำเภอ
- ๒. กรณีสรรพากรจังหวัดได้ออกหมายเรียกแล้วได้มอบหมายให้สมุหบัญชีอำเภอ ทำการตรวจสอบได้ส่วนแทน ตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๔๒๒
- ๓. กรณีลดเบี้ยปรับภาษีการค้า ระเบียบกำหนดให้เจ้าพนักงานประเมินประจำอำเภอ หรือสมุหบัญชีอำเภอ พิจารณาลดเบี้ยปรับตามเกณฑ์ ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ๑๕๓/๒๕๑๔ ฉบับที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๔ ไปก่อนจนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากสรรพากรจังหวัด

หน้าที่และความรับผิดชอบของสมุหบัญชี

๑. วางแผนในการควบคุม ตรวจสอบ และแนะนำการปฏิบัติราชการในเขตอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่ตนรับผิดชอบอยู่
๒. จัดเก็บเงินภาษีอากรทุกประเภทตามประมวลรัษฎากร หรือเงินประเภทอื่น ๆ หรือรายได้อื่น ๆ ที่หน่วยราชการบางหน่วยมอบหมายให้จัดเก็บแทน และมีหน้าที่นำเงินดังกล่าวมาส่งคลังจังหวัด
๓. ทำและรักษาทะเบียนบัญชี รวมทั้งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของในราชการสรรพากรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ
๔. ตรวจสอบไตสวนการหลีกเลี่ยงภาษีอากร
๕. ทำการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง
๖. ทำการสำรวจแหล่งภาษีอากรทุกประเภทภายในเขตอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่ตนรับผิดชอบอยู่
๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ แล้วแต่สรรพากรจังหวัดหรือนายอำเภอ จะมอบหมายให้ปฏิบัติ

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากที่ได้ทำการศึกษาถึงลักษณะการบริหารงานสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะเห็นได้ว่าสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จะเป็นผู้บริหารงานจัดเก็บภาษีอากรในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ เป็นเพียงหน่วยจัดเก็บภาษีอากรหน่วยหนึ่งภายในจังหวัดเชียงใหม่ มีหน้าที่ทำการจัดเก็บภาษีอากรจากผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษี ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ตลอดจนทำการจัดเก็บภาษีอากรที่ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ทำการประเมินเรียกเก็บรวมทั้งต้องทำการเร่งรัดภาษีอากรค้างด้วย

ถ้าจะศึกษาถึงการบริหารงานของสำนักงานสรรพากรในด้านการจัดเก็บภาษีอากรในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบต่อการจัดเก็บภาษีอากร ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่จะประกอบด้วย สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่

การบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

ภาษีอากรที่จัดเก็บในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย

๑. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
๒. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
๓. ภาษีการค้า
๔. อากรแสตมป์
๕. อากรมหรสพ

ส่วนอากรรั้งนถึแฉน เนื่องจากภายในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ไม่มีเกาะที่นถึแฉนมาพำนัก และทำรั้ง จึงมิได้ทำการจัดเก็บภาษีอากรรั้งนถึแฉน

สำนักงานสรรพากรเขต ๕ หรือกรมสรรพากรก็มีส่วนช่วยสนับสนุนการจัดเก็บค้ำยทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็คือช่วยทำการประเมินเรียกเก็บ ทางอ้อมก็คือให้คำแนะนำชี้แจงและปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีอากร, ให้คำแนะนำปัญหาทางกฎหมาย และการให้ข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร.

๑. วิธีการบริหารงานจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กรมสรรพากร ได้กำหนดวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไว้ ๓ ประการด้วยกัน

๑.๑ จัดเก็บโดยวิธีการหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย

๑.๒ จัดเก็บโดยวิธีการให้ผู้เสียภาษีประเมินตนเอง (ผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี)

๑.๓ จัดเก็บโดยเจ้าพนักงานประเมินทำการประเมินเรียกเก็บ

๑.๑ วิธีการจัดเก็บโดยวิธีการหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย

กรมสรรพากร ได้กำหนดให้ทั้งภาคเอกชน (บุคคล, บริษัท, ห้างหุ้นส่วน ฯลฯ) และภาครัฐบาล (ส่วนราชการ, องค์การของรัฐบาล หรือ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น) มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย และนำส่งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร ภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน ทางสำนักงานสรรพากร อำเภอมืองเชียงใหม่ จะได้รับแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย และนำส่งจากผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายและนำส่ง (ยกเว้นการหักตามมาตรา ๕๓ ซึ่งเป็นวิธีการหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ที่ภาครัฐบาลตั้งหักไว้ในฎีกาเบิกเงิน, ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐบาล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย จะหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย แล้วนำส่งต่อคลังจังหวัดโดยวิธีแบบ บ.ก.๒๕ และ บ.ก.๒๖ (เฉพาะเงินเดือนของข้าราชการ) และคลังจังหวัดจะคักสำเนา บ.ก.๒๕ และ บ.ก.๒๖ ส่งมายังสำนักงานสรรพากรจังหวัด)

เมื่อเจ้าพนักงานประเมินได้ลงนามรับรู้อาการจกทะเบียนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์แล้ว ก็จักทำสำเนาหลักฐานการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ ส่งมายังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานสืบสวนและประมวลรัษฎากร ก็จะเก็บรวบรวมไว้ โดยแยกเป็นแต่ละอำเภอ.

แบบแสดงรายการเพื่อยื่นเสียภาษีหักไว้ ๗ ที่จ่าย

แบบ ภ.ง.ด.๑ ใช้สำหรับภาคเอกชนผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ๗ ที่จ่ายเฉพาะ การจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐(๑) อื่นๆ เกือบ, การจ้างแรงงาน ฯลฯ และ ๕๐(๒) การรับทำงานให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

แบบ ภ.ง.ด.๒ ใช้สำหรับภาคเอกชนผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ๗ ที่จ่ายเฉพาะ การจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐(๓) สิทธิต่างๆ ฯลฯ และ ๕๐(๔) ดอกเบี้ยเงินปันผล ฯลฯ ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

แบบ ภ.ง.ด.๓ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี

กรณีแรก ภาครัฐบาลเป็นผู้จ่ายเงินได้ตามมาตรา ๕๐(๕) การให้เช่าทรัพย์สิน, การถือสัญญา ฯลฯ, ๕๐(๖) วิชาชีพอิสระ เช่น วิชากฎหมาย, การประกอบ-โรคศิลป์, วิศวกรรม ฯลฯ, ๕๐(๗) การรับเหมา, ๕๐(๘) เงินได้จากธุรกิจ, การพาณิชย์ ฯลฯ เฉพาะกรณีที่มีหักไว้ในฎีกาเบิกเงิน

กรณีที่สอง ภาคเอกชนเป็นผู้จ่ายเงินได้ตามมาตรา ๕๐(๘) เฉพาะ การซื้อขายพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพก ยางพารา ฯลฯ

เนื่องจากการหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามวิธีหักภาษีไว้ ๗ ที่จ่าย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยส่วนใหญ่แล้วเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐(๑) และ ๕๐(๒) จะถูกหักภาษีไว้ ๗ ที่จ่ายและนำส่งมากที่สุด ทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะทำการติดต่อสอบถามไปยังพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับการจดทะเบียนของบริษัท, ห้างร้าน, คลอกรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อขอทราบจำนวนบริษัท, ห้างร้าน และโรงงานต่างๆ ที่ตั้งขึ้นใหม่ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ว่ามีจำนวนเท่าใด เมื่อทราบถึงการเพิ่มขึ้นของบริษัท, ห้างร้าน และโรงงานต่างๆ แล้ว ก็จะนำรายชื่อของบริษัท, ห้างร้าน และโรงงานต่างๆ ที่ตั้งขึ้นใหม่ไปติดต่อสอบถามกับสำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอทราบเกี่ยวกับจำนวนคนงานของแต่ละกิจการว่ามีจำนวนคนงานเท่าใด

เมื่อได้ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะนำข้อมูลเหล่านี้มาบันทึกลงในสมุดทะเบียนบริษัท, ห้างร้าน และโรงงานต่าง ๆ (ในสมุดทะเบียนนั้นจะประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนคนงานและอัตราเงินเดือนของคนงานในแต่ละบริษัท, ห้างร้าน และโรงงานต่าง ๆ ว่ามีจำนวนเท่าใด) พร้อมทั้งนี้ ทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะมีหนังสือขอความร่วมมือในการปฏิบัติเกี่ยวกับการหักภาษีไว้ ๗ ที่จ่าย และแนะนำชี้แจงถึงวิธีการหักภาษีไว้ ๗ ที่จ่ายที่ถูกส่งไปยังบริษัท หรือห้างร้าน ตลอดจนโรงงานที่ตั้งขึ้นใหม่

ส่วนการควบคุมการหักภาษีไว้ ๗ ที่จ่ายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ นั้น สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่จะนำแบบแสดงรายการเสียภาษีหักไว้ ๗ ที่จ่ายของแต่ละบริษัท, ห้างร้าน หรือโรงงานต่าง ๆ มาตรวจสอบกับสมุดทะเบียนว่าได้หักภาษีไว้ ๗ ที่จ่ายและนำส่งถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ในกรณีที่พบว่ามิชอบผิดพลาดเกี่ยวกับจำนวนคนงานหรือภาษีที่หักไว้ ๗ ที่จ่ายและนำส่ง ก็จะจัดการสอบถามกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการหักภาษีไว้ ๗ ที่จ่ายของบริษัท, ห้างร้าน หรือโรงงานต่าง ๆ ว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร ถ้าพบข้อผิดพลาดก็จะรายงานให้สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ทราบ

เมื่อทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้รับแบบแสดงรายการเสียภาษีหัก ๗ ที่จ่ายในแต่ละเดือนก็จะรวบรวมและจัดส่งไปยังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อได้รับแบบแสดงรายการเสียภาษีหัก ๗ ที่จ่าย หน่วยงานเก็บรักษาแบบภาษีหัก ๗ ที่จ่ายบุคคลธรรมดาจะลงทะเบียนรับไว้แล้วส่งแบบทั้งหมดไปให้หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ๗ ที่จ่าย ทำการวิเคราะห์หาข้อผิดพลาดต่อไป เมื่อหน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ๗ ที่จ่าย ได้รับแบบแสดงรายการเสียภาษีหัก ๗ ที่จ่ายแล้ว ก็จะทำการตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับจำนวนเงินภาษีที่หักไว้ ๗ ที่จ่าย ว่าผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ๗ ที่จ่ายหักถูกต้องหรือไม่ ถ้าหักไว้ไม่ถูกต้องก็จะเชิญผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ๗ ที่จ่าย มาเพื่อแนะนำวิธีการหักภาษีไว้ ๗ ที่จ่ายที่ถูกต้อง

หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย จะทำการหักแยกแบบแสดงรายการเพื่อยื่นเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายออกไว้เป็นแต่ละบริษัทหรือห้างร้าน และเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มรายตัวของบริษัท, ห้างร้าน หรือส่วนราชการ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบอีกครั้งหนึ่ง

ประมวลกฎหมายรัษฎากร มาตรา ๕๔ (กำหนดให้ผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๕๐ ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายภายในเดือนมกราคมทุก ๆ ปี) หมายความว่าเมื่อผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ได้หักภาษี ณ ที่จ่ายและนำส่งในแต่ละเดือนแล้ว ภายในเดือนมกราคมของทุก ๆ ปี ผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ยังคงรวบรวมรายการที่หักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ในแต่ละเดือน (รวมทั้งสิ้น ๑๒ เดือน) ยื่นต่อสำนักงานสรรพากรอำเภออีกครั้งหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว

แบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีหักไว้ ณ ที่จ่าย (ประจำปี)

แบบ ภ.ง.ด.๑ ก ใช้สำหรับภาคเอกชน ผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ซึ่งได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีหักไว้ ณ ที่จ่ายในแต่ละเดือน (ภ.ง.ด.๑)

แบบ ภ.ง.ด.๑ ก พิเศษ ใช้สำหรับภาครัฐบาล ผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายเฉพาะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐(๑) และ ๕๐(๒) ซึ่งได้ตั้งฎีกาเบิกเงิน

แบบ ภ.ง.ด.๒ ก ใช้สำหรับภาคเอกชน ผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ซึ่งได้ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายในแต่ละเดือน (ภ.ง.ด.๒ เฉพาะการจ่ายเงิน ตามมาตรา ๕๐(๔) เพียงอย่างเดียว)

แบบ ภ.ง.ด.๓ ก ใช้สำหรับภาครัฐบาล ผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายเฉพาะเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๕๐(๕), ๕๐(๖), ๕๐(๗) และ ๕๐(๘) ซึ่งได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายในแต่ละเดือน (ภ.ง.ด.๓)

เมื่อหน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย ได้รับแบบ ภ.ง.ด.๑ ก แบบ ภ.ง.ด.๒ ก, และแบบ ภ.ง.ด.๓ ก แล้วก็จะทำการ เก็บรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องกับแบบ ภ.ง.ด.๑, ภ.ง.ด.๒ และ ภ.ง.ด.๓ ที่ แยกออกเป็นแฟ้มรายชื่อของผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย แล้วแต่กรณี ส่วนแบบแสดงราย- การเสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด. ๑ ก พิเศษ ซึ่งจะยื่นเฉพาะในเดือนมกราคมนั้น ก็จะแยกตามหน่วยราชการต่าง ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ

ที่จ่าย ก เพื่อ

- เพื่อประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีอากรเงินได้บุคคลธรรมดา
- เพื่อประโยชน์ต่อการคืนเงินภาษีอากรของหน่วยงานคืนเงินภาษีอากร
- เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบ ภาษีอากรของหน่วยงานตรวจสอบภาษีอากร

สำหรับแบบแสดงรายการหักภาษี ณ ที่จ่าย บก.๒๕ (รายละเอียดใน บก.๒๕ จะเป็นการหักภาษีเงินได้ทั้ง ๒ ประเภท คือเงินได้บุคคลธรรมดาและเงินได้นิติบุคคล, และภาษีการค้า (ถ้าผู้เสียภาษีเงินได้เป็นผู้ประกอบการค้าประเภท ๔ ชนิด ๑ (การ รับจ้างทำของ))

ดังนั้น เมื่อคลังจังหวัดเชียงใหม่ส่งแบบ บก.๒๕ มายังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานสืบสวนและประมวลรัษฎากรจะเก็บรวบรวมและทำการคัด แยกรายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในแบบ บ.ก.๒๕ ออกมาแล้วทำการบันทึกรายละเอียด เกี่ยวกับจำนวนเงินที่ได้รับ และจำนวนเงินภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายของแต่ละราย โดยแยก ตามอำเภอและรายชื่อของผู้มีเงินได้ ในกรณีที่ผู้มีเงินได้มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งมี ใช้จังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานสืบสวนและประมวลหลักฐานก็จะทำการคัดสำเนาส่งไปให้ยัง หน่วยงานสรรพากรจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ในทำนองเดียวกัน สำนักงานสรรพากรจังหวัดอื่น ๆ พบหลักฐานเกี่ยวกับผู้มีเงินได้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ก็จะทำการคัดสำเนาส่ง มาให้สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่เช่นกัน เพื่อที่จะได้เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ

เพื่อใช้เป็นหลักฐานและประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีอากร โดยเจ้าพนักงานทำการประเมินเรียกเก็บเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นเสียภาษีไว้ไม่ครบถ้วน

๑.๒ การจัดเก็บโดยวิธีการใหญ่เสียภาษีประเมินตนเอง

กำหนดระยะเวลาอันแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประมวลรัษฎากรใ้กำหนดใ้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี เพื่อประเมินตนเองให้เสร็จสิ้นตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึง ๓๑ มีนาคม ของทุกปี

ดังนั้น ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะทำการออกสำรวจแหล่งภาษีและสำรวจรายได้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ให้เสร็จสิ้นก่อนวันที่ ๑ มกราคม การออกสำรวจแหล่งภาษี และสำรวจรายได้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นั้น เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีอากรและใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากการสำรวจเป็นแนวทางหรือหลักฐานในการที่เจ้าพนักงานประเมินจะทำการประเมินเรียกเก็บเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้เสียภาษีนายนั้น ๆ จะเสียภาษีไว้ไม่ครบถ้วนตามสภาพความเป็นจริง

วิธีการสำรวจแหล่งภาษีและสำรวจรายได้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประมาณเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคมของทุกปี สำนักงานสรรพากร-จังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานสรรพากรอำเภอเมือง จะวางแผนในการออกสำรวจแหล่งภาษี และสำรวจรายได้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภายในเขตอำเภอเมือง-เชียงใหม่

การสำรวจแหล่งภาษีและรายได้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย โดยทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่จะมอบหมายให้

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ทำการสำรวจ ในเขตบริเวณ ตลาดสดภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ทั้งหมด โดยจะใช้วิธีการกำลังเจ้าหน้าที่ประมาณ ๓-๔ นาย ส่วนทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จะทำการสำรวจร้านค้าทั้งหมด ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ยกเว้นในเขตบริเวณตลาดสด โดยจะใช้วิธีการกำลัง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งสิ้นประมาณ ๑๖ - ๒๐ นาย โดยแบ่งความรับผิดชอบในการสำรวจ ออกเป็น ๔ พื้นที่ ในการแบ่งพื้นที่ในความรับผิดชอบของแต่ละพื้นที่จะแบ่งตามถนนสายต่างๆ ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ในการออกไปทำการสำรวจ ครั้งนี้ ทางสำนักงาน สรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จะออกแบบสอบถามเพื่อใช้ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับรายได้หรือ รายรับของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามลักษณะของประเภทธุรกิจ เช่น ประเภทธุรกิจเกี่ยวกับกิจการโรงแรม, ภัตตาคาร, คักคณม และคักเลื้อ (ทั้งสุภาพบุรุษและ สุภาพสตรี) โรงงานผลิตสินค้าต่าง ๆ ธุรกิจที่ซื้อสินค้ามาแล้วขายไป และการรับจ้างทำ ของต่าง ๆ ฯลฯ รายละเอียดในแต่ละแบบสอบถามจะมีสาระสำคัญเกี่ยวกับ รายชื่อ และ ที่อยู่ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีรายได้และรายจ่ายของผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ในการออกไปสำรวจ เจ้าหน้าที่จะพยายามสอบถามผู้มีหน้าที่เสียภาษีเพื่อให้ ได้ข้อมูลครบถ้วนตามแบบสอบถามในกรณีที่มีผู้มีหน้าที่เสียภาษีประกอบกิจการที่เข้าข่ายเป็นผู้ ประกอบการค้า (ต้องเสียภาษีการค้าด้วย) ก็จะขอกูทะเบียนการค้าหรือสอบถามว่าได้จดทะเบียน เป็นผู้ประกอบการแล้วหรือยัง ถ้าผู้เสียภาษียังไม่ได้ออกทะเบียนการค้าก็ จะแนะนำให้ไปจดทะเบียนการค้า ณ สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ และดำเนินการ เพื่อขออนุมัติเสียภาษีการค้าเป็นการเหมา ถ้าผู้ประกอบการรายนั้นเข้าหลักเกณฑ์ที่จะ เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาได้ (หลักเกณฑ์เสียภาษีการค้าเหมาผู้ประกอบการต้องเป็น ผู้ประกอบการรายย่อยและมีรายรับเดือนละไม่ถึง ๓๐,๐๐๐.- บาท) ณ สำนักงานสรรพากร อำเภอเมืองเชียงใหม่

ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนการค้าแล้ว ก็จะทำการสอบถามว่าได้ เสียภาษีการค้าเป็นการเหมา หรือถูกกำหนดรายรับขั้นต่ำหรือไม่ถูกต้องทั้ง ๒ วิธี เมื่อทำการ สอบถามผู้มีหน้าที่เสียภาษีเสร็จสิ้นแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสำรวจก็จะทำการคำนวณรายได้ ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีว่าควรจะมีรายได้เป็นจำนวนเท่าใดในปีภาษีนี้

เมื่อเสร็จสิ้นการสำรวจแหล่งภาษีและสำรวจรายได้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสำรวจจะนำเอาแบบสอบถามทั้งหมดที่คำนวณรายได้แล้ว มาทำการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ยกเว้นเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสำรวจจากสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะมอบแบบสอบถามทั้งหมดที่ไคคำนวณรายได้แล้ว มอบให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ออกทำการสำรวจของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ทำการตรวจสอบความถูกต้องเนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้อง จะอยู่ที่สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับกรณีที่มีผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นผู้ประกอบการค้าขาย ผู้สำรวจจะทำการจัดส่งรายชื่อของผู้เสียภาษีและรายละเอียดเกี่ยวกับรายรับในแต่ละเดือน ซึ่งรายรับนั้น เจ้าหน้าที่ผู้สำรวจจะไคทำการประเมินรายรับแล้วจัดส่งไปให้หน่วยงานภาษีการค้า-เหมา หรือหน่วยงานกำหนดรายรับขั้นต่ำแล้วแต่กรณี เพื่อที่หน่วยงานนั้นจะใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการต่อไป

วิธีการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม เมื่อเจ้าหน้าที่ออกทำการสำรวจจะนำเอาแบบสอบถามทั้งหมดที่ไคคำนวณรายได้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามาทำการตรวจสอบเพื่อคัดกรองและป้องกันความผิดพลาดให้ลดน้อยลง วิธีการตรวจสอบจะนำเอาแบบสอบถามมาเปรียบเทียบกับทะเบียนรายชื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเมื่อปีภาษีที่แล้ว ๆ มา ในทะเบียนรายชื่อผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาก็จะแบ่งแยกตามที่อยู่ของผู้เสียภาษี โดยจะแบ่งแยกตามถนนสายต่าง ๆ ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ และประเภทการค้าของผู้เสียภาษี พร้อมทั้งในทะเบียนรายชื่อผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะปรากฏยอดคำนวณรายได้และยอดรายได้ที่ผู้เสียภาษียื่นขอเสียภาษีในปีภาษีที่แล้ว ๆ มา เพื่อสะดวกและง่ายต่อการตรวจสอบความถูกต้องของรายได้จากการคำนวณของเจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำการสำรวจ กับการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละรายในปีภาษีที่แล้วมา ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อทำการคำนวณยอดรายได้ใหม่อีกครั้งหนึ่ง เมื่อเจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำการสำรวจ ไคทำการคำนวณใหม่อีกครั้งหนึ่งแล้ว ยอดที่ทำการคำนวณใหม่อาจจะสูงกว่า หรือต่ำกว่า หรือเท่าเดิมจากแบบสอบถามก็ได้ โดยอาศัยหลักความยุติธรรมและเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจในอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นหลักเกณฑ์ในการแก้ไขและปรับปรุง

เมื่อใดขอกู้ที่ทำการคำนวณรายไค้ที่ถูกดัดนกรองแล้ว ก็รวบรวมแบบสอบถาม
 ทั้งหมดพร้อมด้วยทะเบียนรายชื่อของผู้เสียภาษีไปให้คณะกรรมการพิจารณารายไค้ของผู้มีหน้าที่
 เสียภาษีพิจารณาครั้งหนึ่ง ส่วนกรณีที่แบบสอบถามเกี่ยวกับรายไค้ของผู้มีหน้าที่
 เสียภาษีในปีภาษีนี้ไม่ปรากฏในทะเบียนรายชื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีเมื่อปีภาษีที่แล้ว ๆ มา
 เจ้าหน้าที่ออกไปทำการสำรวจก็จะบันทึกรายชื่อของผู้เสียภาษีนั้นลงไปในทะเบียนรายชื่อ
 ผู้เสียภาษีตามที่อยู่ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีและตามประเภทการค้าของผู้เสียภาษี แล้วส่งไปให้
 คณะกรรมการพิจารณารายไค้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษี

คณะกรรมการพิจารณารายไค้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษี

คณะกรรมการพิจารณารายไค้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษี จะประกอบด้วย เจ้าหน้าที่
 ระดับ ๔-๕ ประมาณ ๔ นาย ซึ่งคณะกรรมการพิจารณา จะรู้จักสภาพธุรกิจในเขตอำเภอ
 เมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างดี

เมื่อคณะกรรมการพิจารณารับแบบสอบถามทั้งหมดพร้อมด้วยทะเบียนรายชื่อผู้เสีย
 ภาษีจากเจ้าหน้าที่ออกไปทำการสำรวจ แล้วก็จะพิจารณาดัดนกรองความถูกต้องของยอด
 รายไค้ของผู้เสียภาษีที่เจ้าหน้าที่ออกไปทำการสำรวจเสนอมานี้แล้วว่ายอดรายไค้ที่ถูกต้อง
 หรือใกล้เคียงความเป็นจริงหรือไม่ หากมีข้อผิดพลาด คณะกรรมการพิจารณาจะออก
 กิจจะทำการแก้ไขปรับปรุงยอดรายไค้ขึ้นใหม่ซึ่งอาจจะสูงกว่าหรือต่ำกว่าความเห็นของเจ้า
 หน้าที่ออกไปทำการสำรวจก็ได้ เมื่อคณะกรรมการพิจารณา ใค้พิจารณาดัดนกรองเสร็จ
 แล้ว ก็จะเสนอความเห็นไปยังสรรพากรจังหวัดเพื่อทำการออกหนังสือขอความร่วมมือในการ
 เสียภาษีไปยังผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่ละรายว่า ในปีภาษีนี้ท่านควรจะยื่นรายไค้
 ตามสภาพความเป็นจริงจากการประกอบกิจการของท่านหรืออย่างน้อยตามหนังสือขอความ
 ร่วมมือจากสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ให้เสร็จสิ้นก่อนวันที่ ๓๐ มีนาคม

การปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ในช่วงฤกษ์
เงินไค้มคคชรรวมกา

ในช่วงเดือนมีนาคมซึ่งเป็นเดือนที่ผู้เสียภาษีมักจะนิยมมายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่จัดเก็บเงินภาษีอากรและเจ้าหน้าที่รับแบบแสดงรายการเสียภาษีของสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ไม่เพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีได้

ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จะจัดส่งเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ออกไปช่วยราชการ ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ประมาณ ๕ - ๑๐ นาย และในวันสุดท้ายของกำหนดเวลายื่นแบบเสียภาษีเงินไค้มคคชรรวมกา จะจัดส่งเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ไปช่วยราชการเพิ่มอีกจำนวน ๕ - ๖ นาย เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นไปอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี

แบบแสดงรายการเสียภาษีเงินไค้มคคชรรวมกา (ผู้เสียภาษีประเมินตนเอง)

ประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้บุคคลทุกคนเว้นแต่ผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินไค้มคคชรรวมกาที่ได้รับในระหว่างปีภาษีล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนมีนาคมทุกปี (มาตรา ๕๖)

สำหรับปีภาษี ๒๕๒๔ ซึ่งต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีในปี ๒๕๒๔ จะใช้แบบแสดงรายการเสียภาษีดังนี้

แบบ ภ.ง.ด.๕๐ (เดิมในปีภาษี ๒๕๒๓ ซึ่งจะต้องยื่นเสียภาษีในปี ๒๕๒๔ ยื่นแบบ ภ.ง.ด.๕) สำหรับกรณีมีเงินไค้มคคชรรวมกาหลายประเภทหรือประเภทเดียวที่มีใช้เงินไค้มคคชรรวมกา ๕๐(๑) การจ้างแรงงาน หรือกองมรดก

แบบ ภ.ง.ด.๕๑ (เดิมในปีภาษี ๒๕๒๓ ซึ่งจะต้องยื่นเสียภาษีในปี ๒๕๒๔ ยื่นแบบ ภ.ง.ด.๕ ก พิเศษ)

สำหรับกรณีมีเงินไค้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐(๑) การจ้างแรงงาน
ประเภทเกี่ยว

แบบ ภ.ง.ด.๕๒ (เริ่มในปีภาษี ๒๕๒๐ ซึ่งจะต้องยื่นเสียภาษีในปี ๒๕๒๔
ยื่นแบบ ภ.ง.ด.๕ ก) สำหรับทางหุ้นส่วนสามัญ, คณะบุคคลที่เสียภาษีอย่างบุคคล-
ธรรมดา

แบบ ภ.ง.ด.๕๓ (เริ่มในปีภาษี ๒๕๒๐ ซึ่งจะต้องยื่นเสียภาษีในปี ๒๕๒๔
ยื่นแบบ ภ.ง.ด.๕ ค) สำหรับกรณีขอชำระภาษีก่อนถึงกำหนดระยะเวลาที่ต้องยื่นแบบ
แสดงรายการเพื่อเสียภาษี

วิธีการรับแบบแสดงรายการ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เจ้าหน้าที่ที่รับแบบแสดงรายการ เสียภาษี จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของ
แบบแสดงรายการ เสียภาษี เช่น การกรอกเลขประจำตัวผู้เสียภาษี, สถานที่ประกอบกิจการ
ค้า หรือสถานที่ทำงาน สภาพของผู้เสียภาษี เป็นโสดหรือทำการสมรสแล้ว, การหักค่าใช้จ่าย,
การหักค่าลดหย่อน, การคำนวณจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง, ตลอดจนเอกสาร
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรดยื่นแบบแสดงรายการ เสียภาษี เช่น ใบสำคัญแสดงการหักภาษีไว้
๗ ที่จ่าย ใบรับรองการบริจาคเงิน สำเนาใบเสร็จรับเงินค่าเบี้ยประกันชีวิต ฯลฯ ใน
กรณีผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีเงินได้พึงประเมินประเภท ๕๐(๕), ๕๐(๖), ๕๐(๗)
และ ๕๐(๘) เจ้าหน้าที่จะขอหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียง-
ใหม่ ที่ไค้ส่งไปให้และจะทำเครื่องหมายและบันทึกไว้ในแบบแสดงรายการ เสียภาษีว่าผู้เสีย
ภาษีเงินได้ไค้ยื่นรายรับหรือออกรายไค้ตามหนังสือขอความร่วมมือ หรือมิไค้ยื่นไค้ตามหนังสือ
ขอความร่วมมือ ในกรณีที่มีไค้หนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียง-
ใหม่มาแสดงไว้ ก็จะทำเครื่องหมายและบันทึกไว้ด้วย เพื่อสะดวกในการตรวจสอบติดตาม
ผล ผู้รับแบบแสดงรายการ เสียภาษี จะทำการสอบถามถึงทำเลที่ตั้งของสถานการค้า หรือ
สถานที่ทำงานของผู้เสียภาษีว่าอยู่ที่ไค้ สอบถามเกี่ยวกับสภาพธุรกิจของผู้เสียภาษีว่าเป็น
อย่างไร

เมื่อสิ้นสุดกำหนดระยะเวลาขึ้นแบบแสดงรายการเสียหายเงินโคกคชกรรมมาแล้ว สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่จะทำการจัดแยกแบบแสดงรายการเสียหาย ภ.ศ.๕๐, ภ.ศ.๕๑ และ ภ.ศ.๕๒ ออกเป็นดังนี้

แบบแสดงรายการเสียหาย ภ.ศ.๕๑ สำหรับผู้มีเงินโคกพึงประเมินตามมาตรา ๕๐

(๑) การจ้างแรงงาน, เงินเดือน าลา ประเภทเดียว จะแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท

๑. แบบแสดงรายการเสียหายที่ไม่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ
๒. แบบแสดงรายการเสียหายที่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ
๓. แบบแสดงรายการเสียหายที่ผู้เสียหายชำระภาษีไว้เกิน

๑. แบบแสดงรายการเสียหายที่ไม่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี

- ๑.๑ กรณีที่ผู้เสียหายถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย เท่ากับจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง
- ๑.๒ กรณีที่ผู้เสียหายมีเงินโคกถึงเกณฑ์ต้องยื่นเสียหาย แต่เนื่องจากการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่าง ๆ มีจำนวนเงินมากกว่ารายได้ของผู้เสียหาย จึงไม่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ

๒. แบบแสดงรายการเสียหายที่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ แบบแสดงรายการเสียหายในกรณีมิได้แบ่งแยกออกเป็นกรณีต่าง ๆ เพราะผู้เสียหายจะมีเงินโคกเฉพาะเงินเดือนประเภทเดียว และทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่มีโคกออกหนังสือขอความร่วมมือในการเสียหาย ไปยังผู้เสียหายที่มีเงินโคกพึงประเมินประเภทเงินเดือน

๓. แบบแสดงรายการเสียหายที่ผู้เสียหายชำระภาษีไว้เกิน เนื่องจากผู้เสียหายได้ถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย เกินกว่าจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง แบ่งออกได้เป็น ๒ กรณี

- ๓.๑ กรณีผู้เสียหายประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย เกินกว่าจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง

- ๓.๒ กรณีผู้เสียหายไม่ประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย เกินกว่าจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง

แบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี ภงด.๕๐ และ ภงด.๕๒ จะแบ่งออกเป็น ๓ ประเภทดังนี้

๑. แบบแสดงรายการ เสียภาษีที่ไม่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ
๒. แบบแสดงรายการ เสียภาษีที่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ
๓. แบบแสดงรายการ เสียภาษีที่ผู้เสียภาษีชำระภาษีไว้เกิน

๑. แบบแสดงรายการ เสียภาษีที่ไม่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี

- ๑.๑ กรณีที่ผู้เสียภาษีถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย เท่ากับจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง
- ๑.๒ กรณีที่ผู้เสียภาษีมียกเลิกยื่นเสียภาษี แต่เนื่องจากการหักค่าใช้จ่ายและการหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ มีจำนวนเงินมากกว่ารายได้ของผู้เสียภาษี จึงไม่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ

๒. แบบแสดงรายการ เสียภาษีที่มีเงินภาษีที่ต้องชำระ แบ่งออกเป็น ๓ กรณี

- ๒.๑ กรณีไม่ยื่นรายได้ตามหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานสรรพากร จังหวัดเชียงใหม่ (ต่ำกว่ายอดรายได้ตามหนังสือขอความร่วมมือ)
- ๒.๒ กรณียื่นรายได้ตามหนังสือขอความร่วมมือ หรือรายได้สูงกว่ายอดรายได้ตามหนังสือขอความร่วมมือ
- ๒.๓ กรณียื่นรายได้เพื่อชำระภาษีโดยไม่มีหนังสือขอความร่วมมือในการเสียภาษีจากสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ และกรณีอื่น ๆ

๓. แบบแสดงรายการ เสียภาษีที่ผู้เสียภาษีชำระภาษีไว้เกิน เนื่องจากผู้เสียภาษีได้ถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย เกินกว่าจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง แบ่งออกได้เป็น ๒ กรณี

- ๓.๑ กรณีผู้เสียภาษีประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย เกินกว่าจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง

๓.๒ กรณีผู้เสียหายไม่ประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายเกินกว่าจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง

เมื่อสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่จักแยกประเภทของแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเหล่านี้เสร็จแล้ว ก็จะจัดส่งแบบแสดงรายการเสียภาษีเหล่านั้น ไปยังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่เพื่อกำเนินการต่อไป

เมื่อทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้จัดส่งแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไปยังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานเก็บรักษาแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะทำการลงทะเบียนรับ และจักแยกแบบแสดงรายการภาษีทั้งหมดไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

แบบแสดงรายการเสียภาษี ภงด.๕๑

หน่วยงานเก็บรักษาแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะจัดส่งแบบแสดงรายการ เพื่อเสียภาษีกรณีผู้เสียหายประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายเกินกว่าจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง (๓.๑) ไปให้ยังหน่วยงานคืนเงินภาษีอากรรับไปดำเนินการ และเมื่อหน่วยงานคืนเงินภาษีได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ก็จะจัดส่งแบบแสดงรายการ เพื่อเสียภาษีดังกล่าว กลับคืนมายังหน่วยงานเก็บรักษาแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อเก็บรักษาต่อไป

ส่วนแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีกรณีอื่น ๆ นั้น โดยปกติแล้วจะไม่มีคำสั่งไปยังหน่วยงานวิเคราะห์แบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เนื่องจากการเสียภาษีของผู้มีเงินได้ประเภทนี้โดยส่วนใหญ่แล้ว จะถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายแล้ว

การปฏิบัติงานของหน่วยงานคืนเงินภาษีอากร

เมื่อหน่วยงานคืนเงินภาษีอากรได้รับแบบแสดงรายการที่ผู้เสียหายประสงค์จะขอคืนเงินภาษีอากรฯ จากหน่วยงานเก็บรักษาแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว ก็จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบแสดงรายการเสียภาษีว่า การคำนวณหักภาษีจ่าย และค่าลดหย่อนต่าง ๆ ถูกต้องหรือไม่ ในกรณีที่จำนวนเงินภาษีที่ขอคืนเกินกว่า

๕๐๐.- บาท จะต้องทำการออกหนังสือเชิญพบเพื่อขอทราบรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับรายไคของผู้เสียหายว่าไคนำเงินไคที่ตนไครับมาตลอดปีภาษีที่แล้วมายื่นแบบเสียภาษีครบถ้วนหรือไม่ และในบางกรณีอาจจะขอหลักฐานเพิ่มเติมไคเช่น หลักฐานเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ เช่น ทะเบียนสมรส, สำเนาทะเบียนบ้าน, ใบเสร็จรับเงินของบริษัท ประกันชีวิต, และเอกสารการจ่ายเงินบริจาคเพื่อการกุศล เมื่อเห็นว่าการแสดงการคำนวณรายไคและการหักค่าไคจ่าย ตลอดจนค่าลดหย่อนต่าง ๆ ถูกต้องแล้ว ก็จักส่งแบบแสดงรายการเสียภาษีไปตรวจสอบกับหน่วยงานที่เก็บรักษาแบบแสดงรายการเสียภาษีบุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย ว่าจำนวนเงินภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่าย ตรงกับหลักฐานที่ผู้เสียหายแสดงไว้ในแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีหรือไม่ และเมื่อเห็นว่าถูกต้องก็จะทำการขออนุมัติต่อสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อดำเนินการคืนเงินภาษีอากรให้แก่ผู้เสียหาย หากพบข้อผิดพลาดเกี่ยวกับหลักฐานต่าง ๆ ก็จักส่งแบบแสดงรายการเสียภาษีรายนั้นไปให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีรับไปดำเนินการ

สำหรับแบบแสดงรายการเสียภาษี ภงด.๕๐ และ ภงด.๕๒

หน่วยงานเก็บรักษาแบบภาษีเงินไคบุคคลธรรมดาจะทำการลงทะเบียนรับ และจักแยกแบบแสดงรายการฯ กรณีที่ผู้เสียหายประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายเกินกว่าจำนวนเงินภาษีที่คงชำระจริง ไปให้ยังหน่วยงานคืนเงินภาษีอากรรับไปดำเนินการ (ตามที่ไคกล่าวมาแล้วในแบบแสดงรายการเสียภาษี ภงด.๕๐) และเมื่อหน่วยงานคืนเงินภาษีไคดำเนินการเสร็จแล้วก็จะจัดส่งแบบแสดงรายการเสียภาษีดังกล่าว กลับคืนมายังหน่วยงานเก็บรักษาแบบแสดงรายการภาษีเงินไคบุคคลธรรมดาเพื่อเก็บรักษาต่อไป

ส่วนแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินไคบุคคลธรรมดาที่เหลือในกรณีอื่น ๆ จะถูกจัดส่งไปยังหน่วยงานวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเงินไคบุคคลธรรมดาเพื่อทำการวิเคราะห์หาข้อผิดพลาดต่อไป

เมื่อฝ่ายวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเงินไคบุคคลธรรมดา ได้รับแบบแสดงรายการเสียภาษีที่เหลือทั้งหมดแล้ว ฝ่ายวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเงินไคบุคคลธรรมดา ก็จะทำการวิเคราะห์แบบแสดงรายการเสียภาษี กรณีไม่ยื่นรายไคตามหนังสือขอความร่วมมือ

ในการเสียภาษีก่อนเป็นอันดับแรก . โดยจะพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างยอดรายได้ที่ผู้เสียภาษียื่นชำระภาษีกับยอดรายได้ที่เจ้าหน้าที่ไ้ทำการคำนวณเพื่อขอความร่วมมือในการเสียภาษีว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร โดยทำการเปรียบเทียบกับสภาวะเศรษฐกิจภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ในช่วงนั้น และเปรียบเทียบกับกิจการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือประเภทเดียวกัน ถ้ามีความแตกต่างมากก็จะเสนอให้เจ้าหน้าที่พิจารณาออกหนังสือเตือนผู้เสียภาษีนายนั้น ๆ ให้มายื่นรายรับเพิ่มเติมให้เท่ากับจำนวนรายได้ตามหนังสือขอความร่วมมือในการเสียภาษีอีกครั้งหนึ่ง ถ้าผู้เสียภาษีนายนั้น ๆ ไ้มายื่นรายได้ตามหนังสือขอความร่วมมือในการเสียภาษี แบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือนายนั้น ๆ ก็จะถูกแยกไว้ต่างหาก แล้วนำไปรวมกับแบบแสดงรายการเสียภาษีที่ยื่นตามหนังสือขอความร่วมมือในการเสียภาษีหรือยื่นสูงกว่าหนังสือขอความร่วมมือในการเสียภาษี, แบบแสดงรายการเสียภาษีที่ผู้เสียภาษีชำระภาษีไว้เกิน กรณีที่ผู้เสียภาษีไม่ประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายเกินกว่าจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจริง และแบบแสดงรายการเสียภาษี กรณีไม่ยื่นรายได้ตามหนังสือขอความร่วมมือในการเสียภาษี แต่มีความแตกต่างระหว่างยอดรายรับในหนังสือขอความร่วมมือในการเสียภาษีกับยอดรายได้ที่ผู้เสียภาษีที่ไ้ยื่นแบบชำระภาษีเพียงเล็กน้อย ซึ่งขอสมมุติว่าเป็นแบบแสดงรายการเสียภาษีแบบ ก.

ส่วนกรณีออกหนังสือเตือนให้ผู้เสียภาษีมายื่นรายได้เพิ่มเติม แต่ผู้เสียภาษีมิไ้มาเสียเพิ่มเติม แบบแสดงรายการ เพื่อเสียภาษีนายนั้นก็จะจัดเก็บไว้ต่างหากจากแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีแบบ ก. ซึ่งขอสมมุติว่าเป็นแบบแสดงรายการเสียภาษีแบบ ข.

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีโดยไม่มีหนังสือขอความร่วมมือ ฝ่ายวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะนำแบบแสดงรายการเสียภาษีของรายนั้น ๆ ไปตรวจสอบกับทะเบียนรายชื่อและแบบสอบถามที่ไ้ทำการออกสำรวจ ถ้าปรากฏว่ามียอดรายได้ตรงหรือสูงกว่า หรือต่ำกว่าเพียงเล็กน้อย กับทะเบียนรายชื่อผู้เสียภาษีและแบบสอบถามแล้ว ก็จะจัดแยกแบบแสดงรายการเสียภาษีนายนั้นไว้ร่วมกับแบบแสดงรายการเสียภาษีแบบ ก. แต่ถ้าปรากฏว่าแบบแสดงรายการเสียภาษีนายนั้นมียอดรายได้ต่ำกว่ายอดรายได้ในทะเบียนรายชื่อและแบบสอบถามมาก ก็จะจัดแบบแสดงรายการเสียภาษีนายนั้น รวมเข้าไว้กับแบบแสดงรายการเสียภาษีแบบ ข. และถ้าแบบแสดงรายการเสียภาษี

บางรายไม่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนรายชื่อผู้เสียหายและใบแบบสอบถามแล้ว ฝ่ายวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะทำการบันทึกรายชื่อผู้เสียหายเหล่านั้นลงในทะเบียนรายชื่อผู้เสียหายที่ตามถิ่นที่อยู่ และประเภทการค้าต่อไป ส่วนแบบแสดงรายการเพื่อเสียหายรายนั้นก็จะจัดรวมไว้กับแบบแสดงรายการเสียหายแบบ ข. และแบบแสดงรายการเสียหายที่ไม่มีเงินภาษีที่คงชำระทั้ง ๒ กรณี ก็จะจัดอยู่รวมไว้ในแบบแสดงรายการเสียหายแบบ ข. เช่นกัน

แบบแสดงรายการเสียหายแบบ ข. จะถูกทำการวิเคราะห์หาข้อผิดพลาดโดยละเอียด โดยจะทำการตรวจสอบกับแบบสอบถามที่เจ้าหน้าที่ได้ทำการออกสำรวจทำเลที่ตั้งของสถานประกอบการค้า, ราคาของสินค้าหรือบริการ, ประเภทของบริการ เปรียบเทียบกับธุรกิจประเภทเดียวกัน และสถานะเศรษฐกิจในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ เป็นต้น ฯลฯ เมื่อได้ทำการวิเคราะห์เสร็จสิ้นแล้ว แบบแสดงรายการเสียหายที่มีข้อผิดพลาดหรือเหตุอันควรเชื่อว่าผู้เสียหายรายนั้นจะเสียหายไว้ไม่ถูกต้อง ก็จะทำเรื่องเสนอให้ทำการออกหมายเรียกเพื่อทำการตรวจสอบประเมินภาษีต่อไป ส่วนแบบแสดงรายการเสียหายแบบ ข. ที่เหลือ จะถูกจัดส่งคืนไปยังหน่วยงานเก็บรักษาแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พร้อมกับแบบแสดงรายการเสียหายแบบ ก.

๓.๓ จัดเก็บโดยเจ้าพนักงานประเมินทำการประเมินเรียกเก็บ

เมื่อหน่วยงานตรวจสอบภาษีได้รับแบบแสดงรายการเพื่อเสียหายที่เหตุอันควรเชื่อว่าผู้เสียหายได้เสียหายไว้ไม่ครบถ้วน ก็จะทำการขออนุมัติต่อสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุมัติออกหมายเรียกผู้เสียหายรายนั้นมาทำการตรวจสอบ

ในกรณีที่ออกหมายเรียกทำการตรวจสอบหน่วยงานที่ทำการตรวจสอบนอกจากจะใช้วิธีการตรวจสอบตามระเบียบแล้ว อาจจะขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบผู้เสียหายรายนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการตรวจสอบและใช้เป็นหลักฐานในการประเมินภาษีที่ผู้เสียหายเสียหายไว้ไม่ครบถ้วน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น ๒ แห่งคือ แหล่งภายใน และแหล่งภายนอก

แหล่งภายใน จะประกอบด้วย หน่วยงานกำหนดรายรับ, หน่วยงานภาษี การค้าเหมา, งานทะเบียนการค้า, งานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหักไว้ ณ ที่ จ่าย หน่วยงานสืบสวนประมวลหลักฐานและหน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีการค้า ฯลฯ

แหล่งภายนอก อาจจะเป็นหน่วยงานของส่วนราชการ หรือบริษัท หรือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของผู้เสียภาษีที่ถูกทำการตรวจสอบภาษีอากร

ในกรณีที่หน่วยงานเก็บรักษาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้ ลงทะเบียนรับแบบแสดงรายการเสียภาษีจากสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ และได้จัดส่งไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานคืนเงินภาษีแล้ว และหน่วยวิเคราะห์ แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว หน่วยงานเก็บรักษาแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาก็จะทำการตรวจสอบจำนวนแบบแสดงรายการเสียภาษีว่ามีผู้เสียภาษีรายใดบ้างที่มีใ้ยื่นเสียภาษี ในปีนี้ เมื่อทราบจำนวนผู้เสียภาษีที่มีใ้ยื่นเสียภาษีภายในกำหนดระยะเวลาขึ้นแบบ ก็จะจัดส่งรายชื่อไปให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีอากรทราบ หน่วยงานตรวจสอบภาษีอากรจะออก หนังสือเชิญพบเพื่อขอทราบถึงเหตุผลว่าทำไมจึงไม่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี และสอบถามถึงเงินได้ของผู้เสียภาษีว่ามีเงินได้ประเภทใดบ้าง และมีจำนวนเท่าใด ถ้ามีเหตุอันควร เชื่อว่าผู้เสียภาษีมีเจตนาจะหลีกเลี่ยงภาษีอากรก็จะทำการออกหมายเรียกบุคคลผู้นั้นมาทำการตรวจสอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. วิธีการบริหารงานจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล

ประมวลรัษฎากร ได้กำหนดวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลไว้เป็นหลักกว้าง ๔ ประการด้วยกัน

- ๒.๑ จัดเก็บโดยวิธีการหักภาษีไว้ ๗ ที่จ่าย
- ๒.๒ จัดเก็บโดยวิธีผู้เสียภาษีประเมินตนเอง (ผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี)
- ๒.๓ จัดเก็บโดยเจ้าพนักงานประเมินทำการประเมินเรียกเก็บ
- ๒.๔ จัดเก็บโดยผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเป็นการล่วงหน้าจากประมาณการครั้งรอบระยะเวลาบัญชี (สำหรับกิจการที่มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ ๑๐ ล้านบาทขึ้นไป หรือมียอดขายหรือรายรับนอกหักรายจ่ายใด ๆ ตั้งแต่ ๕๐ ล้านบาทขึ้นไป)
- ๒.๑ จัดเก็บโดยวิธีการหักภาษีไว้ ๗ ที่จ่าย

ประมวลรัษฎากร ได้กำหนดให้ทั้งภาคเอกชน (บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด) และภาครัฐบาล (ส่วนราชการ, องค์การของรัฐบาล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น) มีหน้าที่หักภาษีไว้ ๗ ที่จ่าย และนำส่งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร กรณีที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐(๔) เฉพาะการขายพืชไร่ มาตรา ๓ เतरส, มาตรา ๒๕ ทวิ (กรณีภาครัฐบาลจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ ทุกประเภท), กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐(๒), (๓), (๔), (๕) หรือ (๖) ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ มีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย มาตรา ๓๐, กรณี บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดจำหน่ายเงินกำไรหรือเงินที่กันไว้จากกำไรฯ ไปต่างประเทศ มาตรา ๓๐ ทวิ.

เมื่อเจ้าพนักงานประเมินได้ลงนามรับรู้อการจดทะเบียนซื้อขายสังหาริมทรัพย์แล้ว ก็จะจัดทำสำเนาหลักฐานการจดทะเบียนซื้อขายสังหาริมทรัพย์ส่งมายังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานสืบสวนประมวลหลักฐานก็จะเก็บรวบรวมไว้โดยแยกออกเป็นแต่ละอำเภอ

ภายในวันที่ ๑ - ๗ ของทุกเดือน ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัด
เชียงใหม่ จะได้รับแบบแสดงรายการเสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย จากผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย
(ยกเว้นการหักตามมาตรา ๒๕ ทวิ ซึ่งภาครัฐบาลได้หักไว้ในฎีกาเบิกเงิน, ส่วนราชการ
หรือองค์การของรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย จะหัก
ภาษีไว้ ณ ที่จ่าย และนำส่งคอกคลังจังหวัดโดยใช้แบบ บ.ก.๒๕ และคลังจังหวัดจะคัดสำเนา
บ.ก.๒๕ ส่งมายังสำนักงานสรรพากรจังหวัด)

แบบแสดงรายการเพื่อยื่นเสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ตั้งแต่ปีภาษี ๒๕๒๔
ซึ่งจะยื่นแบบในปี ๒๕๒๕ เป็นต้นไป)

แบบ ภ.ง.ด.๓ ใช้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จ่ายเงินได้
พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐(๔) เฉพาะการซื้อชายพีซีไร

แบบ ภ.ง.ด.๕๓ (เดิมในปีภาษี ๒๕๒๓ ซึ่งจะต้องยื่นแบบในปี
๒๕๒๔ จะใช้แบบ ภ.ง.ด.๕ ข.) ใช้สำหรับภาครัฐบาลหรือองค์การของรัฐบาล หรือองค์
การบริหารส่วนท้องถิ่นจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ ทุกประเภท (เฉพาะกรณีที่มี
ไว้หักไว้ในฎีกาเบิกเงิน)

แบบ ภ.ง.ด.๕๔ (เดิมในปีภาษี ๒๕๒๓ ซึ่งจะต้องยื่นแบบในปี
๒๕๒๔ จะใช้แบบ ภ.ง.ด.๕ ค.) ใช้สำหรับกรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จำหน่ายกำไร
หรือเงินที่กั้นไว้จากกำไรฯ ไปต่างประเทศ ให้นำส่งภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่จำหน่าย

เมื่อทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้รับแบบ
แสดงรายการเพื่อยื่นเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายในแต่ละเดือน ก็จะรวบรวมส่งไปยังสำนักงาน
สรรพากรจังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อได้รับแบบแสดงรายการ
เสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย หน่วยงานเก็บรักษาแบบนิติบุคคลก็จะลงทะเบียนรับ แล้วส่งแบบทั้งหมด
ไปให้หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้นิติบุคคล หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้นิติบุคคล
จะทำการคัดแยกแบบแสดงรายการเพื่อยื่นเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายออกไว้เป็นแต่ละบริษัท

หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด และเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มรายตัวของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่ถูกหักภาษี
ไว้ ณ ที่จ่าย เพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหมดไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีอากร ส่วน
ในกรณีที่ตรวจพบว่าผู้มีเงินได้มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นซึ่งมิใช่จังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงาน
วิเคราะห์แบบภาษีนิติบุคคลก็จะทำการคัดสำเนาส่งไปให้ยังหน่วยงานสรรพากรจังหวัดที่
เกี่ยวข้อง ในทำนองเดียวกัน สำนักงานสรรพากรจังหวัดอื่น ๆ พบหลักฐานเกี่ยวกับผู้มี
เงินได้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ก็จะทำทำการคัดสำเนาส่งมาให้สรรพากรจังหวัด
เชียงใหม่เช่นกัน เพื่อที่จะได้เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักฐานและประโยชน์
ต่อการจัดเก็บภาษีอากร

สำหรับแบบแสดงรายการหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามมาตรา ๖๔ ทวิ
(กรณีภาคีรัฐบาลจ่ายเงินได้พึงประเมินทุกประเภท และหักไว้ในการเบิกเงิน)
ซึ่งหน่วยราชการหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จะใช้แบบ บก.๒๕ ยื่นต่อคลังจังหวัด และ
คลังจังหวัดจะคัดสำเนาส่งมาให้ยังสำนักงานสรรพากรจังหวัด

เมื่อหน่วยงานสืบสวน และประมวลหลักฐานได้รับ บก.๒๕ จาก
คลังจังหวัดแล้ว ก็จะดำเนินการเกี่ยวกับกรณีหัก ๓ ที่จ่ายเงินได้บุคคลธรรมดา

๒.๒ วิธีการจัดเก็บโดยผู้เสียภาษีประเมินตนเอง (ผู้เสียภาษียื่นแบบ
แสดงรายการ เพื่อเสียภาษี)

ประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาย
ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ภายใน ๑๕๐ วัน หลังจากสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี ให้
ยื่นแบบแสดงรายการ เพื่อเสียภาษี และหลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณเพื่อ
เสียภาษีคือสำนักงานสรรพากรอำเภอที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ ตามมาตรา ๖๔, มาตรา ๖๔ ทวิ
มาตรา ๖๕

แบบแสดงรายการเพื่อยื่นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ตั้งแต่ปีภาษี ๒๕๒๔ ซึ่งจะยื่น
แบบในปี ๒๕๒๕ เป็นต้นไป)

แบบ ภ.ง.ด.๕๐ (เดิมในปีภาษี ๒๕๒๓ ซึ่งจะต้องยื่นแบบในปี ๒๕๒๔

จะใช้แบบ ภ.ง.ด.๕) สำหรับกรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทำกิจการในประเทศไทย

แบบ ภ.ง.ด.๕๒ (เดิมในปีภาษี ๒๕๓๓ ซึ่งจะต้องยื่นแบบในปี ๒๕๓๔ จะใช้แบบ ภ.ง.ด.๕ ก) สำหรับกรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ กระทำกิจการขนส่งยานประเทศต่าง ๆ

ภายในเขตจังหวัดเชียงใหม่จะไม่มีการยื่นแบบ ภ.ง.ด.๕๒ เนื่องจากไม่มีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เข้าข่ายจะต้องยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด.๕๒ และภายในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่รอบระยะเวลาบัญชีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม และ สิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ จะยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ในวันสุดท้ายของกำหนดระยะเวลาเป็นส่วนใหญ่ คือวันที่ ๓๑ พฤษภาคมของทุกปี

เมื่อทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้รับแบบ ภ.ง.ด.๕๐ แล้ว ก็จะรวบรวมและจัดส่งแบบ ภ.ง.ด.๕๐ ไปยังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเพื่อกำเนินการต่อไป

๒.๓ วิธีการจัดเก็บโดยเจ้าพนักงานประเมินทำการประเมินเรียกเก็บ

การจัดเก็บโดยเจ้าพนักงานประเมิน ทำการประเมินเรียกเก็บนั้น ส่วนใหญ่จะจัดเก็บโดยใช้วิธีการตรวจสอบเป็นหลัก

เมื่อทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ หน่วยงานเก็บรักษาแบบแสดงรายการนิติบุคคลก็จะลงทะเบียนรับแบบแสดงรายการทั้งหมด แล้วจัดส่งแบบแสดงรายการเสียภาษีทั้งหมดไปให้หน่วยงานวิเคราะห์แบบนิติบุคคล ทำการวิเคราะห์แบบเพื่อหาข้อผิดพลาดในแบบแสดงรายการเสียภาษีในการวิเคราะห์แบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้วิเคราะห์จะทำการวิเคราะห์ถึงลักษณะของยอดขายหรือยอดรายรับ

ค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย, ต้นทุนสินค้าที่ขาย ว่ามีอัตราส่วนต่อวันเป็นอย่างไร แล้วนำไปเปรียบเทียบกับสภาวะเศรษฐกิจภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่, เปรียบเทียบกับประเภทธุรกิจที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือประเภทเดียวกัน ว่ามีความแตกต่างกันเล็กน้อยเพียงไร ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกำเนินกิจการของธุรกิจนั้น เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้เสียภาษียานั้น เสียภาษีไว้ไม่ถูกต้อง ก็จะทำกรขออนุมัติเพื่อออกหมายเรียกผู้เสียภาษียานั้นมาทำการตรวจสอบ ส่วนแบบที่เหลือจะจัดส่งคืนไปยังหน่วยงานเก็บรักษาแบบเงินไค้คืนบุคคล

ในกรณีที่ทำกรตรวจสอบ หน่วยงานที่ทำกรตรวจสอบ นอกจากจะใช้วิธีการตรวจสอบตามระเบียบแล้ว อาจขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรตรวจสอบผู้เสียภาษียานั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการตรวจสอบและใช้เป็นหลักฐานในการประเมินภาษีที่ผู้เสียภาษีไว้ไม่ครบถ้วน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น ๒ แห่ง คือ แห่งภายใน และแห่งภายนอก

แห่งภายใน จะประกอบด้วยหน่วยงานกำหนดรายรับ, หน่วยงานภาษีการค้าเหมา, หน่วยงานสืบสวนประมวลหลักฐาน และหน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีการค้า ฯลฯ

แห่งภายนอก อาจจะเป็นหน่วยงานของส่วนราชการ หรือบริษัท หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกำเนินกิจการของผู้เสียภาษีที่ถูกทำกรตรวจสอบภาษีอากร

๒.๔ วิธีการจ้กเก็บโดยให้ผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเป็นการล่วงหน้าจากประมาณการครั้งรอบระยะเวลาบัญชี

เนื่องจากภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ เป็นเมืองท่องเที่ยว จึงไม่ค่อยจะมีธุรกิจที่เข้าขายต้องเสียภาษีในกรณีนี้มากนัก แต่กรจ้กเก็บภาษีอากรในกรณีนี้ ก็จะใช้วิธีการจ้กเก็บตนเองเกี่ยวกับ ๒.๒ และ ๒.๓ กล่าวคือ เมื่อผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีแล้วคามกำหนดระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร ก็จะทำกรวิเคราะห์และทำกรออกหมายเรียกตรวจสอบตาม ๒.๓ (แบบแสดงรายการเพื่อเสีย

ภาษีจากประมาณการครึ่งรอบระยะเวลาบัญชีแบบ ภงค.๕๑)

ในกรณีที่หน่วยงานเก็บรักษาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล ใกล้เคียงทะเบียนรับแบบแสดงรายการ เพื่อเสียภาษีจากสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ และได้จัดส่งไปให้หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว หน่วยงานเก็บรักษาแบบภาษีเงินได้นิติบุคคลก็จะทำการตรวจสอบจำนวนแบบแสดงรายการ เสียภาษีว่ามีผู้เสียภาษีรายใดบ้างที่มีใก้ยื่นแบบภายในกำหนดระยะเวลาตามประมวลรัษฎากร ก็จะจัดส่งรายชื่อผู้เสียภาษีนายนั้นไปให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีอากร เพื่อกำเนินการต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. วิธีการบริหารงานจัดเก็บภาษีการค้า

ประมวลรัษฎากร ได้กำหนดวิธีการจัดเก็บภาษีการค้าไว้เป็นหลักกว้าง
๔ ประการด้วยกัน

๓.๑ วิธีการจัดเก็บโดยวิธีการหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย

๓.๒ วิธีการจัดเก็บโดยวิธีการที่ผู้เสียภาษีประเมินตนเอง (ผู้เสียภาษี
ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี)

๓.๓ วิธีการจัดเก็บโดยให้ผู้ประกอบการเสียภาษีการค้าเป็นการเหมา

๓.๔ วิธีการจัดเก็บโดยเจ้าพนักงานทำการประเมินเรียกเก็บ

๓.๑ วิธีการจัดเก็บโดยวิธีการหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย*

ประมวลรัษฎากรได้กำหนดวิธีการหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายไว้ ๒ กรณี กรณี
แรก ผู้ส่งสินค้าเป็นผู้ไต่รับยกเว้นตามมาตรา ๙๔ ทวิ หรือเป็นรัฐวิสาหกิจที่ไต่รับยกเว้นภาษี
การค้าจ่ายเงินชำระราคาสินค้าให้แก่ผู้นอกราชอาณาจักรที่มีสาขาในราชอาณาจักร มีหน้าที่
หักภาษีการค้าไว้ ณ ที่จ่าย (ตามมาตรา ๙๔ จตุตถ) กรณีที่สอง กำหนดให้ภาคีรัฐบาล (ส่วน
ราชการ, องค์การของรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจ่ายเงินค่าจ้างทำของ (ประ-
เภทการค้า ๔ ชนิด • แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า) แก่ผู้รับจ้างตามมาตรา ๙๔ บัณรส

การจัดเก็บภาษีการค้าตามวิธีการหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย

กรณีแรก ผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายจะหักภาษีการค้าไว้ ณ ที่จ่าย
และส่งภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป โดยนำส่ง ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอที่มีหน้าที่
หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย มีภูมิลำเนาอยู่

กรณีที่สอง ผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายเป็นภาคีรัฐบาล มีวิธีการปฏิบัติ
เกี่ยวกับการหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ๒ วิธี

* มาตรา ๙๔ สศทรส ในกรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ห้าง
หุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีหุ้นนิติบุคคล เป็นผู้จ่ายค่าจ้างทำของให้แก่ผู้รับจ้างซึ่งเป็นนิติบุคคล
ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและมีหน้าที่เสียภาษีการค้าตามประเภทการค้า ๔ ชนิด •
ตามอัตราบัญชีอัตราภาษีการค้า

วิธีที่ ๑ ถ้าได้มีการตั้งฎีกาเบิกเงิน ก็จะยื่นหักภาษีการค้าไว้
๗ ที่คลังจังหวัด โดยใบบท บก.๒๕

วิธีที่ ๒ ถ้ามิได้มีการตั้งฎีกาเบิกเงินคลัง ก็จะต้องหักภาษีการค้า
๗ ที่จ่าย และนำส่งภายในวันที่ ๗ ของเดือนถัดไปที่ได้มีการจ่ายเงินค่าจ้างทำของ
๗ สำนักงานสรรพากรอำเภอที่มีหน้าที่หักภาษีไว้ ๗ ที่จ่าย มีภูมิลำเนาอยู่

แบบแสดงรายการเพื่อยื่นเสียภาษีการค้าหักไว้ ๗ ที่จ่าย

ภ.ค.๔ ใช้สำหรับผู้มีหน้าที่หักภาษีไว้ ๗ ที่จ่าย กรณีผู้ส่งสิน
ค้า เป็นผู้ได้รับการยกเว้นภาษีตามมาตรา ๓๔ ทวิ หรือเป็นรัฐวิสาหกิจ ที่ได้รับยกเว้นภาษี
การค้า จ่ายเงินชำระราคาสินค้าให้แก่ผู้อยู่นอกราชอาณาจักรที่มีสาขาในราชอาณาจักร

ภ.ค.๔ ง ใช้สำหรับภาคีรัฐบาลจ่ายเงินไต่ถามประเภทการค้า
๔ ชนิด • (มิได้ตั้งฎีกาเบิกเงิน)

การจัดเก็บภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่ายภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่
โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการหักภาษีการค้าไว้ ๗ ที่จ่าย กรณีที่สอง (ภาคีรัฐบาลเป็นผู้จ่าย
และได้ตั้งฎีกาเบิกเงิน)

ดังนั้น วิธีการจัดเก็บภาษีการค้าหัก ๗ ที่จ่ายภายในเขตอำเภอเมือง
เชียงใหม่ สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่จะขอความร่วมมือและแนะนำวิธีการคำนวณ
เพื่อหักภาษีการค้าไว้ ๗ ที่จ่าย ที่ถูกต้องไปยังหน่วยราชการหรือองค์กรของรัฐ าสา และ
เมื่อคลังจังหวัดเชียงใหม่ได้ส่งแบบ บก.๒๕ มาให้ หน่วยงานสืบสวนและประมวลหลักฐาน
ก็จะดำเนินวิธีเดียวกันกับการบันทึกภาษีหัก ๗ ที่จ่ายเงินไต่ถามบุคคลธรรมดา

๓.๒ วิธีการจัดเก็บโดยวิธีการผู้เสียภาษีประเมินตนเอง (ผู้เสียภาษี
ยื่นแบบแสดงรายการ เพื่อเสียภาษี)

การบริหารงานจัดเก็บภาษีการค้าของสำนักงานสรรพากรจังหวัด
เชียงใหม่ ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ได้วางแผนงานที่จะทำการกำหนดกราย-

รับขั้นต่ำของผู้ประกอบการค้าภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ให้ทั่วถึง เพื่อประโยชน์
 ต่อการจึกเก็บภาษีการค้าและภาษีเงินได้ (ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล)
 ให้เพิ่มขึ้น และใช้ข้อมูลที่ไต่จากการกำหนดรายรับขั้นต่ำ เป็นแนวทางหรือหลักฐานในการที่
 เจ้าพนักงานประเมินจะทำการประเมินเรียกเก็บเมื่อมีเหตุอันควร เชื่อว่าผู้เสียภาษีนั้นจะ
 เสียภาษีไว้มิครบถ้วนตามสภาพความเป็นจริง การกำหนดรายรับขั้นต่ำนี้ได้มีการตั้งคณะกรรมการ
 การพิจารณากำหนดรายรับขั้นต่ำของผู้ประกอบการค้าขึ้นมาชุดหนึ่ง โดยมอบให้ผู้อำนวยการ
 จังหวัดเชียงใหม่ฝ่ายสรรพากรทั่วไปเป็นผู้รับผิดชอบและความคุมการปฏิบัติงานกำหนดรายรับขั้นต่ำ
 และมีเจ้าหน้าที่ระดับ ๔ - ๕ จำนวน ๓ นาย เป็นผู้ร่วมพิจารณาด้วย โดยมีเจ้าหน้าที่จาก
 หน่วยงานกำหนดรายรับและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่น ๆ อีกประมาณ ๒ - ๓ นายเป็นผู้ปฏิบัติ
 งาน เพื่อพิจารณากำหนดรายรับของผู้ประกอบการค้าภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ คณะ
 กรรมการพิจารณากำหนดรายรับขั้นต่ำจะพยายามศึกษาถึงลักษณะของธุรกิจภายในเขตอำเภอ
 เมือง เชียงใหม่ว่าธุรกิจใดบ้างที่เขาขายเป็นผู้ประกอบการค้าและยังมีใ้ถูกกำหนดรายรับขั้นต่ำ
 ก็จะออกทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำ และผู้ประกอบการค้ารายใดใ้ถูกกำหนดรายรับขั้นต่ำ
 ไปแล้ว ก็จะต้องทำการติดคามและประเมินรายใ้หรือรายรับเพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจ
 ในขณะนั้น ๆ โดยคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายรับขั้นต่ำจะอาศัยข้อมูลจากหน่วยงาน
 ทะเบียนการค้า หน่วยงานภาษีการค้าเหมา และหน่วยงานกำหนดรายรับ ฯลฯ

วิธีการกำหนดรายรับขั้นต่ำ

ขั้นตอนแรก ทำการประสานงานกับหน่วยงานทะเบียนการค้าและหน่วยงาน
 ภาษีการค้าเหมา โดยขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจำนวนผู้ประกอบการค้าที่เพิ่งจดทะเบียนการค้า
 ใหม่ และข้อมูลจากหน่วยงานภาษีการค้าเหมาว่ามีผู้ประกอบการค้ารายใ้บ้างที่ไม่สามารถจะ
 เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาใ้แล้วบ้างในปี นี้ เพื่อใ้จะใช้ข้อมูลดังกล่าวมาใ้เป็นประโยชน์
 ในการใ้จะออกไปทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำของผู้ประกอบการค้าแต่ละราย

ในการกำหนดรายรับขั้นต่ำเจ้าหน้าที่ใ้ออกไปทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำจะถือหลัก
 เกณฑ์ในการปฏิบัติงานดังนี้เพื่อใ้ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการค้า จะต้องออกไปทำ
 การสำรวจถึงรายรับในการประกอบการค้าใ้จะต้องทำการสำรวจ ๓ ช่วงด้วยกันคือ ช่วง
 ต้นเดือน, ช่วงกลางเดือน และช่วงปลายเดือน แล้วหาค่าเฉลี่ยออกมาเป็นรายรับใ้ในแต่ละวัน
 ของผู้ประกอบการค้ารายนั้นใ้ใ้เป็นข้อมูลในการกำหนดรายรับ

ขั้นตอนที่สอง หน่วยงานกำหนดรายรับจะต้องออกไปสำรวจและศึกษาถึงสภาพของธุรกิจภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ว่าธุรกิจประเภทใดและร้านค้าต่าง ๆ มีสภาพเป็นอย่างไร ผู้ประกอบการรายใดบ้างที่ควรจะทำกรกำหนดรายรับขั้นต่ำ โดยปกติแล้วธุรกิจประเภทในทกกลับ, ภัตตาคาร, สถานอาบอบนวด, โรงเรียน และธุรกิจประเภทอื่น ๆ ที่มีกิจการใหญ่และเป็นที่ยอมรับของผูู้ปโลกหรือผูู้รโลก และเข้าข่ายเป็นผู้ประกอบการค้า จะถูกกำหนดรายรับขั้นต่ำก่อนเป็นอันดับแรก

เมื่อใดที่กำหนดจำนวนผู้ประกอบการค้าที่จะออกไปทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำแล้ว เจ้าหน้าที่ที่จะออกไปกำหนดรายรับขั้นต่ำโดยจะออกไปทำการศึกษาและสอบถามผู้ประกอบการค้า มีสภาพเป็นอย่างไร

ในการสอบถามผู้ประกอบการค้า

ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ใ้ค้ออกแบบสอบถามเพื่อกำหนดรายรับขั้นต่ำตามลักษณะประเภทการค้า สำคัญในแ้แต่ละแบบสอบถามนั้นจะประกอบด้วยวิธีการคำนวณรายได้และรายจ่ายของแต่ละประเภทการค้าซึ่งจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันบ้างหรือแตกต่างกันบ้าง ขึ้นอยู่กับประเภทการค้าแต่ละประเภทการค้า

เจ้าหน้าที่ผู้ออกไปทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำจะพยายามสอบถามผู้ประกอบการค้า เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามแบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้หรือยอดขาย หรือยอดผลิตของกิจการว่าเป็นอย่างไรในแต่ละเดือน รายได้สม่ำเสมอทุกเดือนหรือไม่ ช่วงระยะเวลาใดที่มียอดขายรับสูงสุดหรือต่ำสุด, ลูกค้าส่วนใหญ่ของกิจการจ้คอยู่ในประเภทใดบ้าง และรายจ่ายของผู้ประกอบการค้าเป็นอย่างไร ฯลฯ

ในการศึกษาถึงสภาพของผู้ประกอบการค้า

ในการศึกษาถึงสภาพของผู้ประกอบการค้าจะเป็นความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำซึ่งใช้เป็นข้อมูลในการคำนวณว่าผู้ประกอบการค้ารายนั้นคงจะมียอดขายอย่างต่ำในแต่ละเดือนว่าเป็นอย่างไร หลักเกณฑ์ดังกล่าวจะประกอบด้วย

๑. ท่าเลที่ตั้งของสถานประกอบการค้า
๒. ประเภทของการประกอบการค้า
๓. ราคาของสินค้าหรือบริการ

๔. ฐานะของผู้อุปโลกหรือผู้บริโลก ตลอดจนจำนวนผู้อุปโลกหรือผู้บริโลก
๕. สภาวะเศรษฐกิจภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่
๖. ลักษณะของการตกแต่ง ตลอดจนอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบกิจการ
๗. เปรียบเทียบค่าความนิยมกับธุรกิจประเภทเดียวกัน
๘. สอบถามราคาช่าง เคียงว่ากิจการของผู้ประกอบการค้ารายนั้นเป็นอย่างไร

เมื่อใดทำการสอบถามผู้ประกอบการค้าและศึกษาถึงสภาพของผู้ประกอบการค้าแล้ว เจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำก็จะทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำของผู้ประกอบการค้าว่าจะกำหนดรายรับขั้นต่ำเดือนละเท่าใด (การกำหนดรายรับขั้นต่ำ เจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำการสอบถามจะกำหนดให้มีรายรับในแต่ละเดือนเป็นจำนวนเท่ากันหรือกำหนดเป็นช่วง ๆ ตามฤดูกาลหรือฤดูท่องเที่ยวก็ได้ ขึ้นอยู่กับประเภทการค้าที่ผู้ประกอบการค้าประกอบกิจการ เช่น สถานเริงรมย์ ในที่ลับ บาร์ ภัตตาคาร สถานอบอาบนวดหรือกิจการโรงแรม (ยกเว้นโรงแรมชั้นหนึ่ง) จะกำหนดเป็น ๒ ช่วงด้วยกัน คือช่วงฤดูท่องเที่ยว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง เมษายน ฤดูที่ไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยวตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม)

เมื่อเจ้าหน้าที่ออกไปทำการสอบถามเพื่อกำหนดรายรับขั้นต่ำและได้กำหนดรายรับขั้นต่ำของผู้ประกอบการค้ารายนั้น ๆ แล้ว ก็จะเสนอการกำหนดรายรับขั้นต่ำไปให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายรับขั้นต่ำพิจารณากลับกรองเพื่อป้องกันกรณีพิพาทให้น้อยลง เท่าที่สามารถจะกระทำได้อีกครั้งหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายรับขั้นต่ำพิจารณากลับกรองแล้ว อาจจะเห็นควบกับการกำหนดรายรับขั้นต่ำหรืออาจจะเพิ่มหรือลดการกำหนดรายรับขั้นต่ำของผู้ประกอบการค้ารายนั้น ๆ ก็ได้ เมื่อคณะกรรมการพิจารณา กำหนดรายรับขั้นต่ำได้ทำการพิจารณากลับกรองเสร็จสิ้นลงแล้ว ก็ทำการขออนุมัติให้แจ้งการกำหนดรายรับขั้นต่ำไปยังผู้ประกอบการค้ารายนั้น ๆ ทั่วทราบ หากผู้ประกอบการค้ารายนั้นไม่ทำการคัดค้านภายในกำหนด ๑๕ วัน สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ก็จะแจ้งการ

กำหนดรายรับขั้นต่ำของผู้ประกอบการรายนั้น ๆ ให้สำนักงานสรรพากรอำเภอเมือง
เชียงใหม่ และหน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีการค้าทราบด้วย เพื่อควบคุมการยื่นแบบแสดง
รายการเสียภาษีการค้าของผู้ประกอบการรายนั้นต่อไป

ถ้าผู้ประกอบการไม่เห็นควยกับการกำหนดรายรับขั้นต่ำของสำนักงาน
สรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ต้องทำหนังสือคัดค้านภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือ
แจ้งการกำหนดรายรับขั้นต่ำต่อเจ้าพนักงานประเมินฯ ณ สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่
ในกรณีนี้ที่ผู้ประกอบการไม่เห็นควยกับการกำหนดรายรับขั้นต่ำ คณะกรรมการพิจารณา
กำหนดรายรับขั้นต่ำจะส่งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการสำรวจสภาพธุรกิจของผู้ประกอบการราย
นั้น หรืออาจจะเชิญผู้ประกอบการมาสอบถามที่สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ก็ได้
เมื่อได้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองวิธีแล้ว ก็จะมีหนังสือแจ้งการกำหนดรายรับขั้นต่ำ
ไปให้ผู้ประกอบการรายนั้นทราบอีกครั้งหนึ่ง ถ้าผู้ประกอบการเห็นควยก็จะแจ้งการ
กำหนดรายรับขั้นต่ำไปให้สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ และหน่วยงานวิเคราะห์
แบบภาษีการค้าทราบด้วย

แต่ถ้าผู้ประกอบการรายใดไม่เห็นควย ผู้ประกอบการก็ต้องยื่น
แบบแสดงรายการการค้าเพื่อเสียภาษีตามสภาพความเป็นจริง ผู้ประกอบการรายใดที่ไม่
เห็นควยกับการแจ้งกำหนดรายรับขั้นต่ำ หน่วยงานกำหนดรายรับก็จะแจ้งไปให้หน่วยงานวิ-
เคราะห์แบบแสดงรายการภาษีการค้าและหน่วยงานตรวจสอบภาษีอากรทราบเพื่อดำเนินการ
ต่อไป

แบบแสดงรายการยื่นเสียภาษีการค้า (ผู้เสียภาษีประเมินตนเอง)

ประมวลรัษฎากร ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการยื่นแบบ ภ.ค.๔ เพื่อเสีย
ภาษีประจำเดือนภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไปที่มีรายรับ ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอ
ท้องที่ที่สถานการค้าตั้งอยู่ ตามมาตรา ๔๔, มาตรา ๔๔ ทวิ, มาตรา ๔๕ และมาตรา
๔๕ ทวิ

วิธีการรับแบบแสดงรายการ เพื่อ เสียภาษีการค้า

ภายในวันที่ ๑ - ๑๕ ของทุกเดือน จะมีผู้ประกอบการค้ายื่นแบบแสดงรายการ เพื่อ เสียภาษีการค้า เจ้าหน้าที่ผู้รับแบบจะทำการตรวจสอบความถูกต้องของการคำนวณจำนวนเงินภาษีว่าผู้ประกอบการค้าได้คำนวณเสียภาษีการค้าถูกต้องหรือไม่ในกรณีที่ผู้ประกอบการค้าที่ถูกสำนักงานสรรพากรจังหวัดกำหนดรายรับขั้นต่ำแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้รับแบบก็จะทำการตรวจสอบยอดรายรับที่ผู้ประกอบการค้ารายนั้นยื่นว่าถูกต้องกับการกำหนดรายรับขั้นต่ำหรือไม่ โดยนำแบบแสดงรายการ เสียภาษีการค้าไปเปรียบเทียบกับสมุดทะเบียนควบคุมการกำหนดรายรับขั้นต่ำที่ได้รับหนังสือแจ้งการกำหนดรายรับขั้นต่ำ จากสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ถ้าปรากฏว่าผู้ประกอบการค้ารายนั้นยื่นยอดรายรับ เสียภาษีต่ำกว่าการกำหนดรายรับขั้นต่ำก็จะทำบันทึกไว้ในแบบแสดงรายการ เสียภาษีการค้า และเก็บรวบรวมไว้เพื่อทำรายงาน เสนอไปยังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ และถ้าปรากฏว่าผู้ประกอบการค้ารายใดยื่นรายรับไม่ถึง เดือนละ ๓๐,๐๐๐.- บาท หรือยื่นแบบโดยไม่มีรายรับเลย และยังไม่ได้ออกสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่กำหนดรายรับขั้นต่ำ เจ้าหน้าที่ผู้รับแบบก็จะพยายามสอบถามผู้ประกอบการค้ารายนั้นให้ทราบถึงสภาพของกิจการค้าของผู้ประกอบการค้ารายนั้น ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้รับแบบเชื่อว่าผู้ประกอบการค้ารายนั้นมีรายรับไม่ถึง เดือนละ ๓๐,๐๐๐.- บาท (เข้าหลักเกณฑ์ที่จะสามารถขอ เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาได้) ก็จะแนะนำให้ผู้ประกอบการค้ารายนั้นยื่นคำร้อง เพื่อขออนุมัติเพื่อ เสียภาษีการค้าเป็นการเหมา โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับแบบจะชี้แจงให้ผู้ประกอบการค้ารายนั้นทราบถึงผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการค้าจะได้รับถ้าขออนุมัติ เสียภาษีการค้าเป็นการ เหมาว่าจะได้รับผลประโยชน์โดยไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการ เสียภาษีการค้าทุกเดือนเพื่อเป็นการสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายื่นแบบทุกเดือน และหากเดือนใดผู้ประกอบการค้าไม่สามารถยื่นแบบได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร ก็จะต้องรับผิดชอบเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่มอีกด้วย

หลังจากวันที่ ๑๕ ของทุกเดือน เจ้าหน้าที่ผู้รับแบบแสดงรายการ เสียภาษีการค้า จะรวบรวมแบบทั้งหมดเพื่อจัดส่งไปยังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเพื่อทำการตรวจสอบหาความผิดพลาดและเก็บรักษาแบบแสดงรายการ เสียภาษีการค้าต่อไป

เมื่อแบบแสดงรายการ เสียภาษีการค้าได้ถูกส่งมายังสำนักงานสรรพากร
จังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานเก็บรักษาแบบภาษีการค้าจะลงทะเบียนและส่งไปทั้งหมด
ไปยังหน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีการค้า

หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีการค้า เมื่อได้รับแบบก็จะทำการตรวจสอบ
ความถูกต้องของการคำนวณจำนวนเงินภาษีว่าผู้ประกอบการค้าได้คำนวณ เสียภาษีการค้าถูก
หรือไม่ และถ้าผู้ประกอบการรายใดได้ถูกกำหนดรายรับขั้นต่ำแล้วโดยยื่นรายรับตาม
หนังสือแจ้งกำหนดรายรับขั้นต่ำหรือไม่ โดยนำไปเปรียบเทียบกับสมุดทะเบียนควบคุมการ
กำหนดรายรับขั้นต่ำ แล้วจึงแยกแบบแสดงรายการ เสียภาษีการค้าทั้งหมดเข้าแฟ้มรายตัวผู้
ประกอบการค้า

ถ้าปรากฏว่าผู้ประกอบการรายใดไม่ยื่นแบบภายในกำหนดระยะเวลา
หน่วยงานวิเคราะห์ก็จะทำการขอหนังสือเชิญผู้ประกอบการรายนั้นมาทำการสอบ
ถาม และดำเนินการตามกฎหมาย (เรียกเก็บเงินภาษี, เงินเพิ่มและค่าปรับ)

เมื่อสิ้นปีภาษี หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีการค้าจะทำการวิเคราะห์
แบบแสดงรายการ เสียภาษีการค้าทั้ง ๑๒ เดือน (ซึ่งจะปรากฏอยู่ในแฟ้มรายตัวของผู้ประ-
กอบการค้า) ในกรณีที่ผู้ประกอบการรายใดถูกกำหนดรายรับขั้นต่ำแล้วไม่เห็นควยหรือเห็น
ควย แต่ไม่ยื่นรายรับตามที่กำหนดรายรับขั้นต่ำไปแล้ว ก็จะจัดส่งรายชื่อของผู้ประกอบการ
ค้าไปให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีรับไปดำเนินการต่อไป

ส่วนผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ก็จะทำกรวิเคราะห์หาข้อผิดพลาด
ไป โดยทำการศึกษาดังสถานการค้าว่าทำเลที่ตั้งของสถานการค้าเป็นอย่างไร ประเภท
ของการประกอบการค้า ราคาของสินค้าหรือบริการ ความนิยม สภาวะเศรษฐกิจภายใน
เขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ และเปรียบเทียบความนิยมกับธุรกิจประเภทเดียวกันของผู้ประ-
กอบการค้ารายนั้น นำมาเปรียบเทียบกับรายรับที่ผู้ประกอบการรายนั้นยื่นเสียภาษีว่าสม
เหตุสมผลหรือไม่ ถ้าปรากฏว่ามีเหตุอันควร เชื่อว่าผู้ประกอบการค้าเสียภาษีไว้ไม่ถูกต้อง ก็
จะจัดส่งรายชื่อผู้ประกอบการรายนั้นไปให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีอากรรับไปดำเนินการ
ต่อไป

๓.๓ วิธีการจักเก็บโดยให้ผู้ประกอบการค้าเสียหายการค้าเป็นการ

เหมา

สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่วางแผนงานไว้ว่าจะพยายามทำให้ผู้ประกอบการค้าที่มีสถานการค้าเป็นแผงลอยหรือมีรายรับในเคาน์เตอร์หนึ่ง ๆ ไม่ถึง ๓๐,๐๐๐.- บาท ให้มายื่นคำร้องเพื่อขออนุมัติเสียหายการค้าเป็นการเหมา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจักเก็บภาษีการค้าและการจักเก็บภาษีเงินได้

สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ได้มอบหมายและกำชับให้สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่เร่งทำการจักเก็บภาษีการค้าเป็นการเหมาให้ทั่วไปในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยทำการตรวจสอบแบบแสดงรายการเสียหายการค้าที่ผู้ประกอบการค้ายื่นเพื่อเสียหายในแต่ละเดือนว่ามีผู้ประกอบการค้ารายใดบ้าง ที่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะสามารถเสียหายการค้าเป็นการเหมาได้ โดยเฉพาะผู้ประกอบการค้าที่ยื่นรายรับไม่ถึง ๒,๐๐๐.- บาท หรือยื่นไม่มีรายรับในแต่ละเดือนให้มายื่นคำร้องเพื่อเสียหายการค้าเป็นการเหมา โดยพยายามชี้แจงถึงประโยชน์จากการเสียหายการค้าเป็นการเหมาว่าผู้ประกอบการค้าจะได้รับประโยชน์โดยไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียหายการค้าทุกเดือน และเป็นการสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายื่นแบบทุกเดือนและหากเดือนใดผู้ประกอบการค้าไม่สามารถยื่นแบบได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากรก็จะต้องรับผิดชอบเสียค่าปรับและเงินเพิ่มอีกด้วย

วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุมัติเพื่อเสียหายการค้าเป็นการเหมา

๑. เมื่อผู้ประกอบการค้ารายย่อย (ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่) มีความประสงค์จะขออนุมัติเพื่อเสียหายการค้าเป็นการเหมา ก็จะต้องไปติดต่อขอยื่นคำร้องเพื่อขออนุมัติเสียหายการค้าเป็นการเหมา ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ (แบบที่ใช้เพื่อขอยื่นเสียหายการค้าเป็นการเหมาจะใช้แบบ ภ.ศ.๑๔) พร้อมกับชำระเงินค่าภาษีอากรในวันที่ยื่นคำร้องเพื่อขออนุมัติเสียหายการค้าเป็นการเหมา ซึ่งผู้เสียหายจะชำระค่าภาษีอากรทั้งหมดในวันนั้นหรือจะผ่อนชำระเป็น ๓ งวดก็ได้

๒. เมื่อสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ได้รับแบบ ภ.ค.๑๔ (คำร้องขออนุมัติเสียภาษีการค้าเป็นการเหมา) จากผู้ประกอบการค้าแล้ว ก็จะทำการสอบถามถึงที่ตั้งของสถานการค้า, ประกอบการค้าประเภทใด, รายรับในแต่ละเดือนมีจำนวนเท่าใดจากผู้ประกอบการค้ารายนั้น และจัดส่งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการสำรวจสภาพข้อเท็จจริงของผู้ประกอบการค้ารายนั้น โดยใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดรายรับขั้นต่ำ หากสมุหบัญชีอำเภอเมืองเชียงใหม่เห็นควย ก็จะลงนามอนุมัติในแบบ ภ.ค.๑๔ ให้ผู้ประกอบการค้ารายนั้นเสียภาษีการค้าเป็นการเหมาได้ แล้วจัดส่งแบบ ภ.ค.๑๔ ฉบับดังกล่าวไปให้ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเพื่อพิจารณาต่อไป (คณะกรรมการพิจารณาคำร้องอนุมัติให้เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาได้ภายในจังหวัดเชียงใหม่ประกอบด้วย สรรพากรเขต ๕ หรือผู้แทน, สรรพากรจังหวัดเชียงใหม่หรือผู้แทน สมุหบัญชีอำเภอเมืองเชียงใหม่ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วให้เสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมสรรพากรให้เป็นผู้ลงนามอนุมัติให้เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาได้ ตามหนังสือความมาก ที่ ๑๓๒๔๒/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๔ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่เห็นควรประการใดก็แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้ยื่นคำร้องแต่ในทางปฏิบัติแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่จะมอบหมายให้สรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ทำการแทนตามคำสั่งจังหวัดเชียงใหม่ที่ ๒๓๑๗/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๔)

๓. เมื่อสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ได้รับ ภ.ค.๑๔ จากสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่แล้วหน่วยงานภาษีการค้าเหมาจะตรวจสอบความถูกต้องของรายละเอียดที่เกี่ยวกับกิจการค้าของผู้ประกอบการค้าว่า รายรับที่ยื่นมาเพื่อขอเสียภาษีการค้าเป็นการเหมาถูกต้องหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงหรือไม่เพื่อป้องกันมิให้เกิดการโต้แย้งเสียเปรียบซึ่งกันระหว่างผู้ประกอบการค้าควย

วิธีการตรวจสอบความถูกต้อง เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาษีการค้าเหมาจะทำการศึกษาดังข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้เก็บรวบรวมไว้เมื่อปีก่อน ๆ เปรียบเทียบกับรายละเอียดที่ผู้ประกอบการค้าที่ยื่นมาเพื่อขออนุมัติเสียภาษีการค้าเป็นการเหมาว่ามีลักษณะใกล้เคียงกันหรือไม่ หากมีลักษณะใกล้เคียงกันก็ทำรายงานเสนอสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่เพื่อกำเนิน

การอนุมัติและเสนอความเห็นไปยังสรรพากรเขต ๕ และเมื่อสรรพากรเขต ๕ เห็นชอบด้วย ก็จะลงนามอนุมัติพร้อมกับส่งแบบ ภ.ค.๑๔ กลับมายังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อกำเนินการต่อไป เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขออนุมัติให้เสียภาษีการค้าเหมาได้ เห็นชอบแล้ว สรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ก็จะลงนามแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือ (ภ.ค.๑๕) ไปยัง ผู้ประกอบการคารายนั้นในคำสั่งนั้นสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ก็จะลงนามทำการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนการลงนามในฐานะสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จะมอบหมายให้ผู้ช่วยสรรพากรฝ่ายทั่วไป เป็นผู้ทำการแทน

ในกรณีที่ย้ายละเอียดเกี่ยวกับรายรับที่ผู้ประกอบการค้ายื่นมาในแบบ ภ.ค.๑๔ แตกต่างกับข้อมูลที่ไ้มาหรือกรณีที่ผู้ประกอบการคารายนั้นยังไม่เคยเสียภาษีการค้า เป็นการเหมาเลย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาษีการค้าเหมาจะออกไปทำการศึกษาและสอบถามผู้ประกอบการค้าเพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคำนวณยอดครายรับว่าผู้ประกอบการค้าควรจะมียอดครายรับในแต่ละเดือนเป็นจำนวนเท่าใด การศึกษาและสอบถามผู้ประกอบการค้าเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงของหน่วยงานภาษีการค้าเหมา จะอาศัยหลักการ เช่นเดียวกับวิธีการกำหนดครายรับขั้นต่ำของหน่วยงานกำหนดครายรับ

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ทำการศึกษาและสอบถามผู้ประกอบการค้าแล้วเห็นว่า รายรับที่ผู้ประกอบการค้ายื่นมาเพื่อขออนุมัติเสียภาษีการค้าเป็นการเหมาใกล้เคียงกับข้อเท็จจริง ก็จะเสนอต่อสรรพากรจังหวัดเพื่อกำเนินการต่อไป ฯลฯ หากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ รายรับที่ไ้มาสูงกว่ารายรับที่ผู้ประกอบการค้ายื่นมาเพื่อขออนุมัติเสียภาษีการค้าเป็นการเหมา แต่กั้ยังอยู่ในเกณฑ์ที่จะสามารถเสียภาษีการค้าเป็นการเหมาได้ ก็จะแจ้งหนังสือไปยังผู้ประกอบการคารายนั้นทราบว่า จะต้องมีการเพิ่มยอดครายรับที่จะนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีการค้า เป็นการเหมา หากผู้ประกอบการค้าไม่เห็นด้วย เจ้าหน้าที่ก็จะเสนอความเห็นไปยัง สรรพากรจังหวัดเพื่อกำเนินการต่อไป ในกรณีนี้สรรพากรจังหวัดจะเสนอความเห็น ว่าไม่ควรอนุมัติให้เสียภาษีการค้าเป็นการเหมา ได้ และส่งคำร้องขออนุมัติให้เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาไปให้สำนักงานสรรพากรเขต เพื่อกำเนินการ และเมื่อสรรพากร

เขต ๕ ใดเสนอความเห็นแล้วก็จะจัดส่งคำร้องนั้นกลับมายังสรรพากรจังหวัดเพื่อทำการ
เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการต่อไป หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าไม่ควรอนุมัติ
สำนักงานสรรพากรจังหวัดจะมีหนังสือแจ้งการไม่อนุมัติให้เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาได้
ไปยังผู้ประกอบการค้าทราบ โดยผ่านทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่โดยให้
ผู้ประกอบการรายนั้นยื่นแบบ ภ.ศ.๔ เพื่อเสียภาษีการค้าตามความเป็นจริงทุกเดือนไป
พร้อมกันนั้นก็จะจัดส่งรายละเอียดของผู้ประกอบการรายนั้นให้หน่วยงานกำหนดรายรับ
ทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการที่จะทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำต่อไป

ส่วนกรณีข้อเท็จจริง เกี่ยวกับรายรับที่ได้มาสูงกว่ารายรับที่ผู้ประกอบการ
คำนวณมาเพื่อขออนุมัติเสียภาษีการค้าเป็นการเหมาและไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเสียภาษีการค้า
เป็นการเหมาได้ สำนักงานสรรพากรก็จะดำเนินการเสนอความเห็นไม่ควรอนุมัติให้เสีย
ภาษีการค้าเป็นการเหมาได้ ไปยังสำนักงานสรรพากรเขต และเมื่อสรรพากรเขตใดเสนอ
ความเห็นแล้ว ก็จะจัดส่งคำร้องนั้นกลับมายังสำนักงานสรรพากรจังหวัดเพื่อทำการเสนอผู้
ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการต่อไป หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าไม่ควรอนุมัติ สำนักงาน
สรรพากรจังหวัดจะมีหนังสือแจ้งการไม่อนุมัติให้เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาได้ไปยังผู้ประ
ประกอบการค้า โดยผ่านทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยให้ผู้ประกอบการค้า
ยื่นแบบ ภ.ศ.๔ ตามสภาพความเป็นจริงทุกเดือนต่อไป พร้อมกันนั้นก็จะจัดส่งรายละเอียด
ของผู้ประกอบการรายนั้นให้หน่วยงานกำหนดรายรับทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นใน
การที่จะทำการกำหนดรายรับขั้นต่ำต่อไป

เมื่อผู้ประกอบการรายใดไม่ได้รับการอนุมัติให้เสียภาษีการค้าเป็น
การเหมาถูกต้องยื่นแบบ ภ.ศ.๔ เสียภาษีการค้าทุก ๆ เดือนไป สำหรับเงินค่าภาษีอากร
ที่ได้ชำระไปหมดแล้วในคราวเดียวหรือโดยอนุชำระไปเพียงบางงวดเท่านั้น ทางสำนักงาน
สรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ก็จะมีวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวคือ ตั้งบัญชีให้ผู้ประ
ประกอบการค้ารายนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ตามจำนวนเงินค่าภาษีอากรที่ได้ชำระไว้แล้ว และเมื่อผู้ประ
ประกอบการค้ารายนั้นยื่นแบบ ภ.ศ.๔ ในเดือนใด ผู้ประกอบการค้าก็ไม่ต้องชำระเงินค่าภาษี
อากรในเดือนนั้น โดยทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่จะตั้งผู้ประกอบการค้า
รายนั้นเป็นลูกหนี้ และปฏิบัติเช่นนี้ต่อไปจนกว่ายอดบัญชีเจ้าหน้าที่ผู้ประกอบการค้ารายนั้นจะ

มียอดเท่ากับบัญชีลูกหนี้ผู้ประกอบการรายนั้น

เมื่อหน่วยงานภาษีการค้าเหมาไถ้ดำเนินการ เกี่ยวกับการอนุมัติขอเสียภาษีการค้าเหมาไปแล้ว ก็จะพยายามศึกษาถึงสภาพข้อเท็จจริงของผู้ประกอบการค้าที่ไถ้อนุมัติให้เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาว่าเป็นอย่างไร โดยจะออกไปถึง เกตสภาพของกิจการการค้าของผู้ประกอบการค้าและสัปดาห์ฟัง สอดส่อง เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงของกิจการค้า หากมีเหตุอันควร เชื่อว่า มีการขยายกิจการหรือน่าเชื่อว่ามีรายรับสูงกว่าที่ขอเสียเหมาไว้เป็นจำนวนมาก ก็จะออกหนังสือเชิญให้ผู้ประกอบการรายนั้นมาสอบถามเกี่ยวกับสภาพของกิจการ หากผลของการสอบถามปรากฏว่ามีรายรับสูงกว่าที่ขอเสียเหมาไว้ก็จะดำเนินการ เพิกถอนคำสั่งอนุมัติให้เสียภาษีการค้าเป็นการเหมาเสีย แล้วส่งเรื่อง ไปให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีอากรออกหมายเรียก เพื่อทำการประเมินเรียกเก็บภาษีการค้าเพิ่มเติมต่อไป กรณีต้องรายงานให้กรมสรรพากรทราบ

๓.๔ วิธีการจัดเก็บโดยเจ้าพนักงานประเมินทำการประเมินเรียกเก็บ

เมื่อหน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีการค้าดำเนินการวิเคราะห์แบบ ภ.ค.๔ ตามที่ไถ้กล่าวมาแล้วในตอนท้ายของวิธีการจัดเก็บภาษีการค้าโดยให้ผู้เสียภาษีประเมินตนเอง และเมื่อพบข้อผิดพลาดอันเป็นเหตุอันควร เชื่อว่าผู้เสียภาษีการค้ารายนั้น ๆ จะยื่นเสียภาษีการค้าไว้ไม่ถูกต้อง ก็จะส่งเรื่องให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีอากรรับดำเนินการต่อไป

วิธีการจัดเก็บโดยเจ้าพนักงานทำการประเมินเรียกเก็บทั้ง ๓
ภาษีอากรประเมิน (ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีการค้า) จะมีวิธีการจัดเก็บที่เหมือนกันโดยใช้วิธีการตรวจสอบ ทั้งนี้ผู้เขียนจึงได้นำมารวมเขียนไว้ในตอนท้ายของวิธีการจัดเก็บภาษีการค้า

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

๑. เพื่อเรียกครองเอาเงินภาษีอากรที่ยังเสียไว้ไม่ครบจำนวน หรือที่ยังขาดตกบกพร่องนั้นคืนมาให้แก่รัฐโดยครบถ้วนตามจำนวนที่ควรเสีย พร้อมกับความ

เสียหายหรือที่ประมวลรัษฎากร เรียกว่า เบี้ยปรับ หรือเงินเพิ่ม

๒. เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร เกิดความสำนึก ในการเสียภาษีอากรด้วยความสมัครใจ

๓. เพื่อเป็นการปราบปรามการหลีกเลี่ยงภาษีอากร

๔. เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีอากรที่ได้เสียภาษีอากรถูกต้อง ครบถ้วนให้แก่รัฐ

๕. เพื่อให้การบังคับจัดเก็บภาษีได้รับผลตามกฎหมายโดยทั่วถึงกัน

๖. เพื่อให้ทราบถึงช่องว่างหรือข้อบกพร่องของประมวลรัษฎากร

๗. เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีอากรให้เหมาะสมกับสถานะ เศรษฐกิจและสังคมยิ่งขึ้น

๘. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากรแก่ประชาชน

วิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภาษีอากร

เมื่อหน่วยงานตรวจสอบภาษีอากรได้รับแบบแสดงรายการต่าง ๆ ที่มี ข้อผิดพลาดหรือมีเหตุอันควร เชื่อว่าผู้เสียภาษีเสียภาษีอากรไว้ ไม่ครบถ้วน จากหน่วยงาน วิเคราะห์แบบภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย, หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีนิติบุคคล, หน่วยงานวิเคราะห์แบบภาษีการค้า เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีแต่ละคนจะอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้มาจากการตรวจสอบภาษีอากร โดยจะทำการศึกษาดังรายละเอียดในแต่ละแบบแสดงรายการ อันมีบัญชีทำการค้า, บัญชีกำไรขาดทุน และงบดุล ว่ามีข้อผิดพลาดอะไรบ้าง ตลอดจนข้อมูลที่ไต่มาจากรายการอื่น ๆ ที่ส่ง มา หรือขอมา เช่น กระทรวงพาณิชย์, กรมที่ดิน, กรมศุลกากร, กระทรวงอุตสาหกรรม ฯลฯ หรือรายงานการตรวจของเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ซึ่งไม่มีหน้าที่ประเมินภาษีอากร เช่น หน่วยงานกำหนดรายรับ, หน่วยงานภาษีการค้าเหมา, หน่วยงานสืบสวนประมวลหลักฐาน ฯลฯ

เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ตรวจพบประเด็นความผิดในแบบแสดงรายการ เสียภาษีแน่ชัดหรือมีข้อมูลอันควร เชื่อได้ว่าผู้เสียภาษีอากร เสียภาษีไว้ไม่ครบถ้วน เจ้าหน้าที่

ตรวจสอบภาษีจะ เสนอออกหนังสือเชิญพบ หรืออนุมัติออกหมายเรียกแจ้งไปยังผู้มีหน้าที่เสียภาษี เพื่อประเมินภาษีให้เสียภาษีครบถ้วนต่อไป

การส่งหมายเรียก

การส่งหมายเรียกตามมาตรา ๕ แห่งประมวลรัษฎากรกระทำโดย ๔

วิธี คือ

๑. ให้บุคคลนำไปส่งแก่ผู้มีชื่อในหมายเรียกนั้น ในเวลากลางวัน ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ถ้าไม่พบผู้รับให้ส่งแก่บุคคลที่บรรลุนิติภาวะและอยู่ในบ้านหรือสำนักงาน

๒. ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

๓. ส่งโดยวิธีปิดหมายหรือหนังสือในที่เห็นใกล้คนที่ประตูบ้านหรือ

สำนักงานของผู้รับ

๔. โฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

เมื่อใดส่งหมายเรียกตามวิธีดังกล่าวนี้แล้ว ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้รับหมายเรียกแล้ว และเมื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้เสียภาษีมาให้การเกี่ยวกับการเสียภาษีตามหมายเรียกแล้ว เจ้าหน้าที่ตรวจสอบก็จะทำการไต่สวนผู้เสียภาษีหรือรับมอบอำนาจจากผู้เสียภาษี

วิธีการไต่สวน

เมื่อผู้เสียภาษีหรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้เสียภาษีมาให้การเกี่ยวกับการเสียภาษีให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการไต่สวนบันทึกถ้อยคำในแบบ ต.๖ ไว้เป็นหลักฐาน ถ้าในกรณีที่มีการบันทึกหลายแผนให้ผู้ให้ถ้อยคำและ เจ้าพนักงานประเมินลงลายมือชื่อกำกับทุกแผน หากผู้ให้ถ้อยคำไม่ยินยอมลงลายมือชื่อในบันทึกก็ให้บันทึกข้อโต้แย้งหรือเหตุผลและข้อเท็จจริง ที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยินยอมลงลายมือชื่อไว้ด้วย หรือมีการชุกชุมชี้กษา การเก็บข้อความอันใด ให้ผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับตรงที่ชุกชุมชี้กษาหรือตักแต่งทุกแห่ง เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ให้ถ้อยคำปฏิเสธในภายหลังหรือกล่าวหาว่ามีการชุกชุมชี้กษาหรือกาเติมหลังจากให้ถ้อย

ค่าแล้ว

ปกติการไต่สวนจะมี ๓ ระยะด้วยกัน คือ

๑. ระยะแรก ผู้ไต่สวนจะซักถามเกี่ยวกับ

- ฐานะของผู้เสียหาย เช่น การจดทะเบียน ความรับผิดชอบ การถือหุ้น
- การดำเนินงาน เช่น ประเภทกิจการ ชนิดของสินค้า จำนวน เครื่องจักร วัตถุดิบ อัตราส่วนผสม กรรมวิธี ในการผลิต อัตราการผลิต จำนวนหนีบท่อบรรจุผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ฯลฯ
- รายจ่ายในการดำเนินการ เช่น เปรอ์เซนต์ ที่จ่ายให้พนักงานขาย เงินเดือนพนักงาน ค่าเช่า เป็นต้น ฯลฯ

๒. ระหว่างการตรวจสอบ

ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับรายการในบัญชีหรือเอกสารต่าง ๆ ให้เรียนผู้เสียหายหรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายมาไต่สวนให้กระจ่างก่อนตรวจสอบต่อไป

๓. ครั้งสุดท้าย

หลังจากได้ตรวจพบประเด็นความผิดต่าง ๆ และได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจอนุมัติให้ประเมินเรียกเก็บภาษีตามที่ไต่เสนอขออนุมัติแล้วก็จะต้องเรียกผู้เสียหายหรือผู้รับมอบอำนาจมาไต่สวนอีกครั้งหนึ่ง โดยทำการไต่สวนทุกประเด็นที่ทำการตรวจสอบพบความผิด โดยละเอียด และแจ้งให้ผู้เสียหายทราบไว้ในสำนวน โดยแยกเป็นข้อ ๆ ละประเด็น เขียนสำนวนไว้ให้ชัดเจนรัดกุมระบุความผิดไว้ให้ชัดแจ้ง โต้แย้งไต่ถามและเขียนคำยินยอมของผู้เสียหายไว้ให้ชัดแจ้งว่าผู้เสียหายทราบข้อความในสำนวนโดยตลอดแล้ว และเห็นว่าชำระภาษีไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วนจริง จึงยินยอมชำระภาษีอากร

เพิ่มเติมให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยระบุตัวเลขที่จะต้องรับผิดชอบ
 ชำระภาษีอากรเพิ่มเติม แยกเป็นประเภทภาษีอากร ปี พ.ศ.
 จำนวนภาษี เบี้ยปรับ และเงินเพิ่ม ไว้ให้ชัดเจน แล้วสรุปตอน
 ท้ายของแบบ ท.๖ ว่า "ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ให้ถ้อยคำความ
 ลักยจริง" เจ้าพนักงานไต่ถามให้ฟังแล้ว ถูกต้องตามที่ได้ให้
 การไว้ทุกประการ จึงไต่ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ก่อนทำการตรวจสอบรายใด ผู้ตรวจสอบจำเป็นต้องตั้งประเด็นการตรวจ
 สอบเสียก่อน การตั้งประเด็นตรวจสอบอาจตั้งได้จากแบบแสดงรายการหรือจากหลักฐานและ
 ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ หรือคำถามที่มีประสบการณ์มาแล้ว การจะตั้งประเด็นใดถูกต้องหรือไม่
 ขึ้นอยู่กับความรู้ของผู้ตรวจสอบที่มีต่อธุรกิจที่ตนจะทำการตรวจสอบ

ตัวอย่างข้อผิดพลาดที่สามารถนำมาตั้งเป็นประเด็นตรวจสอบได้

- ๑. มีต้นทุนขายสูงไป หรือต้นทุนซื้อสูงไป
 - ๑.๑ วัตถุดิบใช้ไป หรือต้นทุนซื้อมีส่วนไม่เท่ากันในแต่ละปี
 - ๑.๒ วัตถุดิบใช้ไป หรือต้นทุนซื้อเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่สูงกว่าการเพิ่ม
ของยอดขาย
 - ๑.๓ คีราคาสินค้าคงเหลือปลายปีต่ำไป เมื่อเทียบกับราคาที่ทางราช
การประกาศไว้
 - ๑.๔ ค่าใช้จ่ายทางตรง เช่น ค่าภาษีระบวรจ และค่าบรรทุกของ
ไม่สัมพันธ์กับยอดขาย
- ๒. มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง
 - ๒.๑ สัดส่วนของค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อยอดขายแตกต่างกันในแต่ละปี
 - ๒.๒ มีค่าใช้จ่ายไม่เกี่ยวข้องกับกิจการมาก
 - ๒.๓ นำรายการซื้อทรัพย์สินมาลง เป็นรายจ่ายดำเนินงาน
 - ๒.๔ นำทรัพย์สินส่วนตัวมาลง เป็นทรัพย์สินของบริษัทเพื่อจะ ได้หักค่า

เสื่อมราคา

- ๒.๕ คัดค้านเสื่อมราคาไม่ถูกต้องตามประมวลรัษฎากร
- ๒.๖ มียานพาหนะน้อย แต่มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับยานพาหนะมาก (เช่น ค่าน้ำมัน)
- ๒.๗ มีค่าซ่อมแซมสูง สงสัยจะนำรายจ่ายที่เป็นทุนมาลงเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ
- ๒.๘ รวมรายจ่ายส่วนตัวเข้ากับรายจ่ายของกิจการ
- ๒.๙ ทักทายการกุศลเกินกว่าร้อยละ ๑ ของกำไรสุทธิ
- ๓. เสียภาษีการค้าและภาษีเทศบาลไม่ถูกต้อง
- ๔. อื่น ๆ

หลักการตรวจสอบ

เมื่อใดที่ประเด็นตรวจสอบแล้ว ผู้ตรวจจะทำการตรวจสอบประเด็นใดก่อน หลังจากนั้น ขึ้นกับว่าประเด็นใดให้ประโยชน์และเป็นผลดีต่อทางราชการก็ควรตรวจสอบประเด็นนั้นก่อน

การตรวจสอบมีหลักการดังนี้

- ๑. การตรวจสอบด้านรายรับ
- ๒. การตรวจสอบด้านรายจ่าย
- ๓. การตรวจสอบด้านทรัพย์สินและหนี้สิน

ภาษีเงินได้ไม่ว่าจะเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, ภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือ ภาษีการค้า สิ่งที่จะต้องตรวจสอบก็คือ รายรับ, รายจ่าย และทรัพย์สินหนี้สิน

- ๑. การตรวจสอบด้านรายรับ จะเป็นการตรวจสอบดูว่าผู้เสียภาษีได้นำยอดรายรับมาเสียภาษีครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ โดยพิจารณาจาก
 - ๑.๑ ประเภทและสภาพของกิจการว่า ปกติกิจการประเภทนั้นมีแหล่งที่มาของรายได้มาจากทางใดบ้าง ได้นำนมาเสียภาษีทุกทางหรือไม่ และในแต่ละทางได้เก็บ

ยกมาเสียหายทุกรายการหรือไม่

บ้าง

๑.๒ รายการทรัพย์สินในบัญชีซึ่งบุคคลว่ามีรายการใดก่อให้เกิดรายได้

๑.๓ มีรายได้ค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์อื่นใดเนื่องจากการกระทำ การเป็นตัวแทนหรือผู้กระทำแทน หรือผู้ทำการติดต่อกับบุคคลในต่างประเทศหรือไม่

แนวทางในการตรวจสอบค่านายรับ อาจรวางแนวทางได้ ๒ กรณีคือ

กรณีแรกมีเอกสารให้ตรวจสอบถ้วนเชื่อถือได้ ให้ตรวจหาขอยกรายรับ

ได้จาก

- รายได้จากสัญญาซื้อขาย สัญญาจ้างทำของ สัญญาเช่าหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้
- รายจ่ายที่มีส่วนสัมพันธ์กับรายได้แล้วคำนวณกลับไปหาขอยกรายได้ เช่น ค่าสิทธิต่าง ๆ ค่านายหน้า ค่าขนส่ง
- ตรวจสอบราคาคงทุนสินค้าที่จำหน่ายระหว่างปีว่าสัมพันธ์กับราคาขายหรือไม่ อัตรากำไรขั้นต้นและกำไรสุทธิแต่ละปีเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
- กิจกรรมอุตสาหกรรมของศึกษากำถึงการผลิตของเครื่องจักร และกรรมวิธีการผลิตต่างคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบจำนวนที่ควรผลิตได้และจำนวนที่สูญเสีย อาจเทียบปริมาณผลผลิตที่ปรากฏในบัญชีคุมสินค้าว่า ได้ส่วนสัมพันธ์กับวัตถุดิบที่ใช้หรือภาชนะที่บรรจุหรือไม่ อย่างไร
- ตรวจสอบบัญชีเงินฝากธนาคาร (BANK STATEMENT) เทียบกับบัญชีขาย
- อื่น ๆ

กรณีที่สอง เอกสารไม่สมบูรณ์ ให้ตรวจหาขอยกรับไว้โดยการวิเคราะห์

รายการทุกรายการที่เกี่ยวกับรายไกรายจ่ายของผู้เสียหายจากข้อมูลที่ไ้มาจากการสอบถามผู้เสียหายหรือโดยการหาค่าเพิ่มทรัพย์สินสุทธิ (มาตรา ๔๕) ในกรณีที่เอกสารไม่สมบูรณ์

เนื่องจากกรณีไฟไหม้ ให้ใช้หลักเกณฑ์การตรวจสอบตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ ๒

๒. การตรวจสอบค่านายจ่าย

ในการตรวจสอบขอยกจ่ายนี้ให้ตรวจสอบเกี่ยวกับการคำนวณกำไรสุทธิ การหักค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ ทวิ และ ๖๕ ครี แห่งประมวลรัษฎากร (การคำนวณกำไรสุทธิจะหักรายจ่ายได้ทุกอย่างเว้นแต่รายจ่ายที่กฎหมายไม่ยอมให้ถือเป็นรายจ่าย, รายจ่ายที่เกินสมควร, รายจ่ายที่ติดต่อกับทรัพย์สินและเงินทุนของตนเองจะนำไปหักค่าใช้จ่ายไม่ได้) นอกจากนี้ก็ให้ตรวจสอบด้วยว่ามีรายการใบบางที่ผู้เสียภาษีต้องหักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่าย ไม่ว่าจะเป็นการหักตาม มาตรา ๓ เกรด มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๔ ทวิ หรือมาตรา ๗๐ แห่งประมวลรัษฎากร

๓. การตรวจสอบค่านทรัพย์สินและหนี้สิน

- ตรวจสอบการที่ราคาสินค้าคงเหลือปลายปีว่าใช้ราคาใด **FIFO** หรือ **LIFO** และได้เกณฑ์เดียวกันทุกปีหรือไม่
- ตรวจสอบจำนวนเจ้าหนี้และลูกหนี้ว่ามีจริงหรือไม่อย่างไร หากมีรายการเจ้าหนี้เงินทกรอง ในหาข้อเท็จจริงเพราะอาจมีการหลบยกขายได้ อาจจะตรวจสอบเจ้าหนี้เงินทกรองในงบดุล
- ตรวจสอบว่าทรัพย์สินเพิ่มขึ้นระหว่างปีมีบ้างหรือไม่ เพราะอาจมีการหลบยกขายไปอยู่ในบัญชีทรัพย์สิน

การรายงานผลการตรวจสอบภาษีอากร

เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบในส่วนถูกต้องครบถ้วนทุกประเด็นแล้ว ผู้ตรวจสอบจะต้องทำรายงานสรุปผลการตรวจสอบตามแบบที่กรมสรรพากรกำหนด เสนอบู บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเพื่อพิจารณาสั่งการ โดยสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายพร้อมทั้งหลักฐานอ้างอิงที่จะผูกมัดผู้เสียภาษีให้ต้องยอมจำนน ไม่ว่าในชั้นคณะกรรมการอุทธรณ์หรือชั้นศาล ประเด็นใด เป็นปัญหาข้อกฎหมาย ก็ให้หยิบยกขึ้นมาให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณา

ในกรณีที่ผู้เสียภาษีไม่มีข้อโต้แย้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายและไต่ถามยอมชำระภาษีก็ให้ดำเนินการบันทึกข้อตกลงยินยอม และเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณาสั่งการ (บันทึกข้อตกลงยินยอมให้จัดทำตามแบบที่กรมสรรพากรกำหนด) หรือในกรณีผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรให้ตรวจสอบเพิ่มเติมประการใด ก็ให้รับดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติมตามประเด็นดังกล่าวไปแล้วเสร็จโดยเร็ว

การส่งแบบแจ้งการประเมินภาษีอากร

เมื่อผู้เสียภาษียินยอมชำระภาษี ก็จะมีหนังสือแจ้งการประเมินไปให้ผู้เสียภาษีโดยเร็ว แบบแจ้งการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะใช้แบบ ภ.ง.ด.๑๑ แบบแจ้งการประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลจะใช้นหนังสือแจ้งภาษีเงินได้นิติบุคคล และแบบแจ้งการประเมินภาษีการค้าจะใช้แบบ ภ.ค.๔ ให้ไปชำระเงินที่อำเภอของสถานการค้าหรือที่อยู่ของผู้เสียภาษี ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินภาษีฯ และแบบที่ผู้เสียภาษีจะยื่นเพื่อชำระภาษีที่ถูกเจ้าพนักงานทำการประเมินเรียกเก็บจะใช้แบบ ท.ป.๓

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จึงมีนโยบายที่จะเพิ่มการจัดเก็บภาษีอากรจากการตรวจสอบให้ไ้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ทั้งนี้จึงได้มอบหมายให้นักวิชาการสรรพากร ๓ ประมาณ ๔-๕ นาย ช่วยงานตรวจสอบโดยที่จะให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีคอยอบรมแนะนำถึงวิธีการตรวจ, การหาประเด็นความผิด, การออกหมายเรียก, การไต่สวนผู้เสียภาษี ตลอดจนเทคนิคในการตรวจสอบ แก่นักวิชาการสรรพากรทั้ง ๕ นาย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔. วิธีการบริหารงานจัดเก็บอากรแสตมป์

ประมวลรัษฎากร ได้กำหนดวิธีการจัดเก็บอากรแสตมป์ไว้ ๓ ประการ

๔.๑ วิธีการจัดเก็บโดยให้ผู้มีหน้าที่เสียอากรแสตมป์ตามลักษณะตรา-
สารที่ระบุไว้ในบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เสียอากรแสตมป์โดยใช้แสตมป์ปิดทับ โดยผู้เสียอากร
ต้องซื้ออากรแสตมป์โดยยื่นแบบ อ.ส.๑๐ (แบบขอซื้ออากรแสตมป์) พร้อมกับชำระเงินค่า
อากรแสตมป์ในวันที่ขอเสียอากรแสตมป์ที่สำนักงานสรรพากรอำเภอ

ในการจำหน่ายอากรแสตมป์ของสำนักงานสรรพากรอำเภอ
แบ่งออกได้ ๒ กรณี

๔.๑.๑ จัดเก็บโดยวิธีการจำหน่ายให้แก่ผู้เสียอากรแสตมป์
โดยตรง โดยให้ผู้เสียอากรแสตมป์ซื้ออากรแสตมป์โดยยื่นแบบ อ.ส.๑๐ (แบบขอซื้ออากร
แสตมป์) พร้อมกับชำระเงินค่าอากรแสตมป์ในวันขอซื้ออากรแสตมป์ที่สำนักงานสรรพากร
อำเภอ

๔.๑.๒ จัดเก็บโดยวิธีการทำสัญญาซื้ออากรแสตมป์ไปจำหน่าย
อีกทอดหนึ่ง การจัดเก็บโดยวิธีนี้ผู้ทำสัญญาซื้ออากรแสตมป์ไปจำหน่ายอีกทอดหนึ่งจะได้
รับส่วนลด ๓ % ของอากรแสตมป์ที่ซื้อไปจำหน่ายอีกทอดหนึ่ง

เมื่อผู้มีความประสงค์จะขอซื้ออากรแสตมป์ไปจำหน่ายอีกทอดหนึ่ง
ผู้ซื้อต้องมาทำสัญญารับซื้ออากรแสตมป์จำหน่าย ต่อสำนักงานสรรพากรอำเภอโดยใช้แบบ
อ.ส.๑๑ (หนังสือสัญญารับซื้ออากรแสตมป์ไปจำหน่าย) เมื่อทางสำนักงานสรรพากรอำเภอ
อนุมัติแล้ว เมื่อผู้เป็นตัวแทนจำหน่ายอากรแสตมป์ตามสัญญา แบบ อ.ส.๑๑ จะขอซื้ออากร
แสตมป์เพื่อนำไปจำหน่ายอีกทอดหนึ่ง ก็ยังคงยื่นแบบ อ.ส.๑๐ (แบบขอซื้ออากรแสตมป์)
ต่อสำนักงานสรรพากรอำเภอพร้อมกับชำระเงินค่าอากรแสตมป์ในวันขอซื้ออากรแสตมป์

๔.๒ วิธีการจัดเก็บโดยวิธีการปิดแสตมป์คน ปัจจุบันไม่มีการจัดเก็บ
อากรแสตมป์โดยวิธีนี้

๔.๓ วิธีการจัดเก็บโดยวิธีการให้ผู้เสียอากรแสตมป์เป็นตัวแทน
เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียอากรแสตมป์ที่ต้องใช้
อากรแสตมป์เป็นจำนวนมาก หากใช้วิธีการปิดแสตมป์บริบูรณ์แล้วจะทำให้สิ้นเปลืองเวลา

ของผู้ประกอบกิจการค้ำรายนั้น เช่น กิจการธนาคาร ซึ่งเป็นกิจการใหญ่ยืมเงินและรับฝากเงิน (โดยใช้ตราสารเช็คหรือตั๋วแลกเงินเป็นจำนวนมาก ฯลฯ) และประโยชน์ต่อการจัดเก็บอากรแสตมป์ จึงกำหนดให้ผู้เสียอากรแสตมป์สามารถเสียอากรแสตมป์เป็นตั๋วเงินได้แบ่งออกได้เป็น ๒ กรณี

๔.๓.๑ ขอเสียอากรแสตมป์เป็นตั๋วเงินสำหรับตราสารเช็คหรือตั๋วแลกเงิน (ธนาคารรับชำระและนำส่ง) ให้อยู่แบบ อ.ส.๔ ก ให้ทางสำนักงานสรรพากรอำเภอทำการสลักหลังตราสารนั้น นำส่งภายในวันที่ ๗ และ ๒๒ ของทุกเดือน (ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ ๑๖) ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๐ และประกาศอธิบดีกรมสรรพากร (ฉบับที่ ๒๐) ลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ.๒๕๒๓)

๔.๓.๒ ขอเสียอากรแสตมป์เป็นตั๋วเงินสำหรับตราสารอื่น ๆ (ยกเว้นตราสารหรือตั๋วเงินธนาคารรับชำระและนำส่ง) ให้อยู่แบบ อ.ส.๔ ให้ทางสำนักงานสรรพากรอำเภอ ทำการสลักหลังตราสารนั้นพร้อมกับชำระค่าอากรแสตมป์ในวันขอเสียอากรแสตมป์เป็นตั๋วเงิน (ตามมาตรา ๑๐๓(๓) แห่งประมวลรัษฎากร)

เนื่องจากฐานภาษีของการจัดเก็บอากรแสตมป์เก็บจากลักษณะตราสารซึ่งลักษณะตราสารนั้นเป็นเรื่องของการทำนิติกรรมเพื่อก่อให้เกิดผลแห่งนิติกรรมขึ้น ผู้ต้องเสียอากรแสตมป์และผู้ที่ต้องชื้อค่าอากรแสตมป์ จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

ดังนั้น การบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จึงมีนโยบายในการจัดเก็บให้เป็นไปตามสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด และพยายามที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียอากรแสตมป์มากที่สุด

การจัดเก็บภาษีอากรในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

จะพยายามอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียอากรแสตมป์ให้มากที่สุด โดยเพิ่มตัวแทนจำหน่ายอากรแสตมป์ เพื่อที่จะได้เป็นการสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาซื้ออากรแสตมป์ที่สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ในการทำสัญญาซื้ออากรแสตมป์ไปจำหน่ายอีกทอดหนึ่งนั้น ปัจจุบันได้มีตัวแทนจำหน่ายอากรแสตมป์แล้วประมาณ ๒๒

รายชื่อทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่พยายามที่จะเพิ่มตัวแทนจำหน่าย
 อากรแสดมป์ให้ทั่วถึงโดยศึกษาถึงตัวแทนจำหน่ายอากรแสดมป์ที่ไค่อนุมัติให้เป็นตัวแทน
 ว่าอยู่ที่ไค่บ้าง และที่ไค่บ้างยังมีไค่มีตัวแทนในการจำหน่ายอากรแสดมป์ ก็จะพยายามชัก
 ชวนผู้ประกอบการค้า (ซึ่งต้องมายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีการค้าทุกเดือน) หรือผู้เสีย
 ภาษีรายอื่น ๆ ที่มีสถานการค้าอยู่ในบริเวณที่ยังมีไค่มีตัวแทนจำหน่ายอากรแสดมป์ ให้มา
 เป็นตัวแทนจำหน่ายอากรแสดมป์ โดยจะชี้แจงให้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็น
 ตัวแทนจำหน่ายอากรแสดมป์ ว่าตัวแทนจะได้รับส่วนลค ๓ % จากอากรแสดมป์ที่ซื้อไปจำ
 หน่ายอีกทอดหนึ่ง และเงินไค่จากส่วนลคอากรแสดมป์นั้นไม่ต้องมารวมคำนวณเสียภาษี
 (มาตรา ๔๒(๖))

ส่วนการจ้กเก็บให้เป็นไปตามสภาพความเป็นจริงใ้มากที่สุด

ส่วนใหญ่แล้วจะใ้วิธีควบคุมการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียอากรแสดมป์ การ
 ควบคุมฯ จะแบ่งออกเป็น ๒ วิธี

๑. ควบคุมการจำหน่ายของตัวแทนจำหน่ายอากรแสดมป์
๒. ควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรแสดมป์ของกิจการที่มี
 ลักษณะจะต้องใ้ตราสารที่ต้องเสียอากร เป็นประจำในการประกอบ
 กิจการของตนเอง (เช่น บริษัทฯ เงินทุน บริษัทซื้อขายรถยนต์)

๑. ควบคุมการจำหน่ายของตัวแทนจำหน่ายอากรแสดมป์ โดยจะจ้กทำ
 ทะเบียนรายชื่อของตัวแทนจำหน่ายอากรแสดมป์แต่ละคน ซึ่งในทะเบียนนั้นจะมีรายละเอียด
 เกี่ยวกับสถิติการจำหน่ายและการซื้ออากรแสดมป์แต่ละครั้ง แล้วทำการตรวจสอบว่าการ
 จำหน่ายและการซื้ออากรแสดมป์ของตัวแทนว่าการหมุนเวียนของการจำหน่ายและการซื้อ
 ของแต่ละรายเป็นอย่างไร เมื่อตรวจสอบความฉีกพลาคและฉีกปกคิของการจำหน่ายหรือการ
 ซื้ออากรแสดมป์แล้ว ก็จะจ้กสั่งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจสอบอากรที่เหลือเป็นอากรแสดมป์
 จริงหรือ อากรแสดมป์ปลอม หากพบว่าตัวแทนจำหน่ายอากรรายนั้นไค่นำอากรปลอมมา
 จำหน่ายก็จะทำการเลิกสัญญาการ เป็นตัวแทนจำหน่ายอากรแสดมป์ไปจำหน่ายและดำเนินการ
 ทางกฎหมายต่อไป

นอกจากนี้ หากตัวแทนรายใดที่มีการซื้ออาคารแสดมภ์จำนวนไม่มากนัก แต่การหมุนเวียนอัตราซื้อมีจำหน่าย ๑ ครั้งต่อปี หรือ ๒ ครั้งต่อปี ก็จะไม่เลิกสัญญาการเป็น ตัวแทนและหาตัวแทนรายใหม่แทน

๒. ความคุมและตรวจสอบกิจการที่จะต้องใช้ตราสารที่ต้องเสียอาคารแสดมภ์ เป็นประจำในการประกอบกิจการของตนเอง

กิจการที่ต้องใช้ตราสารในการประกอบกิจการโดยส่วนใหญ่จะได้แก่ กิจการสถาบันการเงิน บริษัทซื้อขายรถยนต์ ฯลฯ

ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่จะมีสถาบันการเงินถึง ๘๒ แห่ง และ บริษัทซื้อขายแลกเปลี่ยนรถยนต์อีกเกือบ ๑๐๐ แห่ง ดังนั้นทางสำนักงานสรรพากรอำเภอ เมืองเชียงใหม่ จะมีหนังสือเวียนขอความร่วมมือ และชี้แจงถึงวิธีการเกี่ยวกับอาคารแสดมภ์ ที่ถูกต้องไปยังกิจการต่าง ๆ ที่เข้าข่ายจะต้องใช้ตราสารที่ต้องติดอาคารแสดมภ์ เพื่อปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดเก็บอาคารแสดมภ์ และหากมีเหตุอัน ควรเชื่อว่ากิจการใดที่ปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารแสดมภ์ไม่ถูกต้อง หรือมีเจตนาจะหลีกเลี่ยงอาคาร แสดมภ์ ก็จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจสอบ ในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจ สอบว่าตราสารต่าง ๆ ใดปิดแสดมภ์ถูกต้องตามบัญชีอัตราอาคารแสดมภ์หรือไม่, อาคารแสดมภ์ ที่ปิดลงบนตราสารเหล่านั้นเป็นแสดมภ์จริงหรือแสดมภ์ปลอม, และที่มีการซื้อมาแสดมภ์เพื่อ ทำให้เป็นการปิดแสดมภ์บริบูรณ์หรือไม่ หากพบความผิดในกรณีใดกรณีหนึ่ง ตามที่ไต่ถาม มาแล้ว จะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

สำหรับกรณีตรวจสอบสถาบันการเงิน (เฉพาะธนาคารที่เสียอาคารเป็นคัว เงิน) จะต้องตรวจสอบกับสมุดทะเบียนคุมเช็ค (ซึ่งธนาคารต้องปฏิบัติตามประกาศอธิบดีกรม สรรพากร (ฉบับที่ ๑๖ ข้อ ๓๗) ว่าหมายเลขเช็คที่มีอยู่และจ่ายไป กับประกาศอธิบดีกรม สรรพากรฉบับที่ ๑๖ ข้อ (๘) ถูกต้องตรงกันหรือไม่

๕. วิธีการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรมหรสพ

ประมวลรัษฎากร ได้กำหนดการจัดเก็บอากรแสตมป์ไว้เพียง ๔ ประเภท เท่านั้น ความประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๕๕ พ.ศ. ๒๕๑๕

- ๕.๑ ภาพยนตร์
- ๕.๒ มหรสพผสมภาพยนตร์
- ๕.๓ แข่งม้า
- ๕.๔ โบว์ลิ่ง

๕.๑ ภาพยนตร์ มหรสพประเภทภาพยนตร์ ให้เสียเป็นตัวแทนเงินตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมติรัฐมนตรีซึ่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้เจ้าของมหรสพ ซึ่งจัดให้มีการแสดงมหรสพเสียอากรมหรสพได้ ๒ กรณี

กรณีแรก ใช้ตัวมหรสพที่เจ้าของมหรสพจัดทำขึ้นเอง แล้วนำไปเสียอากรมหรสพ ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอที่จัดให้มีการแสดงมหรสพโดยยื่นแบบ อ.ม.๑ก พร้อมทั้งชำระค่าอากรมหรสพในวันที่ขอเสียอากรมหรสพ (ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรมหรสพ ฉบับที่ ๑๑ และ ฉบับที่ ๒๗)

กรณีที่สอง ใช้ตัวมหรสพที่กรมสรรพากรจัดพิมพ์ โดยยื่นแบบ อ.ม.๑ ข ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอที่จัดให้มีการแสดงมหรสพ พร้อมทั้งชำระค่าอากรมหรสพในวันที่ขอเสียอากรมหรสพ (ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับการอากรมหรสพ ฉบับที่ ๒๑ และฉบับที่ ๒๗)

๕.๒ มหรสพผสมภาพยนตร์ ให้เสียเป็นตัวแทนเงินตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมติรัฐมนตรีซึ่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้เจ้าของมหรสพประเภทมหรสพผสมภาพยนตร์ ซึ่งจัดให้มีการแสดงมหรสพเสียอากรดังนี้ ใช้ตัวมหรสพที่เจ้าของมหรสพจัดทำขึ้นเอง แล้วนำไปเสียอากรมหรสพ ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอที่จัดให้มีการแสดงมหรสพโดยยื่นแบบ อ.ม.๑ ก พร้อมทั้งชำระค่าอากรมหรสพในวันที่ขอเสียอากรมหรสพ (ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรมหรสพ ฉบับที่ ๒๗)

๕.๓ แข่งม้า ให้เสียเป็นตัวแทนเงินตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติ
รัฐมนตรี ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดวิธีการเสียอากรมหรสพสนามแข่งม้าไว้ ๒ วิธี

กรณีแรก ใช้ค่าธรรมเนียมที่เจ้าของสนามม้าจัดทำขึ้นเอง แล้วนำไปเสีย
อากรมหรสพ ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอที่จัดให้มีการแสดงมหรสพ พร้อมทั้งชำระค่าอากรม
มหรสพในวันที่ขอเสียอากรมหรสพ (ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรมหรสพ
ฉบับที่ ๒๗)

กรณีที่สอง ใช้เครื่องจำหน่ายตั๋วและขอเสียอากรมเป็นตัวแทนเงิน (ตาม
ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรมหรสพ ฉบับที่ ๔) มีสถานมหรสพเพียง ๒ แห่ง
ที่เสียอากรมในกรณีนี้ คือ สนามแข่งม้าราชกรีฑาสโมสร และสนามม้าราชฤทธิมัยสมาคม
แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

๕.๔ โบว์ลิ่ง ประมวลระบฎากรมีได้กำหนดวิธีกำหนดวิธีการเสียอากรม
มหรสพประเภทนี้ไว้แน่นอน แต่ได้มีการตกลงกันระหว่างกรมสรรพากรกับสถานโบว์ลิ่ง
โดยให้สถานโบว์ลิ่งทุกแห่งปฏิบัติดังนี้

๑. ให้สถานโบว์ลิ่งเสียอากรมมหรสพเป็นตัวแทนเงินทั้งเช่นเจ้าของ
มหรสพอื่น ๆ

๒. ให้สถานโบว์ลิ่งทุกแห่งจัดให้มีแผ่นจกแค้ม (
ทุกครั้งที่มีผู้เล่น

๓. เมื่อเล่นจบเกมแล้ว ให้สถานโบว์ลิ่งจกรายการ เล่นตลอดจน
ค่าเกมไว้ในตอนกลางของแผ่นจกแค้ม แล้วฉีกทอนบนให้ผู้เล่นไป (ถ้าเขาต้องการ) และ
เก็บทอนกลางไว้ส่งมอบแก่เจ้าหน้าที่สรรพากร เมื่อจะชำระค่าอากรมมหรสพ

๔. ให้เจ้าของสถานโบว์ลิ่งชำระอากรมมหรสพโดยรูปแบบ อ.บ.๑ ก
ต่ออำเภอท้องที่สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง คือในวันอังคารและวันศุกร์ โดยรวมอากรมที่หึ่งต้องเสีย
สำหรับการเล่นโบว์ลิ่งในวันศุกร์ วันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันจันทร์ มาชำระในวันอังคาร
และรวมอากรมที่หึ่งต้องเสียสำหรับการเล่นโบว์ลิ่งในวันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี มา
ชำระในวันศุกร์

ดังนั้น กรมสรรพากรจึงมีหนังสือที่ความมากที่ กค.๐๔๐๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ เรื่องการเสียอากรมหรสพสำหรับสถานโบว์ลิ่ง ให้สรรพากรจังหวัดทุกจังหวัดถือปฏิบัติ

จะเห็นได้ว่าการจัดเก็บภาษีอากรมหรสพตามประมวลรัษฎากรนั้น อากรมหรสพทุกประเภทยกเว้นอากรมหรสพโบว์ลิ่ง ต้องยื่นแบบขอเสียอากรมหรสพก่อนที่จะนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้ ส่วนอากรมหรสพประเภทโบว์ลิ่ง เจ้าของสถานโบว์ลิ่งจะเสียอากรมก็ต่อเมื่อได้เก็บเงินค่าดู (ค่าเล่น) จากผู้ (ผู้เล่น) แล้วจึงจะมายื่นแบบขอเสียอากรมหรสพ

การบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรมหรสพภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

แหล่งภาษีอากรมภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะประกอบด้วยโรงภาพยนตร์ ๑๐ แห่ง (จัดให้มีการแสดงมหรสพประเภทภาพยนตร์) สถานแข่งม้า ๑ แห่ง และสถานโบว์ลิ่ง ๑ แห่ง

เนื่องจากอากรมหรสพมิใช่เป็นภาษีอากรมประเมินคงเช่น ภาษีเงินได้และภาษีการค้า ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงไม่มีอำนาจที่จะประเมินภาษีอากรมหรสพได้ ดังนั้นการบริหารจัดเก็บอากรมหรสพภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่มีนโยบายที่จะจัดเก็บภาษีอากรมหรสพให้เป็นไปตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ โดยเน้นเรื่องการควบคุมการเสียอากรมหรสพของสถานมหรสพทุกแห่งภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ให้เป็นไปตามสภาพความเป็นจริง (มหรสพประเภทภาพยนตร์ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะต้องใช้ตัวที่กรมสรรพากรจัดพิมพ์ ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร ฉบับที่ ๒๕ ข้อ ๒)

วิธีการควบคุมการเสียอากรมหรสพประเภทภาพยนตร์

๑. ขอความร่วมมือจากประชาชนผู้ชมภาพยนตร์

สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จะจัดส่งเจ้าหน้าที่นำแผ่นป้ายโฆษณา ที่ได้รับจากกรมสรรพากรไปติดไว้ที่หน้าประตูทางเข้าของโรงภาพยนตร์ทุกโรงภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือจากประชาชนผู้ชมภาพยนตร์ให้ช่วยฉีกตัว

มหรสพของโรงภาพยนตร์ ส่วนความมหรสพคอนสำหรับผูู้ดูแลรักษาไว้ โดยพยายาม
ชี้แจงให้ประชาชนผู้ชมภาพยนตร์ทราบว่า ผูู้หรือผู้ชมภาพยนตร์ เป็นผู้เสียอากรมหรสพ มิใช่
เจ้าของโรงภาพยนตร์ เป็นผู้เสียอากรมหรสพ ดังนั้นจึงเป็นสิทธิอันชอบธรรมที่ผูู้หรือผู้ชมที่
จะกระทำไ้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐ และความมหรสพคอนสำหรับผูู้
ที่ผูู้ดูแลรักษาไว้ อาจจะได้รับรางวัล ๑,๐๐๐.- บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) จากกรมสรรพากร
ได้ไ้ ถ้าเลขท้าย ๔ ตัวของความมหรสพคอนสำหรับผูู้ของท่านตรงกับเลขท้าย ๔ ตัว
รางวัลที่ ๑ ของสลากกินแบ่งรัฐบาล

นอกจากนี้ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ได้ขอความร่วมมือจาก
ประชาชนผู้ชมภาพยนตร์โดยผ่านทางสื่อมวลชน เช่น ขอความร่วมมือไปยังหนังสือพิมพ์รายวัน
ท้องถิ่น และสถานีวิทยุในจังหวัดเชียงใหม่ ให้ช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดเก็บภาษีอากร

๒. ควบคุมการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพของโรงภาพยนตร์

สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จะออกทำการควบคุมการปฏิบัติ
เกี่ยวกับอากรมหรสพของโรงภาพยนตร์ ให้เป็นไปตามสภาพความเป็นจริง ไ้โดยจะออกทำ
การควบคุมการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพของโรงภาพยนตร์ในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๑ ควบคุมการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพของโรงภาพยนตร์ข้าม-
เทศบาลต่าง ๆ เช่น เทศบาลสงกรานต์, เทศบาลดอยกระทัง, เทศบาลป่าใหม่ ฯลฯ

๒.๒ ควบคุมการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพของโรงภาพยนตร์ประจำ
เดือน สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จะออกทำการควบคุมในเดือนที่มีวันหยุด
ราชการติดต่อกันเป็นเวลา ๓ - ๕ วัน ซึ่งคาดว่าประชาชนจะพักผ่อนยกยการชมภาพยนตร์
เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา ฯลฯ

๒.๓ ควบคุมการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพโดยอาศัยความนิยมของ
ภาพยนตร์ เป็นหลัก เช่น โรงภาพยนตร์ใดที่จัดให้มีการฉายภาพยนตร์ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้ชม
ในขณะนั้น ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่จะออกไปทำการควบคุม เพื่อให้การ

จัดเก็บภาษีอากรเป็นไปตามสภาพความเป็นจริง หรือทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ อาจระบอบหมายให้สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ออกทำการควบคุมแทนก็ได้

วิธีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำการควบคุมการปฏิบัติเกี่ยวกับอากร

มหรสพ

ในกรณีที่ ๒.๑ และ ๒.๒ ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ จะจัดเจ้าหน้าที่ออกไปควบคุมโรงภาพยนตร์ทั้งหมดภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ (ในกรณีที่ ๒.๑ อาจจะทำร่วมกับสำนักงานสรรพากรเขต ๕) ซึ่งจะมีโรงภาพยนตร์ทั้งสิ้น ๑๐ โรง โดยจะใช้อัตราค่าตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งสิ้นประมาณ ๓๐ - ๔๐ นาย โดยแบ่งออกเป็น ๑๐ สาย ๆ ละ ๓ - ๔ คน ออกทำการควบคุมโดยเจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำการควบคุม จะเข้าทำการควบคุมการจำหน่ายตั๋วมหรสพและควบคุมการฉีกตั๋วมหรสพของโรงภาพยนตร์ ส่วนกรณีที่ ๒.๓ จะจัดทำการควบคุมเฉพาะโรงภาพยนตร์ที่จัดฉายภาพยนตร์ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้ดูในขณะนั้น

๓. ตรวจตราและสอดส่องการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพของโรงภาพยนตร์

เพื่อให้การจัดเก็บอากรมหรสพให้เป็นไปตามสภาพความเป็นจริง ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่จะจัดเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจตราสอดส่องการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพของโรงภาพยนตร์ต่าง ๆ โดยทำการศึกษาดังปริมาณของผู้ชมในแต่ละรอบของโรงภาพยนตร์นั้น ๆ ว่า เป็นจำนวนเท่าใด ดูการปฏิบัติงานของพนักงานที่คอยรับตั๋วมหรสพของโรงภาพยนตร์ว่า ฉีกตั๋วมหรสพให้ชวากจากกันในพื้นที่ที่ได้รับตั๋วมหรสพจากผู้ดูหรือไม่ ฯลฯ

เมื่อได้ตรวจตราและสอดส่องการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพของโรงภาพยนตร์แต่ละแห่งแล้ว เจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำการตรวจตราและสอดส่องจะนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ชมที่ทางโรงภาพยนตร์แจ้งมาให้สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ทราบ (ประมวลวิธีฎากรกำหนดให้เจ้าของมหรสพนำแผนผังที่นั่งมหรสพทุกชั้นทุกราคา

ของโรงภาพยนตร์มาประทับตราลงนามเจ้าหน้าที่อาคารมหรสพและนำแผนผังที่นั่งมหรสพ
 ทุกชั้นทุกราคาที่ไต่บันทึกการจำหน่ายตั๋วมหรสพทุกรอบ มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่อาคารมหรสพ
 ในแผนผังที่นั่งมหรสพทุกชั้นทุกราคาจะคงแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้ดูและจำนวน
 ตั๋วมหรสพที่ไต่จำหน่ายไปแล้วในแต่ละรอบ) เมื่อเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจตราสองสัปดาห์
 พบข้อผิดพลาดเกี่ยวกับอาคารมหรสพ ก็จะรายงานข้อผิดพลาดเพื่อขออนุมัติออกทำการตรวจ
 สอบการปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารมหรสพของโรงภาพยนตร์นั้น

๔. การตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารมหรสพของโรงภาพยนตร์

นอกจากจะออกไปทำการตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารมหรสพของ
 โรงภาพยนตร์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจตราสองสัปดาห์พบข้อผิดพลาดแล้ว
 เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานคลังอาคารแสตมป์และอาคารมหรสพก็จะพยายามศึกษาและเก็บข้อมูลที่
 เกี่ยวข้องกับการเสียอากรของโรงภาพยนตร์ โดยศึกษาจากภาพยนตร์ต่าง ๆ ที่โรงภาพยนตร์
 วิจารณ์ว่าภาพยนตร์เหล่านั้นเป็นที่นิยมของประชาชนหรือไม่ เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับแผนผัง
 ที่นั่งมหรสพทุกชั้นทุกราคาที่ไต่จำหน่ายไปแล้วว่าการเสียอากรมหรสพเป็นอย่างไร และการ
 ขอลเสียอากรมหรสพในครั้งต่อไปมากน้อยเพียงไร และตรวจสอบตั๋วมหรสพคงเหลือของ
 โรงภาพยนตร์ว่าพอจำหน่ายให้แก่ผู้ดูหรือไม่ กรณีที่ภาพยนตร์ที่จัดให้ฉายอยู่เป็นที่นิยมของ
 ผู้ดู แต่การจำหน่ายตั๋วมหรสพของโรงภาพยนตร์นั้นจำหน่ายแก่ผู้ดูหรือผู้ชมเพียงเล็กน้อย
 หรือการซื้อตั๋วมหรสพของโรงภาพยนตร์ซื้อตั๋วมหรสพเพียงเล็กน้อย หรือตั๋วมหรสพคงเหลือ
 ของโรงภาพยนตร์มีเหลือเพียงเล็กน้อย เมื่อพบกรณีผิดพลาดเช่นนี้เจ้าหน้าที่หน่วยงานคลัง
 อาคารแสตมป์และอาคารมหรสพ ก็จะขออนุมัติให้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยว
 กับอาคารมหรสพของโรงภาพยนตร์แห่งนั้น นอกจากจะศึกษาถึงความนิยมของภาพยนตร์ที่จัด
 ฉายแล้ว เจ้าหน้าที่หน่วยงานคลังอาคารแสตมป์และอาคารมหรสพก็จะรวบรวมสถิติการจำหน่าย
 ตั๋วมหรสพของโรงภาพยนตร์ในแต่ละเดือนว่าเป็นอย่างไร ตลอดจนทำการสอบถามถึงวิธี
 การปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารมหรสพของโรงภาพยนตร์ต่าง ๆ ว่าไต่ปฏิบัติถูกต้องหรือไม่จากผู้ชม
 หรือจากประชาชนโดยทั่วไป ถ้าพบข้อผิดพลาดก็จะได้รายงานและขออนุมัติออกไปทำการ
 ตรวจสอบ

วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับอาการทรสของโรงภาพยนตร์

เจ้าของสถานมหร สพประเภทภาพยนตร์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับอาการทรส

ในการตรวจสอบเกี่ยวกับอาการทรสจะจัดส่งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจสอบ ประมาณ ๕ - ๖ นาย โดยเจ้าหน้าที่ ๓ นาย จะทำการตรวจสอบแผนผังที่นั่งกุมทรสทุกชั้นทุกราคาเป็นแผนผังที่นั่งคู่มือประทับตราลงนามเจ้าหน้าที่อาการทรสแล้วหรือยัง, การลงเครื่องหมายผู้เช่าหรือผู้ชมในแผนผังที่นั่งกุมทรสตรงกับตั๋วทรสที่ได้อำนาจไปในพื้นที่คู่มือและรอบชั้นหรือไม่ ส่วนเจ้าหน้าที่ที่เหลือจะไปขอตั๋วทรสคอนสำหรับเจ้าของมหร สพจากพนักงานของโรงภาพยนตร์ที่มีหน้าที่รับตั๋วทรสจากผู้หรือผู้ชมพร้อมกันนั้นก็เข้าไปทำการตรวจนับผู้ดูในโรงภาพยนตร์ว่ามีผู้ดูในแต่ละที่นั่งว่ามีจำนวนเท่าใด ถูกต้องตรงกับตั๋วทรสที่ได้อำนาจไปในรอบนั้นหรือไม่ ในกรณีที่มีผู้ดูเกินกว่าตั๋วทรสที่ได้อำนาจไปแล้วในรอบนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจจะบันทึกชื่อมือผลากนั้นลงในบันทึกการตรวจสอบโรงภาพยนตร์ และให้เจ้าของมหร สพหรือผู้แทนเจ้าของมหร สพลงนามรับทราบความผิด ความผิดโดยส่วนใหญ่ของการปฏิบัติเกี่ยวกับอาการทรสจะเกิดขึ้น ดังนี้

๑. กรณีอนุญาตให้ผู้เช่าโดยไม่เสียอากร (ผู้หรือผู้ชมในโรงภาพยนตร์ มากกว่าตั๋วทรสที่ได้อำนาจไปในรอบนั้น) ผ่าผิดมาตรา ๑๓๕ มีความผิดตามมาตรา ๑๔๐ ทวิ, ๑๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร

๒. มิได้ฉีกตั๋วทรสให้ขาดจากกันในพื้นที่ที่ได้รับตั๋วทรสจากผู้ดูเป็นการไม่ปฏิบัติตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับอาการทรส ฉบับที่ ๑๑ ข้อ ๑๓ เป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๑๔๑ มีความผิดตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลรัษฎากร

๓. ก่อนมอบตั๋วให้ผู้หรือผู้ซื้อทางโรงภาพยนตร์มิได้ระบุวันเดือนปีฉายภาพยนตร์ เป็นการไม่ปฏิบัติตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับอาการทรส ฉบับที่ ๒๑ ข้อ ๓ (๒) เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๑ มีความผิดตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลรัษฎากร

เมื่อทำการตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับอาการทรสพเสร็จแล้ว ในกรณีที่พบ
ประเด็นความผิดก็จะส่งไปให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีรับไปดำเนินการ

นอกจากจะดำเนินการจัดเก็บอาการทรสพให้เป็นไปตามสภาพความจริงมากที่สุดแล้ว ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่มีนโยบายที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่
เจ้าของมหรสพในการที่จะสามารถขอเสียอาการทรสพได้ในวันหยุดราชการ จึงอนุญาตให้
เจ้าของมหรสพสามารถขอเสียอาการทรสพได้ในวันหยุดราชการ โดยขอยื่นแบบ อ.ม.๑ ข
ณ สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (ปกติต้องยื่นแบบ อ.ม.๑ ข ที่สำนักงานสรรพากร
อำเภอเมืองเชียงใหม่แล้วจะนำใบเสร็จรับเงินมาขอรับตัวที่สำนักงานสรรพากรจังหวัด-
เชียงใหม่)

วิธีการควบคุมการเสียอาการทรสพประเภทมหรสพผสมภาพยนตร์

ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะไม่มีสถานมหรสพประเภทมหรสพผสม
ภาพยนตร์เป็นประจำ แต่จะมีมหรสพผสมภาพยนตร์ที่เจ้าของมหรสพขอจัดเป็นการชั่วคราว
โดยส่วนใหญ่แล้ว เจ้าของมหรสพเหล่านี้จะเป็นสถานศึกษาของเอกชนหรือรัฐบาล ซึ่งจัดให้
มีมหรสพผสมภาพยนตร์ (มีการแสดงดนตรีและจัดฉายภาพยนตร์) ที่เก็บเงินเพื่อบำรุงสาธารณ-
ประโยชน์ ซึ่งการจัดมหรสพในกรณีนี้เข้าหลักเกณฑ์จะไม่ต้องเสียอาการทรสพ (กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๑๐๘ (พ.ศ.๒๔๘๕)) แต่เนื่องจากกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวมีข้อปฏิบัติมาก
มาย และยุ่งยากในการปฏิบัติของเจ้าของมหรสพที่จะขอยกเว้นไม่เสียอาการทรสพ เจ้าของ
มหรสพเหล่านั้นจึงมิได้ใช้สิทธิอันควรจะได้จากกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว โดยจะยื่น อ.ม.๑
ก พร้อมทั้งชำระค่าอากรในวันที่ขอเสียอาการทรสพ ดังนั้น เมื่อเจ้าของมหรสพได้แสดง
เจตนาว่ายินดีจะเสียอาการทรสพในกรณีนี้จึงไม่มีการควบคุมการปฏิบัติ

วิธีการควบคุมการเสียอาการทรสพของสนามแข่งม้า

เนื่องจากสนามแข่งม้าในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่มีเพียงแห่งเดียว และมี
ได้เสียอากรโดยไร้เครื่องจำหน่ายตั๋ว และขอเสียอากรเป็นตั๋วเงินเหมือนกับสนามแข่งม้า
ในกรุงเทพมหานคร (ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอาการทรสพ ฉบับที่ ๔) แต่จะ
เสียอาการทรสพโดยใช้ตั๋วมหรสพที่ตนเองจัดพิมพ์ขึ้นมา และนำไปขอเสียอากรเป็นตั๋วเงิน

ที่สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ จึงใช้วิธีขอความร่วมมือในการเสียหายไปยัง
เจ้าของมหรสพ และตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับอาการมหรสพ เช่น เกี่ยวกับการตรวจสอบ
โรงภาพยนตร์

วิธีการควบคุมการเสียหายมหรสพของสถานโพลีริง

เนื่องจากได้มีข้อตกลงระหว่างกรมสรรพากรกับสถานโพลีริง เกี่ยวกับการปฏิบัติ
ในการเสียหายมหรสพของสถานโพลีริง และกรมสรรพากรได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ กค.๐๔๐๘/
๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๔ แจงวิธีการปฏิบัติในการเสียหายให้สำนักงานสรรพากร
จังหวัดทราบเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดเก็บอาการมหรสพ (ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว)

ดังนั้น หากจะใช้วิธีการควบคุมการเสียหายมหรสพเหมือนกับควบคุมอาการ
มหรสพประเภทภาพยนตร์ สำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองหรือสำนักงานสรรพากรจังหวัด
เชียงใหม่ จะต้องส่งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการควบคุมสถานโพลีริงทุกวัน ซึ่งเป็นไปได้ยาก
หากจะใช้วิธีการสำรวจรายได้จากการเล่นโพลีริงในแต่ละวันแล้วประเมินว่าเจ้าของสถาน
โพลีริงควรจะมีรายได้จากการเล่นโพลีริงเป็นจำนวนเงินเท่าใด ในการยื่นแบบ อ.ม.๑ ก
ในแต่ละครั้ง ก็กระทำมิได้เนื่องจากอาการมหรสพมิได้เป็นภาษีอากรประเมิน ดังนั้น สำนัก
งานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่จึงกระทำได้เพียงแต่ขอความร่วมมือในการเสียหาย
มหรสพของสถานโพลีริงให้เป็นไปตามสภาพของความเป็นจริงมากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้
โดยทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการสำรวจ
การเล่นโพลีริงว่ามีผู้เล่นโพลีริงในวันหนึ่งประมาณเท่าใด โดยทำการสำรวจ ๓ ครั้งต่อหนึ่ง
เดือน ครั้งแรกในวันที่ ๓๑ หรือวันที่ ๑ ของเดือน, ครั้งที่สอง วันที่ ๑๕ หรือวันที่ ๑๖ ของ
เดือน, ครั้งที่สามวันที่ ๒๕ - ๒๘ ของเดือน แล้วนำผลการสำรวจทั้งหมดมารวมกันเพื่อหา
ค่าเฉลี่ย ได้ผลัดพร้เท่าใด เป็นรายได้จากการเล่นโพลีริงในแต่ละวัน เมื่อสถานมหรสพได้
ยื่นแบบ อ.ม.๑ ก เพื่อขอเสียหายในแต่ละครั้ง เจ้าหน้าที่รับแบบก็จะทำการตรวจสอบกับ
ผลัดพร้ที่ได้คำนวณมาแล้วว่าใกล้เคียงกันหรือไม่ หากข้อมูลมีความแตกต่างกันมาก ก็จะจัดส่ง
เจ้าหน้าที่ออกไปทำการควบคุมการเล่นโพลีริง โดยจะออกไปทำการเซ็นชื่อกำกับไว้บนแผ่น
จกแตมทุกแผ่น เมื่อผู้เล่นใครยื่นขอเสียถว้การเล่นคตสถานมหรสพ (ซึ่งเจ้าของมหรสพจะต้องนำ
แผ่นจกแตมที่ผ่านการเล่นไปแล้วทุกใบไปขอเสียหายมหรสพ) ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วสถาน

โบวล์ดิ่ง ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเสียอากรมหรสพ เพราะจากการเสียอากรมหรสพของสถานโบวล์ดิ่งในแต่ละครั้งก็ใกล้เคียงกับผลิตภัณฑ์ที่ทางสำนักงานสรรพากรอำเภอเมืองเชียงใหม่ได้มา

นอกจากวิธีการจับเก็บอากรมหรสพ และอากรมหรสพตามที่ไต่ถามมาแล้วข้างต้น ประมวลรัษฎากรยังได้กำหนดอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ว่า มีอำนาจสั่งเรียกเก็บเงินค่าอากรมหรสพที่ผู้เสียอากรมหรสพไว้ไม่ครบถ้วน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจับเก็บอากรมหรสพอีกวิธีหนึ่งก็ได้

วิธีการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ฯ สั่งเรียกเก็บค่าอากรมหรสพ

เมื่อมีเหตุอันควร เชื่อได้ว่าผู้เสียอากรมหรสพไว้ไม่ครบถ้วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกไปทำการตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพ หากพบกรณีความผิดต่าง ๆ ก็จะได้รวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่ตรวจพบได้นำกลับมาทำการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง โดยจะส่งเรื่องไปให้หน่วยงานตรวจสอบรับไปดำเนินการ หน่วยงานตรวจสอบก็จะดำเนินการออกหนังสือเชิญพบหรือออกหมายเรียก ให้ผู้เสียอากรมหรสพรับทราบและทำการไต่สวนกรณีความผิดต่าง ๆ แล้วก็จะแจ้งหนังสือสั่งเรียกเก็บเงินค่าอากรมหรสพและค่าปรับ (ถ้ามี) ไปยังผู้เสียอากรมหรสพ

แบบแสดงรายการที่ผู้เสียอากรมหรสพยื่นเพื่อชำระค่าอากรมหรสพที่พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งเรียกเก็บ

อากรมหรสพ ต้องใช้แบบ ท.ป.๓ ยื่นชำระภายในกำหนดที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดไว้ในหนังสือแจ้งการเรียกเก็บค่าอากรมหรสพ

อากรมหรสพ ต้องใช้แบบ ท.ป.๓ ยื่นชำระภายใน ๑๐ วัน นับตั้งแต่วันที่รับหนังสือแจ้งการเรียกเก็บค่าอากรมหรสพ

โดยส่วนใหญ่แล้ว การจับเก็บโดยวิธีที่พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งเรียกเก็บค่าอากรมหรสพนั้น ภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่แล้ว จะเป็นการเรียกเก็บค่าอากรมหรสพประเภทภาพยนตร์

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานคลังอากรแสตมป์และ
 อากรมหรสพ ไล่ออกไปทำการตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพแล้ว เมื่อพบ
 ประเด็นความผิดก็จะนำหลักฐานทั้งหมดประกอบด้วยแผนผังที่นิ่งดู, ตั๋วมหรสพคอนสำหรับเจ้า
 ของมหรสพ ฯลฯ กลับมาทำการตรวจสอบหาประเด็นความผิด แล้วจัดส่งหลักฐานต่าง ๆ
 ไปให้หน่วยงานตรวจสอบ หน่วยงานตรวจสอบจะมอบหมายให้นักวิชาการสรรพากร ๓
 คนเป็นผู้ทำการไต่สวน โดยจะออกหนังสือเชิญพบ และให้เจ้าของมหรสพนำ อ.ม.๖ ข (บัญชี
 แสดงการรับจ่ายตั๋วมหรสพ) มาให้ทำการตรวจสอบด้วย เมื่อผู้เสียอากรมาตามหนังสือเชิญ
 พบแล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะทำการไต่สวนถึงการปฏิบัติเกี่ยวกับ อากรมหรสพของเจ้าของมหรสพ
 ว่าพบประเด็นความผิดถึงข้อใดบ้าง แล้วให้ผู้เป็นเจ้าของมหรสพรับทราบความผิดและลงนามรับ
 ฎีกากระทำความผิดของตนเอง แล้วก็มีหนังสือแจ้งการเรียกเก็บอากรมหรสพไปยังเจ้า-
 ของมหรสพต่อไป

วิธีการตรวจสอบไต่สวนกรณีอากรมหรสพประเภทภาพยนตร์

- ผู้ทำการตรวจสอบไต่สวนจะทำการตรวจสอบแผนผังที่นิ่งดูว่า เจ้าของ
 มหรสพไต่ลง เครื่องหมายผู้เช่าดูครบถ้วนถูกต้องหรือไม่
- ตรวจสอบตั๋วมหรสพคอนสำหรับเจ้าของมหรสพในรอบนั้นว่า มีจำนวนเท่า
 กับการไต่สวนหรือไม่ และตั๋วมหรสพคอนสำหรับเจ้าของมหรสพนั้นไต่ลงใน อ.ม.๖ ข
 (บัญชีแสดงการรับจ่ายตั๋วมหรสพ) แล้วหรือยัง
- ตรวจสอบจากบันทึกการตรวจสอบโรงภาพยนตร์ของเจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำ
 การตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับอากรมหรสพว่ามีความผิดในประเด็นใดบ้าง
- ตรวจสอบว่าตั๋วมหรสพคอนสำหรับเจ้าของมหรสพนั้นไต่ระบุวัน เดือนปีที่
 ฉายภาพยนตร์หรือไม่ ในกรณีที่ระบุวัน เดือนปีที่ฉายภาพยนตร์ ก็จะทำให้การตรวจสอบว่าไต่
 ระบุวัน เดือนปีที่ฉายภาพยนตร์ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ โดยนำไปตรวจสอบกับ อ.ม.๖ ข
 (บัญชีแสดงการรับจ่ายตั๋วมหรสพ)

๖. วิธีการจักเก็บเกี่ยวกับภาษีอากรค้าง

ความหมายของภาษีอากรค้าง

หมายถึง ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ซึ่งเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาที่ต้องชำระแล้วมิไ้คนำเงินมาชำระภายในกำหนดระยะเวลา ซึ่งภาษีอากรค้างในกรณีต้องทำการเร่งรัดจักเก็บนั้น เป็นภาษีอากรที่ไ้ตั้งค้างไว้ในบัญชีลูกหนี้ค้างภาษีอากร ไ้แก่

๑. ภาษีอากรที่เจ้าพนักงานประเมินฯ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ไ้ทำการประเมินเรียกเก็บโดยทำการตรวจสอบใ้ส่วนหรือสิ่งใ้เสีย แล้วผู้เสียภาษีมิไ้คนำเงินค่าภาษีมาชำระภายในกำหนดระยะเวลา
๒. ผู้เสียภาษีอากรไ้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีแล้วขอผ่อนชำระหรือขยายระยะเวลา แต่มิไ้คนำเงินค่าภาษีตั้งกล่าวมาชำระใ้ครบถ้วนภายในระยะเวลา
๓. กรณีที่มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์สิ่งใ้ให้ผู้เสียภาษี เสียภาษีอากรเพิ่มขึ้น และผู้เสียรายนั้นมิไ้คนำเงินค่าภาษีมาชำระใ้เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลา

วิธีการเร่งรัดจักเก็บภาษีอากร

๑. เตือนด้วยหนังสือใ้คนำเงินมาชำระภายในกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ในใบแจ้งการประเมินภาษีอากรหรือระยะเวลาที่ขอผ่อนชำระ

๒. เตือนครั้งที่ ๑ ใ้คนำเงินค่าภาษีอากรมาชำระภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ไ้รับหนังสือเตือน

๓. เตือนครั้งที่ ๒ เตือนใ้คนำเงินค่าภาษีอากรมาชำระภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ไ้รับหนังสือเตือน

(การเตือนด้วยหนังสือ ตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ควรห่างกัน ๓๐ วันขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการฟ้องล้มละลาย ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย)

๔. ส่งเจ้าหน้าที่ออกทำการติดตามเร่งรัดใ้ลูกหนี้ภาษีอากรค้าง นำเงินมาชำระ และทำการสำรวจทรัพย์สินของลูกหนี้ภาษีอากรค้างด้วย

๕. หากเจ้าหน้าที่ออกทำการติดตามเร่งรัดภาษีอากรค้างพบว่า ลูกหนี้
ภาษีอากรค้างรายใดมีทรัพย์สินพอเพียงที่จะชำระภาษีอากรค้างได้ แต่ไม่ยอมนำเงินมาชำระ
ภาษีอากรค้าง ให้ทำการสำรวจและยึดทรัพย์สินขายทอดตลาดแล้วนำเงินมาชำระภาษีอากร
(ตามระเบียบอำนาจการยึดทรัพย์สินเป็นอำนาจของนายอำเภอ ส่วนการขายทอดตลาดให้เป็น
อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด โดยไม่ต้องขออำนาจศาล) หรือดำเนินการตามกฎหมาย
โดยวิธีอื่น ๆ เช่น ฟ้องล้มละลาย ในกรณีที่เขาหลีกเลี่ยงตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย

๖. เมื่อใดทำการเร่งรัดภาษีอากรจนถึงที่สุดแล้ว ปรากฏว่าไม่สามารถ
เรียกเก็บเงินค่าภาษีอากรค้างได้จากลูกหนี้ภาษีอากรค้างแล้ว เนื่องจากลูกหนี้ภาษีอากรค้าง
เป็นคนค้างค้ำไค่เดินทางออกไปจากประเทศไทยแล้วไม่เดินทางกลับเข้ามาอีก หรือลูกหนี้
ภาษีอากรค้างไค่ถึงแก่ความตายหรือเป็นผู้สาปสูญ หรืออพยพถิ่นที่อยู่ออกไปแล้วและไม่ทราบ
ถิ่นที่อยู่ใหม่ หรือลูกหนี้ภาษีอากรค้างยังมีชีวิตอยู่และไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ที่จะยึดทรัพย์สินขาย
ทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระค่าภาษีอากรค้างได้ ให้ขออนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือกรม
สรรพากร หรือกระทรวงการคลัง จำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรค้าง

๗. หากได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้อากรค้างออกจากบัญชีลูกหนี้ภาษี
อากรแล้ว ทั้งบัญชีพิเศษขึ้นคอยติดตามสืบฟังข่าวคราวที่เกี่ยวกับลูกหนี้ภาษีอากรค้างรายนั้น ๆ
เพื่อทำการเร่งรัดให้นำเงินค่าภาษีอากรค้างมาชำระ ในกรณีที่ลูกหนี้ภาษีอากรค้างมีความ
สามารถที่จะสามารถชำระภาษีอากรค้างได้ จนกว่าหนี้อากรค้างนั้นจะหมดอายุความ

หมายเหตุ

๑. ในกรณีลูกหนี้ภาษีอากรค้างย้ายภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ไปอยู่ในท้องที่
อำเภออื่น ๆ หรือเขตอื่น ๆ ให้ทำหนังสือวานอำเภอหรือเขตนั้นช่วยเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากร
ให้

๒. ในกรณีที่ลูกหนี้ภาษีอากรค้าง ถูกฟ้องล้มละลายหรือถูกยึดทรัพย์สินขาย
ทอดตลาด ให้ยื่นคำร้องขอเจี่ยหนี้ต่อศาล.